

Torsdag den 5. december 2013 (D)

1

28. møde

Torsdag den 5. december 2013 kl. 10.00

Dagsorden

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 9:

Forespørgsel til klima-, energi- og bygningsministeren om reduktion af CO₂-udslippet.

Af Per Clausen (EL) m.fl.

(Anmeldelse 03.12.2013).

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 6 [afstemning]:

Forespørgsel til social-, børne- og integrationsministeren om ældre medborgere og ældreplejen.

Af René Christensen (DF) m.fl.

(Anmeldelse 25.10.2013. Fremme 31.10.2013. Forhandling 03.12.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 7 af Karin Nødgaard (DF) og Thyra Frank (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 8 af Anne-Mette Winther Christiansen (V), Maja Panduro (S), Zenia Stampe (RV), Anne Baastrup (SF) og Benedikte Kiær (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 9 af Finn Sørensen (EL)).

3) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 7 [afstemning]:

Forespørgsel til social-, børne- og integrationsministeren om tilbud til mennesker med handicap.

Af Karina Adsbøl (DF) m.fl.

(Anmeldelse 25.10.2013. Fremme 31.10.2013. Forhandling 03.12.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 10 af Karina Adsbøl (DF), Anne-Mette Winther Christiansen (V), Maja Panduro (S), Zenia Stampe (RV), Anne Baastrup (SF), Stine Brix (EL), Thyra Frank (LA) og Benedikte Kiær (KF)).

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Beregning af skattefri præmie til fuldtidsbeskæftigede).

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 08.10.2013. Betænkning 20.11.2013. 2. behandling 03.12.2013).

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 15:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Mulighed for opretholdelse af anbringelse af unge med funktionsnedsættelse i alderen 18 til 22 år og ændring af reglerne om ansvaret for at sikre supervision og efteruddannelse til plejefamilier m.v.).

Af social-, børne- og integrationsministeren (Annette Vilhelmsen).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 24.10.2013. Betænkning 21.11.2013. 2. behandling 03.12.2013).

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om social service. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af social-, børne- og integrationsministeren (Annette Vilhelmsen).

(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 07.11.2013. Betænkning 28.11.2013).

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. (Gennemførelse af dele af direktiv 2011/24/EU om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelser m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).

(Fremsættelse 03.10.2013. 1. behandling 31.10.2013. Betænkning 28.11.2013).

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Styrkelse af sundhedsaftaler samt regionsråds muligheder for at samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).

(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 07.11.2013. Betænkning 28.11.2013).

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget. (Begrænsning af folketingsmedlemmernes adgang til at modtage godtgørelse for egen fast supplerende bolig i Københavnsområdet m.v.).

Af Mogens Lykketoft (S), Bertel Haarder (V), Pia Kjærsgaard (DF), Camilla Hersom (RV) og Anne Baastrup (SF).

(Fremsættelse 03.10.2013. 1. behandling 06.11.2013. Betænkning 27.11.2013).

10) 1. behandling af lovforslag nr. L 75:

Forslag til lov om ændring af lov om hold af dyr. (Bemyndigelse til etablering af Veterinærfond og henlæggelse af kompetence til at udstede identifikationsdokument for enhovede dyr til privat institution).

Af fødevareministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 14.11.2013).

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 88:

Forslag til lov om ændring af lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte. (Forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen m.v.).

Af fødevareministeren (Karen Hækkerup).

(Fremsættelse 28.11.2013).

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. og lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. (Brug af folkekirkens kirker til ikke kirkelige formål, oprettelse af udvalg om kirkegårde samt registrering og afregistrering af gravminder m.v.).

Af ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen).
(Fremsættelse 27.11.2013).

Det er givet.

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. (Ligestilling mellem psykiatriske og somatiske patienter i forhold til ret til frit sygehusvalg, ret til hurtig udredning i sygehusvæsenet og differentieret ret til udvidet frit sygehusvalg m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).
(Fremsættelse 28.11.2013).

Kl. 09:59

Meddelelser fra formanden

Formanden:

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelser:

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Lovforslag nr. L 92 (Forslag til lov om ændring af lov om hunde. (Ændring af bestemmelsen om skambid, optagning af strejfende hunde m.v.)) og

Lovforslag nr. L 93 (Forslag til lov om ændring af lov om mark- og vejfred. (Ændring af lovens anvendelsesområde og ændring af reglerne om aflivning af katte og tamkaniner samt ophævelse af retten til at kræve optagelsespenge m.v.)).

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Lovforslag nr. L 94 (Forslag til lov om ændring af lægemiddeloven, lov om medicinsk udstyr, apotekerloven, sundhedsloven og lov om markedsføring af sundhedsydelser. (Samarbejde mellem sundhedspersoner og lægemiddel- og medicoindustrien, styrket transitkontrol og overvågning af lægemidler, adgang for sygehusapoteker til at færdigtilberede cytostatika til familiedyr og til indbyrdes handel med råvarer, straf for overtrædelse af reglerne om markedsføring af sundhedsydelser, m.v.)).

Titlerne på de anmeldte sager vil fremgå af www.folketingstidende.dk (jf. ovenfor).

Det første punkt på dagsordenen er:

1) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 9: Forespørgsel til klima-, energi- og bygningsministeren om reduktion af CO₂-udslippet.

Af Per Clausen (EL) m.fl.
(Anmeldelse 03.12.2013).

Kl. 10:00

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, be-
tragter jeg Tingets samtykke som givet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

2) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 6 [afstemning]:

Forespørgsel til social-, børne- og integrationsministeren om ældre medborgere og ældreplejen.

Af René Christensen (DF) m.fl.

(Anmeldelse 25.10.2013. Fremme 31.10.2013. Forhandling 03.12.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 7 af Karin Nødgaard (DF) og Thyra Frank (LA). Forslag til vedtagelse nr. V 8 af Anne-Mette Winther Christiansen (V), Maja Panduro (S), Zenia Stampe (RV), Anne Baastrup (SF) og Benedikte Kiær (KF). Forslag til vedtagelse nr. V 9 af Finn Sørensen (EL)).

Kl. 10:01

Afstemning

Formanden:

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om de fremsatte forslag til vedtagelse. Der foreligger tre forslag.

Der stemmes først om forslag til vedtagelse nr. V 8 af Anne-Mette Winther Christiansen (V), Maja Panduro (S), Zenia Stampe (RV), Anne Baastrup (SF) og Benedikte Kiær (KF), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

For stemte 103 (V, S, DF, RV, SF, LA og KF), imod stemte 8 (EL), hverken for eller imod stemte 0.

Forslag til vedtagelse nr. V 8 er vedtaget.

Herefter er forslag til vedtagelse nr. V 7 af Karin Nødgaard (DF) og Thyra Frank (LA) og forslag til vedtagelse nr. V 9 af Finn Sørensen (EL) bortfaldet.

Hermed er forespørgslen afsluttet.

Det næste punkt på dagsordenen er:

3) Fortsættelse af forespørgsel nr. F 7 [afstemning]:

Forespørgsel til social-, børne- og integrationsministeren om tilbud til mennesker med handicap.

Af Karina Adsbøl (DF) m.fl.

(Anmeldelse 25.10.2013. Fremme 31.10.2013. Forhandling 03.12.2013. Forslag til vedtagelse nr. V 10 af Karina Adsbøl (DF), Anne-Mette Winther Christiansen (V), Maja Panduro (S), Zenia Stampe (RV), Anne Baastrup (SF), Stine Brix (EL), Thyra Frank (LA) og Benedikte Kiær (KF)).

Kl. 10:02

Afstemning

Formanden:

Forhandlingen er sluttet, og vi går til afstemning om det fremsatte forslag til vedtagelse.

Der stemmes om forslag til vedtagelse nr. V 10 af Karina Adsbøl (DF), Anne-Mette Winther Christiansen (V), Maja Panduro (S), Ze-

nia Stampe (RV), Anne Baastrup (SF), Stine Brix (EL), Thyra Frank (LA) og Benedikte Kiær (KF), og der kan stemmes nu.

Jeg slutter afstemningen.

Forslag til vedtagelse nr. V 10 er enstemmigt vedtaget med 111 stemmer.

[For stemte 111 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0.

Hermed er forespørgslen afsluttet].

Det næste punkt på dagsordenen er:

4) 3. behandling af lovforslag nr. L 2:

Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsløshedsforsikring m.v. (Beregning af skattefri præmie til fuldtidsbeskæftigede).

Af beskæftigelsesministeren (Mette Frederiksen).

(Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 08.10.2013. Betænkning 20.11.2013. 2. behandling 03.12.2013).

Kl. 10:03

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:03

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget med 110 stemmer og vil nu blive sendt til statsministeren.

[For stemte 110 (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

5) 3. behandling af lovforslag nr. L 15:

Forslag til lov om ændring af lov om social service og lov om retssikkerhed og administration på det sociale område. (Mulighed for opretholdelse af anbringelse af unge med funktionsnedsættelse i alderen 18 til 22 år og ændring af reglerne om ansvaret

for at sikre supervision og efteruddannelse til plejefamilier m.v.).

Af social-, børne- og integrationsministeren (Annette Vilhelmsen). (Fremsættelse 02.10.2013. 1. behandling 24.10.2013. Betænkning 21.11.2013. 2. behandling 03.12.2013).

Kl. 10:03

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, går vi også her til afstemning.

Kl. 10:04

Afstemning

Formanden:

Der stemmes om lovforslagets endelige vedtagelse nu.

Jeg slutter afstemningen.

Lovforslaget er enstemmigt vedtaget med 108 stemmer og vil nu blive sendt til statsministeren.

[For stemte (V, S, DF, RV, SF, EL, LA og KF), imod stemte 0, hverken for eller imod stemte 0].

Det næste punkt på dagsordenen er:

6) 2. behandling af lovforslag nr. L 49:

Forslag til lov om ændring af lov om ændring af lov om social service. (Ændring af revisionsbestemmelse).

Af social-, børne- og integrationsministeren (Annette Vilhelmsen). (Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 07.11.2013. Betænkning 28.11.2013).

Kl. 10:04

Forhandling

Formanden:

Der er ikke stillet ændringsforslag.

Ønsker nogen at udtale sig?

Da det ikke er tilfældet, er forhandlingen sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

7) 2. behandling af lovforslag nr. L 33:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. (Gennemførelse

af dele af direktiv 2011/24/EU om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelser m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).
(Fremsættelse 03.10.2013. 1. behandling 31.10.2013. Betænkning 28.11.2013).

Kl. 10:05

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig om denne sag? Hr. Hans Christian Schmidt som Venstres ordfører.

Kl. 10:05

(Ordfører)

Hans Christian Schmidt (V):

Tak for det. L 33 har vi jo både haft en god teknisk gennemgang af, og vi har haft en god debat om det. Imidlertid er det sådan – og det vil jeg godt understrege, samtidig med at jeg understreger, at Venstre stadig væk støtter forslaget – at vi godt vil anmode Folketinget om, at vi får forslaget tilbage til udvalget mellem anden og tredje behandling.

Det, som vi gerne vil have belyst mellem anden og tredje behandling, og som formentlig også indebærer et samråd med ministeren, er, dels hvordan f.eks. Sverige har valgt at implementere det her direktiv – det er i forhold til de kernepunkter, som vi har diskuteret, nemlig forhåndsgodkendelse – dels hvad vi i hvert fald foreløbig gerne vil diskutere, forholdet til privathospitaler, altså i forhold til, hvordan de er stillet. Vi tror på, at man måske godt kan lave en bedre løsning end den, der er, men det vil vi altså gerne have mulighed for at drøfte med ministeren i samrådet. Så det er bare det, vi anmoder om, altså at få det tilbage til udvalget mellem anden og tredje behandling.

Kl. 10:07

Formanden:

Tak til ordføreren. Er der flere, der ønsker at udtale sig?
Det er der ikke, så vi går til afstemning.

Kl. 10:07

Afstemning

Formanden:

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 1-7, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Der er stillet forslag om, at lovforslaget henvises til fornyet udvalgsbehandling, og hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

8) 2. behandling af lovforslag nr. L 59:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven. (Styrkelse af sundhedsaftaler samt regionsråds muligheder for at samarbejde med offentlige myndigheder og private virksomheder m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).
(Fremsættelse 31.10.2013. 1. behandling 07.11.2013. Betænkning 28.11.2013).

Kl. 10:07

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen at udtale sig?

Det er ikke tilfældet.

Så er forhandlingen er afsluttet, og vi går til afstemning.

Kl. 10:07

Afstemning

Formanden:

Ønskes der afstemning om ændringsforslag nr. 1-4, tiltrådt af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at dette lovforslag går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

9) 2. behandling af lovforslag nr. L 29:

Forslag til lov om ændring af lov om valg til Folketinget. (Begrænsning af folketingsmedlemmernes adgang til at modtage godtgørelse for egen fast supplerende bolig i Københavnsområdet m.v.).

Af Mogens Lykketoft (S), Bertel Haarder (V), Pia Kjærsgaard (DF), Camilla Hersom (RV) og Anne Baastrup (SF).

(Fremsættelse 03.10.2013. 1. behandling 06.11.2013. Betænkning 27.11.2013).

Kl. 10:08

Forhandling

Formanden:

Ønsker nogen her at udtale sig?

Det er ikke tilfældet, og så går vi til afstemning.

Kl. 10:08

Afstemning

Formanden:

Ønskes afstemning om ændringsforslag nr. 1-7 af udvalget?

De er vedtaget.

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

10) 1. behandling af lovforslag nr. L 75:

Forslag til lov om ændring af lov om hold af dyr. (Bemyndigelse til etablering af Veterinærfond og henlæggelse af kompetence til at udstede identifikationsdokument for enhovede dyr til privat institution).

Af fødevareministeren (Karen Hækkerup).
(Fremsættelse 14.11.2013).

Kl. 10:08

Forhandling

Formanden:

Forhandlingen er åbnet. Hr. Erling Bonnesen som Venstres ordfører.
Kl. 10:08

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Lovforslaget her indeholder to forskellige elementer. For det første oprettes der en veterinærfond, som skal stå for finansieringen af overvågning og bekæmpelse af dyresygdomme. Hidtil har erhvervet afholdt udgifterne direkte, men fremover skal erhvervet betale et gebyr til Fødevarestyrelsen og herigennem finansiere Veterinærfonden. Formålet er at opfylde EU's betingelse for EU-medfinansiering, nemlig at staten afholder alle udgifterne på området, inden der ansøges om medfinansiering. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at erhvervets omkostninger vil svare til de udgifter, som erhvervet hidtil har haft til overvågning og bekæmpelse, samt udgiften til Fødevarestyrelsens administration af Veterinærfonden svarende til ca. 800.000 kr.

Derudover nævnes det, at der på sigt kan være administrative besparelser i Veterinærfonden, men der sættes ikke kroner og øre på. Det kan være lidt betænkeligt, at man uden videre pålægger kvæg- og fjerkræbesætningerne en ekstra omkostning for at kunne betale for endnu mere administration. Vi mener, at det må være muligt at afbalancere omkostningerne ved den nye fond med dens effektiviseringspotentiale bedre, og det ønsker vi grundigt belyst under udvalgsbehandlingen.

For det andet præciseres reglerne for opkrævning af gebyr for udstedelse af hestepas. Klare regler skal sikre, at fødevarerensikkerheden ikke kompromitteres på grund af manglende oplysninger om hestes medicinforbrug m.v. Det kan vi kun tilslutte os.

Samlet støtter Venstre lovforslaget.

Kl. 10:10

Formanden:

Tak til ordføreren. Orla Hav som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:10

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det. Danmark er kendt for sin høje fødevarerensikkerhed. Det forudsætter rettidig omhu, at denne sikkerhed til stadighed er til stede, når der kommer ændringer i bestemmelserne for markeder for det danske fødevarerhverv. Dette forslag er en opfyldelse af disse hensyn, altså sikring af fødevarerensikkerheden og sikring af, at tingene er i overensstemmelse med reglerne.

Der er grund til at pointere, at sikring mod, at mennesker bliver ramt af sygdomme overført fra dyr, kræver anvendelse af den nyeste

viden og en effektiv og konstant kontrol. Der er smertelige eksempler på, at mennesker er blevet smittet af sygdomme fra dyr, og desværre gælder det for en del sygdomme, at behandlingsmulighederne afhænger af virkningen af antibiotika. En del mennesker er nået til kanten af den virkning, og sygdomsforløbet er forfærdeligt for den enkelte, men det er også forfærdeligt for samfundet, der nærmest står magtesløst med nogle endog meget dyre forløb.

Heldigvis er Danmark kendt som et af de lande, der opfører sig ansvarligt, når det gælder om at sikre, at medicinen virker, i tilfælde af at der bliver brug for den. Årsagerne hertil er flere: Vi bruger ikke antibiotika i flæng. Når det bruges, er der styr på det fra praktiserende lægers og fra et klogt indrettet apoteksvæsens side. Andre lande tager mere lemfældigt på disse elementer. Antibiotika kan købes i håndkøb og dermed bruges i flæng. Konsekvenserne er da også langt flere patienter, der ikke kan behandles som følge af resistens. På dyresiden sikrer vi os også mod store mængder af antibiotika. Syge dyr skal naturligvis behandles, men forebyggende flokmedicinering bør minimeres.

Et sådant velgennemtænkt system for overvågning af sygdomme hos vores produktionsdyr koster penge. Nogle af dem kan vi hente hos EU, hvis vi etablerer den veterinærfond, vi skal tage stilling til i dag, som kan rumme midler til at overvåge og bekæmpe dyresygdomme og zoonoser. De øvrige midler i Veterinærfonden kommer fra gebyrer fra den produktion, der skal overvåges, og hvor sygdomme skal bekæmpes. Det er sund fornuft og helt i tråd med danske traditioner for fødevarerensikkerhed.

Det er også forslaget andet element, et hestepas, der skal sikre mod risiko for, at præparater brugt til behandling af dyr overføres til mennesker igennem fødekæden. Ministeren har i dag hjemmel til at drive en sådan identifikationsordning, men med dette forslag bliver det muligt at lægge opgaven med at udstede hestepas og drive ordningen hermed hos en privat aktør på vilkår, der er fastsat af ministeren.

Socialdemokraterne kan støtte det samlede lovforslag, fordi det bygger på det konstruktive samspil mellem et dygtigt erhvervsliv og en velfungerende offentlig sektor. Dette samspil er en forudsætning for de gode resultater, det danske samfund opnår erhvervs- og en indtægtsmæssigt til sikring af det velfærdssamfund, vi har og også gerne vil have i fremtiden.

Kl. 10:13

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. René Christensen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:13

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Tak, formand. Dansk Folkeparti kan også støtte forslaget om en Veterinærfond. Det er sådan, at dansk landbrug igennem årtier har haft det brand, at vi har styr på sikkerheden, vi har styr på sporbarheden, og vi har også styr på vores dyrevelfærd. Det er også det, som en Veterinærfond kan være med til at styrke yderligere, også i fremtiden. Jeg skal ikke gå ind i detaljerne. Jeg synes, de to tidligere ordførere har klargjort udmærket for, hvad det går ud på.

Det næste, der er med, er hestepasset, og det kan Dansk Folkeparti også støtte. Hestepasset har jo to formål, og det er i forbindelse med, at hesten skal anvendes til fødevarer efterfølgende, og at hesten jo er en vare, der bliver solgt, og derfor er det også et forbrugsgode, når heste bliver handlet, og så kan man som køber se, hvad denne hest har været udsat for i forhold til sygdom. Der bliver her lagt op til, at det også kan være private organisationer, som kan overtage udstedelsen af hestepas, og det kan Dansk Folkeparti ligeledes støtte.

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Christian Friis Bach som radikal ordfører.

Kl. 10:14

Kl. 10:15

(Ordfører)

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det. Vi skal have en dansk fødevaresektor med høje standarder, når det gælder dyresundhed og veterinære forhold, og vi skal også gøre det så effektivt og billigt som muligt. Derfor er det en god idé at få etableret en Veterinærfond, der kan finansiere udgifterne til overvågning og bekæmpelse af dyresygdomme, herunder sygdomme, der også kan overføres fra dyr til mennesker. Det gør, at vi kan hjemtage EU-midler, og det kan give et bidrag til finansieringen, og det kan være med til at sænke omkostningerne for landmændene. Det bakker vi op.

Vi støtter også præciseringen af ministerens beføjelser til at udstede hestepas eller give den beføjelse videre til en privat institution. Hestepasset er dyrenes, her hestenes, id-kort, og det beskriver deres færd, og det er vigtigt også her for at sætte fokus på sundhed og på hestenes ve og vel. Begge dele er fornuftige præciseringer, beføjelser, og Det Radikale Venstre kan bakke op om lovforslaget. Tak.

Kl. 10:16

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Steen Gade som SF's ordfører.

Kl. 10:16

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Også SF kan støtte lovforslaget. Det er svært at tilføje ret mange argumenter, der ikke allerede er nævnt her. Men man kunne måske også fremhæve, at det selvfølgelig stadig er vigtigt, at der er en klar fordeling af ansvar, når vi nu laver en fond, mellem minister og Veterinærfond, og det løser vi også i forslaget.

Kl. 10:16

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 10:16

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Så vidt jeg umiddelbart kan vurdere, er der tale om et lovforslag, der ændrer lidt ved nogle bestemmelser af hensyn til muligheden for fortsat at få EU-midler til det her område. Man kan godt sætte spørgsmålstegn ved, om det bliver bedre eller dårligere, end det har været hidtil, men pointen er jo, at det er af afgørende betydning for at opretholde en EU-medfinansiering at ændre lovgivningen på det her område, og det ser jeg sådan set i den her sammenhæng ingen grund til at være imod. Så Enhedslisten kan støtte det lovforslag, der ligger her.

Kl. 10:17

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Leif Mikkelsen som Liberal Alliances ordfører.

Kl. 10:17

(Ordfører)

Leif Mikkelsen (LA):

Tak for det. Ja, det er jo på den ene side et lidt teknisk forslag, som kunne virke ret uskyldigt, og de fleste kan tilslutte sig, men det er sådan set på den anden side et godt eksempel på, at vi igen måske af hensyn til et bureaukratisk EU-system vedtager en lovgivning i Dan-

mark – af hensyn til nu at få et tilskud hjem, som jo, hvis vi kender systemet ret, ender op med et godt, gedigent bureaukrati, om ikke andet over tid, fordi der så er andre, der fastsætter de spilleregler, der skal spilles efter. Og så vil det jo vise sig – det kan man også læse af nogle af bekymringerne i høringssvarene – om det nærmere kan blive dyrere end billigere at administrere.

Det er der faktisk grund til at råbe vagt i gevær over for hver eneste gang, også når der kommer sådan et lovforslag, der ser lidt uskyldigt ud på overfladen. Men vi vil godt hejse flaget for, at der bør være større opmærksomhed om, om vi i så stor udstrækning, som vi gør det, skal indrette os bare af hensyn til at søge penge hjem fra EU, som jo i øvrigt i sidste ende er penge, vi selv betaler ind. Sådan er virkelighedens verden jo.

Derfor kan vi som udgangspunkt ikke bare lige sige ja til det her lovforslag.

Kl. 10:18

Formanden:

Hr. Orla Hav, en kort bemærkning.

Kl. 10:18

Orla Hav (S):

Jeg vil da bare spørge hr. Leif Mikkelsen, om Liberal Alliance ikke finder, at det er fornuftigt, at dansk fødevareerhverv har størst mulig mulighed for at være på de største markeder, i kraft af at vi har nogle spilleregler, som er anerkendt af alle inden for det marked. Er det ikke fornuftigt nok at indrette os sådan?

Kl. 10:19

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:19

Leif Mikkelsen (LA):

Det er meget fornuftigt, for vi har jo gode og sunde fødevarer i dag med den indretning, vi har, og de etableringer, vi har. Det synes jeg vi i fællesskab skal glæde os over, og det har vi sådan set, uanset om vi har etableret det her eller ej. Vi har gode og sunde fødevarer. Det rejser ministeren faktisk hele verden rundt og fortæller, og vi sælger rigtig godt. Så det er på et rigtig højt niveau, og det evner vi sådan set at gøre i dag uden at indrette os med strukturer, der specielt sigter mod EU-systemet.

Kl. 10:19

Formanden:

Hr. Orla Hav.

Kl. 10:19

Orla Hav (S):

Jamen der er vel en potentiel risiko, hvis vi kommer til at have nogle ganske andre regler end dem, der er anerkendt inden for det marked, som er vores hovedmarked, for, at vi får blokeringer i forhold til at kunne være på det marked. I øvrigt er det vel sådan almindelig sund købmandsfornuft at være med til at finansiere de ordninger, vi har, efter samme regler, som gælder for de øvrige aktører på markedet. Jeg har lidt svært ved at forstå Liberal Alliances pudsning af glorien i den her sammenhæng.

Kl. 10:20

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:20

Leif Mikkelsen (LA):

Jeg vil gerne sige til hr. Orla Hav, at hvis nu det var sådan, at vi ikke i nogen sammenhæng gjorde noget, der var mere end det, EU ville

sige – vi får et forslag lige om lidt, hvor vi kan diskutere overimplementering – var det noget andet. Men det er jo ikke Socialdemokraternes politik. Socialdemokraternes politik – jeg går ud fra, at hr. Orla Hav vil støtte det næste lovforslag, vi får her på bordet – er jo danske særregler, hvor vi gør det sværere. Så hvis nu vi kunne vedtage en regel om, at det gør vi aldrig, kunne vi måske også finde sammen om at støtte noget sådant. Men det er jo ikke Socialdemokraternes politik; det er overimplementering og at gøre det værre for dansk erhvervsliv – gang på gang, desværre.

Kl. 10:20

Formanden:

Tak til ordføreren. Fru Vivi Kier som konservativ ordfører.

Kl. 10:20

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Tak. Rigtig mange ordførere før mig har gennemgået, hvad det her lovforslag indeholder, så jeg skal ikke gøre debatten meget længere.

Jeg vil sige, at vi fra konservativ side er positive over for det her forslag om oprettelsen af en veterinærfond til bekæmpelse af dyresygdomme og også over for de beføjelser, der ligger i forslaget til ministeren om at udstede hestepas. Jeg har dog et par spørgsmål, som jeg tænker, at vi kan bruge udvalgsarbejdet på. Jeg har ligesom Venstre nogle bekymringer omkring økonomien, som der ikke står noget om. Jeg har meget svært ved at se, hvad gebyret hidtil har været, og hvad gebyret kommer til at være i fremtiden. Jeg kan godt læse, at der bare står, at det vil være nogenlunde det samme som nu, men der er ingen tal på. Jeg synes også, det kan være bekymrende med det administrationsgebyr, man lægger op til at der skal være. Det er også noget af det, høringsvarene er særdeles kritiske over for.

Men alt i alt synes vi, at forslaget er positivt og godt. Vi ser frem til udvalgsarbejdet og kan støtte forslaget.

Kl. 10:21

Formanden:

Tak til ordføreren. Fødevareministeren.

Kl. 10:22

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Tak for det, og tak for de mange positive indlæg. Der har været nogle enkelte, som har stillet nogle spørgsmål. Dem vil jeg selvfølgelig forsøge at besvare, og alternativt må vi jo så oversende nogle skriftlige svar. Det kan måske være en god idé i forbindelse med at svare på spørgsmålet fra De Konservative, som handler om helt konkrete gebyrer; der vil jeg sørge for, at det selvfølgelig bliver oversendt.

Men først tak til ordførerne for alle de gode indlæg. Veterinærfonden har til formål at afholde udgifter til overvågning og bekæmpelse af husdyrsygdomme, hvor Danmark kan søge om EU-medfinansiering. Samtidig vil fonden også bidrage til, at omkostningerne til overvågningen vil falde for de fleste landmænd, der er omfattet af den lovpligtige overvågning. Det må man jo gerne glæde sig over.

Etableringen af Veterinærfonden skal sikre, at vi i Danmark stadig væk kan ansøge om EU-medfinansiering. Denne medfinansiering er et væsentligt tilskud for de landmænd, som er omfattet af de lovpligtige overvågnings- og bekæmpelsesprogrammer af husdyrsygdomme. Overvågnings- og bekæmpelsesprogrammerne understøtter desuden det høje dyresundheds- og veterinærniveau i Danmark, hvilket er grundlaget for eksporten af animalske fødevarer samt husdyr.

Finansieringen af fondens udgifter sker ved opkrævning af gebyrer fra de landmænd, der er omfattet af den lovpligtige overvågning og bekæmpelse. Gebyret fastsættes særskilt for hver dyreart, fordi der er forskellige behov for overvågning af husdyrsygdomme hos de

enkelte husdyrarter, og der vil blive taget højde for antallet af dyr i besætningerne. Gebyret vil, bortset fra en merudgift til administration af fonden, svare til de udgifter, som erhvervet hidtil selv har afholdt. Men vi slipper altså nu for at skulle videreformidle forudbetalt modtaget EU-medfinansiering til landmændene.

I 2014 forventes Veterinærfonden at have udgifter svarende til 4,3 mio. kr. inklusive en udgift til administration. Det forventes, at niveauet for EU-medfinansiering vil svare til cirka 50 pct. af de samlede udgifter til overvågnings- og bekæmpelsesprogrammerne. Og så lidt om hestepasset.

Hestepasset indeholder fødevarekædeoplysninger, herunder oplysninger om, hvorvidt en hest er blevet behandlet med visse former for medicin, som udelukker den fra konsum. Det vil sige, at der jo er heste, som, hvis de får en bestemt slags medicin, aldrig nogen sinde må anvendes til fortæring, for de vil til evig tid være forurenede, og derfor er det jo en rigtig god ting, at vi har sådan et hestepas, og at vi altså har identifikationspapirer på vores heste.

På den baggrund er det vurderet, at der er behov for mere klar og mere præcis hjemmel til at fastsætte og udstede beføjelser, herunder at kompetencen til at udstille identifikationspapirer, altså hestepas, kan henlægges til en privat institution. Med disse ord ser jeg frem til udvalgsbehandlingen af lovforslaget og takker for debatten.

Kl. 10:24

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det næste punkt på dagsordenen er:

11) 1. behandling af lovforslag nr. L 88:

Forslag til lov om ændring af lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte. (Forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen m.v.).

Af fødevareministeren (Karen Hækkerup).
(Fremsættelse 28.11.2013).

Kl. 10:25

Forhandling**Formanden:**

Hr. Erling Bonnesen som Venstres ordfører åbner forhandlingen.

Kl. 10:25

(Ordfører)

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Vi kan konstatere, at dansk landbrug er voldsomt presset økonomisk også i de her år. Der er stor bekymring, også i fødevarevirksomhederne, om, hvorvidt man kan få råvarer nok i fremtiden til at leve op til alle de gode ord, som nu kommer fra mange forskellige politiske sider, om, at vi skal satse på fødevarevirksomhederne og øget fødevareeksport. Der er kort og godt brug for konkurrenceforbedrende tiltag, og det er nu, man skal sætte handling bag ved ordene.

Statsministeren svarede jo også i tirsdagsspørgetiden her i Folketingssalen, at reguleringen af dansk landbrug skal give erhvervsøko-

nomiske gevinster. Så er det sagt så tydeligt, som det skal siges nu. Der skal gøres nogle ting, for at man kan hjælpe og støtte op omkring fødevarerhvervet og også omkring landbruget.

Fødevarerministeren sagde også for mindre end en måned siden til Landbrug & Fødevarers delegeretmøde i Herning følgende, og jeg citerer:

Jeg forstår, hvor I er, og jeg ved godt, at vi skal undgå nye byrder. Derfor vil jeg også sige til jer, at på min vagt kommer I ikke til at overimplementere. Citat slut.

Hvad er det så, vi ser? Det lovforslag, som vi ser her, må ses som et klokkeklart brud med dette løfte. Det går i den stik modsatte retning, og det er klart utilfredsstillende. Lovforslaget indfører et krav om løsgående søer i svinebedriftenes løbe- og kontrolafdelinger, og dermed vil kravene til danske svineproducenter være langt strengere end de krav, der stilles til de øvrige EU-svineproducenter i henhold til svinedirektivet, hvor der på nuværende tidspunkt, dvs. fra den 1. januar 2013, kun er krav om løsdrift i drægtighedsstalde.

Med forslaget her pålægger fødevarerministeren svineproducenterne, som det fremgår af forslaget, »væsentlige økonomiske byrder« – altså stik modsat det, vi lige har hørt i festtalen fra Herning. Man vurderer, som det står i lovforslaget, at omlægningen vil koste sektoren 314 mio. kr. Det skriver ministeren og regeringen selv. Man siger, at man vil hjælpe, men man kommer med nye byrder og øgede omkostninger.

Samtidig ser vi jo derude, at slagterierne er nødt til at fyre slagteriarbejdere, fordi erhvervet jo skrider efter danske råvarer, men der er ikke råvarer nok. Fødevarerministeren kan måske forklare, hvordan det hænger sammen med hendes ambition om, at fremtidens regler skal give os et større råvaregrundlag, en styrket fødevarersektor og flere arbejdspladser, som hun også sagde i sin Herningtale for kort tid siden.

Lovforslaget bygger på anbefalingerne fra arbejdsgruppen om hold af svin, som bl.a. anbefalede, at en lov som denne først skulle træde i kraft den 1. januar 2021, bl.a. på grund af det nuværende markedstillæg. Man får altså på nuværende tidspunkt et markedstillæg for produktion med den løsdrift, som landmændene i den her situation selv har etableret, og det vil med stor sandsynlighed forsvinde med dette lovforslag. Det vil altså sige, at man skyder sig selv i foden to gange. Det er klart utilfredsstillende. Det har fødevarerministeren valgt ikke at tage hensyn til med lovforslaget her, og fødevarerministeren kan måske forklare, hvorfor hun ønsker at straffe de producenter, der har været længst fremme med hensyn til dyrevelfærd, og som allerede har indrettet sig på en produktion, hvor dette tillæg indgår.

Forslaget udstiller med al tydelighed, at regeringen siger ét, man gør det stik modsatte. Fødevarerministeren kan sine festtaler, og det lyder jo godt med en styrket fødevarersektor og flere arbejdspladser, og det var nu, vi så skulle se den konkrete handling. Men de ting, der her lægges op til i det forslag, som vi behandler nu, kører i den stik modsatte retning, og det er ikke tilfredsstillende, og derfor kan Venstre selvfølgelig ikke støtte det her lovforslag.

Kl. 10:29

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger. Først hr. Per Clausen.

Kl. 10:29

Per Clausen (EL):

Jeg vil bare spørge hr. Erling Bonnesen, om han synes, det er tilfredsstillende, at vi i Danmark har en svineproduktion, som betyder, at der er en negativ sundhedsmæssig effekt på søernes klove og ben, fortykning af huden, reduceret hjertekarsundhed, reduceret knoglestyrke og generel forhøjet sygelighed plus øget stress.

Altså, er det de her rigtig, rigtig dårlige forhold for dyrevelfærden i svineproduktionen i Danmark, som hr. Erling Bonnesen vil fasthol-

de? For det er vel også kernen i det her. Er der overhovedet ingen grænser for, hvad hr. Erling Bonnesen vil acceptere i forhold til ikke at gøre noget for at skabe bedre dyrevelfærd i svineproduktionen i Danmark af hensyn til svineproducenternes økonomi?

Kl. 10:30

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:30

Erling Bonnesen (V):

Nu har jeg efterhånden været rundt i en række forskellige svinestalde over de seneste år, og jeg kan med glæde konstatere, at det fuldtodnende kan siges, at lige præcis hos svineproducenterne i Danmark har man så at sige verdens bedste dyrevelfærd, og dyrene har det generelt godt i Danmark. Så ja, der kan altid findes enkelte dårlige eksempler, men jeg synes, det er tiden nu at få gjort op med det, som jeg også ser hos Enhedslisten, nemlig at man tager nogle dårlige enkeltteksempler og blæser det op, som om det er hele branchen, der er sådan. Det er jo ikke korrekt.

Så undrer det mig da også, når jeg læser det her forslag, at der står, at forslaget, som Enhedslisten måske står bag, giver risiko for øget ammoniakemission. Altså, det er også dårligt for miljøet. Det synes jeg man burde tænke på i Enhedslisten.

Kl. 10:30

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 10:31

Per Clausen (EL):

Jeg synes ærlig talt, hr. Erling Bonnesen skulle vælge sine argumenter med lidt større omhu. Det, jeg refererede, var, hvad den arbejdsgruppe, som er baggrund for, at det her forslag bliver fremsat, skriver generelt – *generelt* – om den måde, man behandler søer på i svineproduktionen i Danmark, når man fikserer dem. Der er altså ikke tale om at finde enkeltstående eksempler, der er tale om en rapport, som beskriver et generelt problem, som Landbrug & Fødevarer jo i øvrigt var enig i var en korrekt beskrivelse af problemstillingen.

At man så ikke ønsker at gøre noget ved det, fordi man hellere vil tjene penge, er en anden sag. Og det er derfor, at hr. Erling Bonnesen og Venstre her skriver sig ind i en smuk tradition i Venstre om, at man aldrig nogensinde er villig til at tage nogle initiativer, der kan komme til at koste en landmand en krone, hvad enten det handler om miljø eller dyrevelfærd. Og jeg synes, hr. Erling Bonnesen skal være velkommen til at fastholde det synspunkt, men vi andre har også lov til at sige, at det er dybt, dybt uanstændigt.

Kl. 10:31

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:31

Erling Bonnesen (V):

Vi har heldigvis en fri debat, og jeg kan også dokumentere en perlerække af sager, hvor Venstre igennem årene har været med til at fastsætte regler, både som regeringsparti og som oppositionsparti. Og jeg refererer sådan set bare til de ting, der fremgår af det her lovforslag, så det er ikke opfundet nogen som helst steder; med hensyn til den øgede ammoniakemission, så fremgår direkte af ministerens fremsættelsestale.

Så synes jeg da, at det, når man besøger en række stalde over tid, er værd at glæde sig over, at vi generelt kan konstatere, at dyrevelfærden har det godt, og at der er rykket rigtig meget på det område,

hvis man sammenligner over et tidsspand på 20-30 år. Det tror jeg også at Enhedslisten må medgive i sidste ende.

Kl. 10:35

Men ja, der kan altid findes enkeltteksempler, og dem skal man selvfølgelig være på vagt over for, og det har vi også deltaget i i forskellige forligssituationer, både som regeringsparti og som oppositionsparti. Så den der demonisering med påstanden om, at Venstre aldrig vil være med til at stille nogen krav, er simpelt hen fejlagtig.

Kl. 10:32

Formanden:

Hr. Christian Friis Bach for en kort bemærkning.

Kl. 10:32

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det. Jeg vil gerne høre hr. Erling Bonnesen, om han er bekendt med, at andre lande i EU allerede stiller krav modsvarende de krav, der hermed bliver stillet i det her lovforslag, til opdræt af grise, af deres søer og gylte. Jeg kunne også godt tænke mig at få uddybet påstanden om, at den merpris, man kan opnå i fremtiden, hvis man stiller højere krav til dyrevelfærd, vil falde væk. Forventer ordføreren, at fremtidens forbrugere vil stille færre krav til dyrevelfærd, eller er det forventningen, at der vil blive stillet øgede krav, og at vi derfor måske kan ruste dansk landbrug til fremtidens markeder?

Kl. 10:33

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:33

Erling Bonnesen (V):

Jeg tror, at vi ligesom sådan skal tage fat i perspektivet. Allerede nu har vi her i Danmark, og godt for det, verdens højeste niveau for dyrevelfærd, og så skal vi så også tænke os meget nøje om, for hver gang man strammer skruen yderligere her i Danmark, men ikke gør det i andre lande, tvinger man arbejdspladser, vækst og beskæftigelse ud af landet. Det er den situation, vi sådan set står i nu. Det er jo gået godt i en årrække med bare at kunne skrue, og det går nok, men nu kan vi jo bare f.eks. se på smågrisesituationen, hvor det efterhånden ikke længere kan betale sig at investere i slagtesvin og produktion her i Danmark, en tredjedel af smågrisene er man jo nødt til at eksportere, fordi det ikke kan betale sig at investere i det i Danmark, og det synes jeg er tosset. Så der er nu brug for at få et lidt mere sådan klart syn på det perspektiv og det grundlag, vi skal tage stilling til.

For så vidt angår, hvad de andre lande gør i den her konkrete situation, står det jo også beskrevet i det, at en række lande, i hvert fald når vi tager på EU-niveau, har sat det op til nogle flere år. Der synes jeg at vi skulle lægge os lidt i selen og sige, at vi er nødt til at have noget mere lige konkurrencevilkår til de danske producenter.

Kl. 10:34

Formanden:

Hr. Christian Friis Bach.

Kl. 10:34

Christian Friis Bach (RV):

Spørgsmålet gik på, om der er andre lande i EU, der allerede stiller krav til, at søerne og gyltene skal gå løse, og om de dermed med de krav allerede er drevet ud af markedet, eller kunne man måske tro, at man kunne vende det til en konkurrencemæssig fordel; og så lidt nærmere om, hvorfor er det, at den fremtidige prisgevinst ved højere dyrevelfærd vil falde væk. Kan ordføreren redegøre for det?

Kl. 10:35

Formanden:

Ordføreren.

Erling Bonnesen (V):

Jeg tror lige, at vi skal holde os meget klart også, som vi alle sammen ved, at den danske fødevareresektor er meget, meget eksportorienteret. En lang række af de andre lande har næsten kun fokus på deres hjemmemarked. Så er det jo, at hvis vi strammer kravene yderligere, kommer det til at gå ud over eksportdelen, for så kan man ikke konkurrere på de internationale markeder. Det kan en lang række af de andre lande tage noget mere afslappet på, for de har simpelt hen ikke den eksport. Så det er jo det perspektiv, vi også er nødt til at tage alvorligt. Det er jo der, vi har nået smertegrænsen nu, hvor skruen er ved at gå over gevind, og når man strammer yderligere, ryger eksporten, og det synes jeg er skidt.

Kl. 10:35

Formanden:

Hr. René Christensen for en kort bemærkning.

Kl. 10:35

René Christensen (DF):

Tak. Det, der egentlig fik mig til at rejse mig for at spørge, var hr. Per Clausens kommentar om, hvorvidt det her ville mindske den stress, der jo ikke er godt for dyrenes velfærd. Jeg vil så bare spørge ordføreren om høringssvaret, som jeg selvfølgelig ved at ordføreren har læst, fra Den Danske Dyrlegeforening, som skriver:

»En vigtig ting ved lovforslaget, som ikke bliver beskrevet, er, at den gennemsnitlige faringsprocent ligger lavere i besætninger med løsgående søer ... Med det nye lovforslag vil der være flere søer i den gruppe, der flyttes tilbage og oplever en ny omgang »stress« i forbindelse med både sammenblanding og løbning.«

Altså: Dyrlegeforeningen siger faktisk, at det her forslag vil give øget stress i forhold til den produktionsform, man har i dag. Så spørgsmålet til ordføreren er: Mener ordføreren faktisk ikke, at det her forslag også er problematisk i forhold til dyrevelfærd, i forhold til det spørgsmål, der kom fra Enhedslisten, om, at det skulle mindske stress?

Kl. 10:36

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:36

Erling Bonnesen (V):

Jeg siger mange tak for spørgsmålet. Det er yderst, yderst relevant, når vi jo lige præcis taler om dyrevelfærd og mange af de ting, der er tilknyttet det, at Dansk Folkepartis ordfører spørger ind til det. Det synes jeg lige præcis er vigtigt at få ind i den her debat, for man ønsker jo at demonisere, at vi ikke ønsker at tage vare på dyrevelfærd og andet. Jeg synes, det er dejligt at få konstateret det, som ordføreren også spørger om, nemlig hvordan dyrlægerne forholder sig til det her. De er mere end betænkelige ved det her, så jeg synes også, det er godt, vi får det på bordet; at vi faktisk har dyrlægerne med os i den her sag, er godt.

Kl. 10:37

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. Orla Hav som socialdemokratisk ordfører.

Kl. 10:37

(Ordfører)

Orla Hav (S):

Tak for det. Danmark har et fantastisk effektivt landbrug. Erhvervet producerer fødevarer til langt flere mennesker end den danske befolkning. Det nyder vi godt af i form af beskæftigelse og indtjening

for landet. Den høje effektivitet rummer imidlertid visse risici: Miljøet belastes, naturen belastes, og produktionsdyrenes velfærd belastes. Som det ansvarlige samfund, vi er, sikrer vi, at disse omkostninger for natur, miljø og dyrevelfærd holdes nede på et anstændigt og forsvarligt niveau. Og disse emner har vi til stadighed en debat om mellem interessenterne i de berørte organisationer. Til tider trækkes skellene skarpt op, men oftest lykkedes det at finde en passende balance imellem synspunkterne.

I dag står vi med et lovforslag, der skal sikre balancen mellem grises anvendelse som produktionsdyr og deres velfærd. Med vanlig dansk grundighed og seriøsitet har der været nedsat en gruppe af sagkyndige for at give råd om, hvor balancen bør være mellem disse størrelser. Gruppen afgav sin betænkning eller sit værk i 2010, så det er ingenlunde ny viden, vi har gang i i den proces, der nu foregår politisk.

Konkret drejer det sig om adgangen til at fiksere eller fastspænde søer og gylte, for at de kan producere på den mest effektive måde. Dyrevelfærdsmæssigt skal vi tilstræbe, at dyrene får vilkår, der bedst muligt sikrer deres naturlige adfærd. Arbejdsgruppen om hold af svin anbefaler, at der indføres et forbud mod fiksering af søer og gylte i løbeafdelingen samt på længere sigt et forbud mod fiksering i farestalden. Med lovforslaget tager vi det første skridt i retning af at forbedre dyrevelfærden. Vi skal åbent sige til hinanden, at det har økonomiske konsekvenser for erhvervet, men vi er overbeviste om, at det på længere sigt er en klog investering at bygge på god etik, når det gælder vores produktionsdyr.

Det er ikke så længe siden, Natur- og Landbrugskommissionen blev nedsat på initiativ af den nuværende regering. Kommissionen har afgivet sin betænkning, og vi skal omsætte nogle af dens tanker til virkelighed. Hvis vi er lidt positive, er det her et eksempel på at følge de tanker, der ligger i Natur- og Landbrugskommissionens betænkning, om, at Danmark skal søge mod nye markeder, hvor vi ikke er på et så prisfølsomt område, men hvor vi har kvaliteten i højsædet, og hvor en større og større del af befolkningen får råd til at købe bedre kvalitetsfødevarer, end vi kender i dag. Derfor er det klogt, at vi er på forkant af den udvikling, som vi ser beskrevet af Natur- og Landbrugskommissionen. Vi tror på, at forbrugerne vil belønne den produktionsform og den høje grad af dyrevelfærd i form af større efterspørgsel og krav om bedre dyrevelfærd i lande, hvor de ikke på nuværende tidspunkt har dette for øje.

Med lovforslaget følger vi som sagt anbefalingerne fra den sagkyndige arbejdsgruppe og gør det på en måde, så erhvervet har mulighed for at gennemføre det over tid og med skyldigt hensyn til nuværende og fremtidige produktionsbygninger.

Må jeg så komme med en enkelt bemærkning til det om, hvor forfærdeligt det står til med dansk landbrugs økonomi: Jeg skal bare sige, at jeg blev kendelig oplivet, da jeg læste Børsen i tirsdags, hvor der stod, at dansk landbrug aldrig har haft større indtjening end i 2012. Så vi glæder os da over, at regeringens fornuftige politik allerede har haft virkning for landbrugserhvervet.

Socialdemokraterne kan støtte lovforslaget.

Kl. 10:41

Formanden:

Der er foreløbig tre, der har bedt om korte bemærkninger, først hr. Erling Bonnesen.

Kl. 10:41

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Jeg så også den omtalte artikel den anden dag, og der kan man selvfølgelig kun glæde sig over, når det er, at der kommer lidt stigning i afregningspriserne, men ordføreren ved udmærket godt, at det jo kører både op og ned. Vi kender jo den der bølge, når det gælder grisepriserne, altså at det både stiger og falder, så jeg tror, man sådan skal passe på med at sige, at bare fordi der er en enkelt

uges stigning, er erhvervet reddet. Nej, der er brug for et længere træk i forhold til det her, og det er jo også derfor, det sådan set har været godt, at vi har set de udmeldinger fra rigtig mange forskellige politiske sider, også fra ordførerens eget parti, om, at der nu skulle gøres noget for erhvervet, og det har vi netop også hørt statsministeren sige i tirsdags.

Så hvordan har ordføreren det egentlig med at stå og behandle et forslag, som går fuldstændig stik imod det, som fødevareministeren har sagt ved flere lejligheder, og som statsministeren også har givet udtryk for? Hvordan har ordføreren det egentlig med ligesom at sige noget positivt i den retning, og så gør man lige det stik modsatte her og pålægger erhvervet flere omkostninger?

Kl. 10:42

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:42

Orla Hav (S):

Nu kan jeg jo godt høre, at Venstre sådan har en hang til at falde tilbage til en retorik, der har været brugt over en ganske lang periode, med forskellige udtryk. Jeg føler faktisk ikke, at det her er et udtryk for, at vi går stik imod nogen som helst retning. Vi giver nogle rammer for dansk landbrug, for at det kan udvikle sig, endog på meget lang sigt; det her er en meget lang igangløbingsfase i forhold til at forbedre bygningsmassen i dansk landbrug, og det synes vi er klogt og rigtigt, og det sker på et tidspunkt, hvor vi oven i købet har varslet, og regeringen har varslet, at der kommer initiativer til at forbedre vilkårene for dansk landbrug, også i forbindelse med det at skulle rette op på nogle af de synder, der er sket, mens økonomien blot fik lov til at løbe løbsk i samfundet og i forhold til den finansielle sektor og også i forhold til landbruget. Vi vedkender os, at vi er en del af et genopretningssystem efter den uansvarlighed, der har været kørt, og det står vi gerne ved, om end vi også gerne vil sætte nogle perspektiver på i forhold til en fremtidig indtjening, som kan blive højere.

Kl. 10:43

Formanden:

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 10:43

Erling Bonnesen (V):

Det, som forslaget her konkret gør, er jo, at det ensidigt pålægger danske producenter ekstra krav, ud over hvad man bredt havde fundet frem til i EU. Det synes vi er tosset, og det er jo det, som vi påpeger igen og igen; det er jo ikke det, der er brug for nu. Dyrevelfærden har det jo generelt godt. Ja, vi kan så også finde nogle enkelte eksempler på noget andet, det vil man altid kunne, og det skal jagtes og så vidt muligt fjernes, men det, der er kernen i det her, det er jo det, der er det helt centrale nu, når vi kigger på vores store eksportorienterede fødevarersektor, er, at man her kommer med nogle ekstra krav, ensidigt i Danmark, oven i det, som man er blevet enige om på EU-niveau, og det er da tosset. Det jager arbejdspladser ud af landet, men det er så det, jeg kan høre at fødevareministeren er klar til at stå på mål for, og det er Socialdemokratiet åbenbart også, og det synes jeg er ærgerligt.

Kl. 10:44

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:44

Orla Hav (S):

Vi føler sådan set ikke, at det her er noget ensidigt fra dansk side. Vi tror på, at det at have en ordentlig dyrevelfærd vil være en gevinst

for dansk landbrug på den lange bane. Der er ingen tvivl om, at der vil være markeder, hvor vi kan sælge vores produkter, steder, hvor man i høj grad vil sætte fokus på sporbarhed, fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og etik i forbindelse med omgangen med dyr og produktionen af dem. Så vi har sådan set ikke nogen problemer med, at vi er foregangsland på det her område. Og når det så oven i købet kan slås i gang på en baggrund, der hedder, at regeringen er helt bevidst om, at der skal ske nogle initiativer for at afhjælpe nogle af de økonomiske ulykker, der er sket, så har vi det sådan set ikke så dårligt med det.

Kl. 10:45

Formanden:

Hr. Leif Mikkelsen en kort bemærkning.

Kl. 10:45

Leif Mikkelsen (LA):

Tak for det. Ved behandlingen af det seneste lovforslag var hr. Orla Hav fremme med, at jeg måtte kunne forstå, at det var rigtig godt at skele til, hvad der foregår i EU sådan for ensartethedens skyld. Det synspunkt holdt så i meget kort tid for hr. Orla Havs vedkommende. Nu er det ikke, fordi det kommer som nogen overraskelse, for det ville faktisk have overrasket mere, hvis Socialdemokraterne ikke støttede det her lovforslag fra regeringens side, men det er dog fantastisk: Her kommer man så med et lovforslag, der laver særregler for Danmark. Det står direkte i forslaget, at det her giver dårligere muligheder og vilkår for dansk svineproduktion.

Vil det sige, at det kun tog hr. Orla Hav den tid, der gik, fra han sad nede på sin plads, til han nåede derop på talerstolen, at få et andet synspunkt på det forhold, at vi skal give lige vilkår og indrette os i lyset af EU-systemet? Det er ret hurtigt at ændre synspunkt eller standpunkt eller begå løftebrud, afhængig af hvad man nu vælger at betegne det som, men det er ikke særlig troværdigt, vil jeg sige til hr. Orla Hav.

Kl. 10:46

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:46

Orla Hav (S):

Jamen jeg kan også godt høre, at hr. Leif Mikkelsen har sådan en retorik, han kan falde tilbage på, og et indlært salmevers om det, og det beklager jeg selvfølgelig. Jeg har på ingen måde skiftet standpunkt, men hr. Leif Mikkelsen sammenblander æbler og pærer i den her sammenhæng. Det andet forslag gik på at få ensartede regler, for så vidt angik finansieringen, så vi var ligestillet med øvrige lande på fødevarer sikkerhedsområdet.

Det her drejer sig om, at vi vil slå et slag for dyrevelfærden, den dyrevelfærd, som vi tror bliver et vigtigt parameter for fremtidens forbrugere. De vil vælge danskproducerede varer frem for nogle andre, som man kan løfte pegefingern over for. Og så tror vi i øvrigt, at det er en trend, der vil brede sig til andre dele af EU og verden i øvrigt. Så vi har det sådan set udmærket med det, og jeg føler overhovedet ikke, at der er tale om løftebrud, eller hvad hr. Leif Mikkelsen ellers kommer med af fine antydninger. Der er en konsistent linje i at støtte, at danske fødevarer skal kunne sælges også i fremtiden.

Kl. 10:47

Formanden:

Hr. Leif Mikkelsen.

Kl. 10:47

Leif Mikkelsen (LA):

Jeg går ud fra, at hr. Orla Hav har læst lovforslaget og fremsættelses-talen, hvori der står:

»Krav om løsdrift i løbe- og kontrolafdelingen vil medføre, at kravene til svineproduktion i Danmark vil være strengere end kravene i EU ...«.

Vil det sige, at hr. Orla Hav anerkender, at man altså her er med til at overimplementere, at lave regler, der gør det særlig vanskeligt for dansk svineproduktion, og at argumentationen før var, at man skulle følge de samme regler? Man kan kalde det, hvad man vil, men for mig lyder det ikke særlig troværdigt, vil jeg bare sige.

Men er vi enige om, at det her er særregler, der gør det vanskeligt og dyrere for dansk svineproduktion? vil jeg spørge hr. Orla Hav.

Kl. 10:47

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:47

Orla Hav (S):

Men jeg kan jo spørge hr. Leif Mikkelsen, om ikke også vi er enige om, at det her er regler, der vil gøre det bedre at være produktionsdyr i Danmark, og dermed vil man være i stand til at fortælle en bedre historie om de produkter, som dansk landbrug skal sælge i fremtiden. Det tror jeg sådan set vil tælle rigtig meget på et fødevarermarked, som også vil efterspørge kvalitetsfødevarer i langt højere grad, end vi ser i dag. Det er det, Natur- og Landbrugskommissionen har beskrevet for os.

Så er det i øvrigt en gevinst på dyrevelfærdsområdet i den forstand, at dyrene nu går fra at være fritgående 55 pct. af tiden til at være fritgående 80 pct. af tiden. Det har vi det sådan set ikke så dårligt med.

Kl. 10:48

Formanden:

Hr. René Christensen for en kort bemærkning.

Kl. 10:48

René Christensen (DF):

Jeg bliver jo nødt til at spørge ordføreren, om det er det samme forslag, vi taler om. Og så vil jeg også gerne lige spørge om, hvorhenne det står, at det her kommer fra Natur- og Landbrugskommissionen. Der kom 144 forslag og 44 anbefalinger. Jeg tror, at det her kommer fra Arbejdsgruppen om hold af svin, som har arbejdet med det her, og at det er den, man henviser til.

Jeg forstår ikke, når regeringen har slået det så stort op med Natur- og Landbrugskommissionen, at man lige kommer væltende ud over kanten med sådan et forslag som det her, uden at man har haft en dialog med Folketinget om de ting, der ligger i Natur- og Landbrugskommissionen.

Jeg er enig i, at det godt kan være dyrevelfærdsmæssig fornuftigt at kigge på det her, så det er vi sådan set positive over for i Dansk Folkeparti. Men timingen er da fuldstændig elendig, hvis ministeren havde regnet med, at vi skulle have en god dialog om Natur- og Landbrugskommissionen, og det her er sådan set ikke en del af det.

Så vil jeg også gerne lige spørge ordføreren om, hvad der er god dyrevelfærd. Hvad er det, som ordføreren forbinder med god dyrevelfærd?

Kl. 10:49

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:49

Orla Hav (S):

Jeg skal selvfølgelig beklage over for hr. René Christensen, at jeg er så fri, at jeg tager nogle af perspektiverne fra de anbefalinger, der ligger fra Natur- og Landbrugskommissionen, med ind i argumentationen for de anbefalinger, som også kommer fra arbejdsgruppen. Det skal ministeren bestemt ikke stå på mål for, det skal jeg. Men jeg synes da, det er oplagt. For når vi har haft en diskussion om, hvad det er for nogle perspektiver, vi ser i Natur- og Landbrugskommissionens anbefalinger, er det da klogt at begynde at overveje, hvordan de passer ind i de ting, vi gør på nuværende tidspunkt.

Jeg synes, der er en lige linje her. Der er en lige linje, i forhold til at Natur- og Landbrugskommissionen påpeger, at der kommer en større efterspørgsel efter fødevarer i verden, der kommer en større efterspørgsel efter kvalitetsfødevarer i verden, og det kan dansk landbrug da lige så godt høste gevinsten af, hvis vi opfører os klogt. Og det er sådan set det, jeg synes ligger i en lige linje af det her.

Så der er ikke nogen sammenblanding på den måde, og det er i hvert fald ikke ministeren, der har lod og del i det. Det skal jeg nok stå på mål for selv. Jeg synes ikke, timingen er dårlig. Jeg synes sådan set, det er fornuftigt, at vi kommer i gang, og jeg synes sådan set også, at der er givet en pæn tid til at løbe det her i gang i form af krav til de bygninger, der skal produceres i. Så jeg synes, der er tale om rettidig omhu, fornuft og fremtidsperspektiv.

Kl. 10:50

Formanden:

Hr. René Christensen.

Kl. 10:50

René Christensen (DF):

Nu svarede ordføreren faktisk ikke på det, jeg spurgte om. For hvad er god dyrevelfærd? Jeg vil bare sige, at for Dansk Folkeparti betyder dyrevelfærd ret meget, men vi mener ikke, det er rigtigt, hvis man bare tror, at man laver god dyrevelfærd, altså at løsdrift bare er lig med god dyrevelfærd. Det, vi også vil komme til at opleve her – det er jeg slet ikke i tvivl om – er flere søer, som får problemer med benene, fordi de flere gange skal ud i løsdrift, hvor de hopper op på ryggen af hinanden og er mere aggressive. Det vil vi komme til at se. Vi vil også, som dyrlægeforeningen siger, se, at der er flere, som har været inde at blive løbet, men som så kommer ud og på en eller anden facon aborterer – jeg ved ikke, hvad det hedder, når det er grise – altså ikke er blevet løbet ordentligt, og som så skal tilbage og endnu en gang insemineres og derfor ud af gruppen.

Vi skulle jo tage en snak om det her: Hvad er god dyrevelfærd? For det er ikke kun løsdrift, der er god dyrevelfærd. Det er også management, for landmændene er det uddannelse, og man kunne også komme ind på andre ting.

Kl. 10:51

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:51

Orla Hav (S):

Altså, hvis hr. René Christensen havde hørt efter, hvad jeg sagde i min ordførertale, ville han have hørt, at jeg faktisk sagde, at vi ville tilstræbe, at dyrene fik så naturlige vilkår, som det overhovedet kunne lade sig gøre i et produktionssamfund. Vi anerkender, at det er produktionsdyr, vi har med at gøre, men vi bør tilstræbe, at dyrene får en så høj grad af naturlig adfærd som muligt. Og de problemstillinger, som hr. René Christensen henviser til, er jo dem, arbejdsgruppen har beskrevet – det er jo en lang række dårligdomme, som produktionsdyrene pådrager sig, fordi vi byder dem at leve under nogle

unaturlige vilkår. Her har vi en chance for at gøre det lidt bedre for dem og dermed minimere det. Og de dårligdomme, som hr. René Christensen påpeger, kan jo i øvrigt – det står der i papirerne – løses ved godt landmandskab, og det tror vi faktisk på at dansk landbrug er i stand til.

Kl. 10:52

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. René Christensen som Dansk Folkepartis ordfører.

Kl. 10:52

(Ordfører)

René Christensen (DF):

Tak, formand. Det her er jo et meget mærkværdigt forslag at få her i Folketingssalen. Det er det især, fordi det er fra den fødevareminister, som for ikke særlig længe siden stod og sagde noget helt andetovre i Herning.

Jeg vil starte med at sige, at jeg som udgangspunkt har læst det meget positivt. Jeg synes faktisk, det er vigtigt, at vi får kigget på dyrevelfærd også i vores svineproduktion. Vi har nogle udfordringer, men vi har bestemt også nogle muligheder. Derfor var det også, at jeg spurgte ordføreren fra Socialdemokratiet, der tidligere var på talerstolen, om, hvad god dyrevelfærd er. Jeg fik også svar på det. Svaret var, at det er, når det er mest naturligt. Når det er mest naturligt, må betyde, at det er, når det er udendørs, og så skal det være en økologisk gris. Hvis det er det, man vil, så skal man bare sige, at man vil lægge så mange barrierer i vejen, så vi kun har en økologisk produktion. Men så ender man altså derude, hvor vi i hvert fald får en væsentlig mindre produktion.

Jeg vil så også sige, at det jo ikke er sådan, at der ikke er nogen udfordringer ved at have det så naturligt som muligt. Hvis vi kigger på dødeligheden blandt pattegrise, ser vi, at den er 33 pct. for økologiske pattegrise. Den er kun 25 pct. for konventionelle pattegrise. Det vil sige, at man heller ikke skal måle dyrevelfærd på, hvor mange pattegrise der dør. Det er der ellers blevet målt dyrevelfærd på rigtig mange gange inde i Folketingssalen. Når der dør mange pattegrise, er det lig med dårlig dyrevelfærd. Det er det så ikke.

Når man kigger på grisene, der går ude, og som heller ikke får kuperet halerne, så ser vi, at rigtig mange økologiske grise får halebid. Nogle får også bylder på ryggen, for lige så snart der går hul på halen, kommer der yderligere bid, som giver blødninger. Vi har også kunnet se på grise, der går udendørs, at de har fået klovproblemer, i form af at de har fået bylder på klovene, fordi de har gået ude på et underlag, der ikke har været godt nok. Men det er jo naturligt at gå udendørs for en gris, og økologi er også godt, men man skal lade være med at sige, at alt bare skal være naturligt, fordi det er den bedste dyrevelfærd. Det er en kombination af begge dele.

Det forslag her har kun fokus på en ting: Løsdrift er lig med god dyrevelfærd. Det er Dansk Folkeparti ikke enig i. Vi mener faktisk, at vi skal have en helt anden dialog for at få en god dyrevelfærd. Megen god dyrevelfærd ligger faktisk, som ordføreren også afslutningsvis sagde, i management hos den enkelte landmand, og vi har flyttet os fantastisk, hvad angår det. De sidste to veterinærforlig, der er blevet lavet, har jo netop bidraget til, at vi har fået større dyrevelfærd i dansk svinebrug, og derfor er det så ærgerligt, at vi skal se sådan en sag som den her nu.

Jeg vil så også sige, at når man læser fremsættelsestalen, ser man, at ministeren så sent som i går snakkede om månegrisen og om, hvordan vi skal gøre det mere fantastisk, hvordan vi skal øge produktionen i samklang med natur og miljø, og at vi skal lave nogle stalde, hvor der ikke er ammoniakfordampning fra. Så kommer man med et forslag – dagen efter at man har siddet i et åbent samråd og sagt, at månegrisen er vejen frem – der øger ammoniakemissionen fra den danske svineproduktion. Det er da paradoksalt, at man kom-

mer med to forslag, der er så modstridende, fra den ene dag til den anden.

Jeg vil også lige læse noget op, som ministeren har sagt:

Vi har ikke råd til at miste nogen af jer. I og jeres forgængere har med flid og nøjsomhed bygget det landbrug op, som vi lever af i dag – et landbrug som tjener milliarder hjem til os alle sammen, som har skabt tusindvis af job.

Sådan indledte fødevareministeren sin tale, der flere gange blev afbrudt af klapsalver fra salen. Det kan jeg godt forstå skete. Hun fortsatte:

Jeg vil have fjernet flest mulige barrierer, for at I igen kan udfolde jeres talent, håndværk og muligheder.

Der er jeg meget, meget enig med ministeren. Det er det, det drejer sig om. Vi skal tilbage til fagligheden hos landmanden. Hun fortsætter:

Jeg er stolt af at kunne sige, at jeg er minister for jer.

Sådan sagde ministeren til landmændene, og de var selvfølgelig rigtig glade for det, og det var Dansk Folkeparti sådan set også, og vi havde også håbet, at det var en minister, der ville noget mere end det, der kommer her, for det, der ligger her, er ensidigt. Man siger, at dyrevelfærd er lig med løsdrift. Det er en del af det, men det er altså ikke hele historien, og derfor er det ærgerligt, at sådan et forslag kommer ind fra højre, når vi står på tærsklen til en kæmpe mulighed med Natur- og Landbrugskommissionen. Vi kan tale om dyrevelfærd, vi kan tale om rammevilkår, vi kan tale om vækstmuligheder. Dem burde vi have taget oven hos ministeren på nogle møder, som vi plejer, ligesom når vi laver veterinærforlig. Man sætter sig sammen og har en politisk dialog om, hvordan vi kommer videre. Der er jo ingen i det her Folketing, der er imod god dyrevelfærd, men det er altså ikke på den her måde, man får det. Tak for ordet.

Kl. 10:57

Formanden:

Der er foreløbig to korte bemærkninger. Først er det hr. Per Clausen.

Kl. 10:57

Per Clausen (EL):

Det er vel her, at Dansk Folkeparti endelig bryder med forsøget på at fremstå som et parti, der prioriterer dyrevelfærd højt. Og tak for, at vi kan blive fri for det hykleri fremover, vil jeg sige til hr. René Christensen.

Så vil jeg bare stille et enkelt spørgsmål. Der blev nedsat en arbejdsgruppe, som kom med sin rapport i 2010, som var bredt sammensat af sagkyndige, dyrevelfærdsinteresserede svineproducenter osv. Var det ikke helt entydigt, at de sagde, at det ville skabe klart bedre dyrevelfærd, hvis man droppede fikseringen? Så anbefalede de at gennemføre det, der ligger i det her lovforslag, og valgte ikke at anbefale det i farestaldene, fordi der sagde de, at der ville det være alt for dyrt og alt for besværligt, og det kunne de slet ikke finde ud af. Så det forslag, som hr. René Christensen i dag afviser, er et forslag, som alle er enige om vil skabe klart bedre dyrevelfærd, og det er jo kendsgerningen på trods af alt udenomssnakken.

Kl. 10:58

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 10:58

René Christensen (DF):

Der er ingen tvivl om, at det her forslag på nogle punkter vil skabe bedre dyrevelfærd. Det er vi sådan set enige i. Men skal vi bare komme med sådan et forslag her og lægge det ud over erhvervet sådan lige på en gang og så sige: Det er nok for os. Det er faktisk ikke nok for Dansk Folkeparti. Vi mener faktisk, at vi skal tale om, hvordan vi får en bedre dyrevelfærd. Det her er jo ikke entydigt det, man

siger. Der er andre ting, som også kommer fra arbejdsgruppen, man også kunne gøre.

Jeg siger bare, at løsdrift ikke er det eneste, der skal til for at have en god dyrevelfærd, og det er det, man lægger op til her. Man tror på, at man ved at bygge nogle nye stalde kan få en bedre dyrevelfærd. Det er da paradoksalt, at Den Danske Dyrlægeforening siger, at det her ikke ensidigt kun giver god dyrevelfærd.

Så skal man lige huske på, hvordan det er, vi kontrollerer landmændene. Der har vi et system, der er så bureaukratisk og så hårdt og har krydsoverensstemmelse, og jeg vil vædde med – nu skal man passe på med at sige det – at vi om få år, hvis det her bliver implementeret, vil komme ud og se, at der er masser af landmænd, der nu vil få krydsoverensstemmelse, fordi de kommer ud og oplever, at der er flere søer, som har benproblemer og andet, fordi de har været lukket ude flere gange i en flok, hvor de ikke passer til, fordi man nu har den her udfordring, at man ikke kan holde dem, når man inseminerer dem. Det giver altså ikke øget dyrevelfærd. Det giver nogle pressede landmænd, og pressede landmænd giver heller ikke bedre dyrevelfærd.

Kl. 10:59

Formanden:

Hr. Per Clausen.

Kl. 10:59

Per Clausen (EL):

Jeg ved ikke rigtig, hvad jeg skal sige til hr. René Christensen, for han bliver ved med at antyde, at der skulle være noget i det her forslag, der nok alligevel fører til dårligere dyrevelfærd, på trods af at alle, dyrlægeforeningen, Det Dyreetiske Råd, alle forskere, der arbejder med det her, siger: Det vil entydigt føre til bedre dyrevelfærd. Ja, svineproducenterne var sådan set også enige om det i 2010, altså at det ville føre til bedre dyrevelfærd. Alligevel bliver hr. René Christensen ved med at antyde, at der nok er et eller andet, der nok vil føre til dårligere dyrevelfærd. Er der andre end hr. René Christensen, der har den opfattelse, og er der nogen af dem, der forsker i det her, beskæftiger sig seriøst med det her, som mener, at det her lovforslag ikke vil føre til bedre dyrevelfærd? Jeg vil sådan set gerne diskutere alt det andet, man kunne gøre, jeg vil også gerne diskutere svineproducenternes økonomi, men at stå her og skulle høre på en mand, der forsøger at sige, at det her lovforslag ikke vil føre til bedre dyrevelfærd, synes jeg er for langt ude.

Kl. 11:00

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:00

René Christensen (DF):

Det, vi siger, er bare, at der er mere i det her end kun det. Hvad angår brugen af antibiotika, må vi jo sige, at vi kan se, hvordan god management har gjort, at det er faldet markant. Vi kan ikke løse problemerne med dyrevelfærd kun ved at stå herinde og lovgive og lægge flere barrierer ud for erhvervet. Det kan vi altså ikke, det er ikke nok. Det er altså andre ting, der skal til, og jeg tror på, at et langt bedre samarbejde om de her ting, altså hvordan vi får den gode dyrevelfærd, er det, vi skal arbejde frem imod. Så vil jeg bare påpege, at det her giver god dyrevelfærd på nogle parametre, men det er ikke nok, og derfor er det, Dansk Folkeparti spørger: Hvorfor kommer det her forslag nu pludselig ind fra højre? Hvorfor vil ministeren ikke tage den samtale med Folketinget om, hvordan vi får en god dyrevelfærd sammen med miljø og mulighed for at udvikle erhvervet?

Formanden:

Hr. Orla Hav for en kort bemærkning.

Kl. 11:01

Det her er et konkret forslag, som forbedrer dyrevelfærden efter arbejdsgruppens anbefaling.

Kl. 11:04

Kl. 11:01

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:04

Orla Hav (S):

Jeg er nødt til at spørge til indledningen af ordførertalen fra hr. René Christensen. Jeg vil bare gerne have at vide: Hvor i det her lovforslag står der noget som helst om udendørs hold af svin? Hvor står der noget om økologi, og hvor står der noget i forhold til alle de der antydninger, som hr. René Christensen benyttede sig af at svinge sig meget højt op på?

Jeg forholdt mig alene til det lovforslag, der ligger her, og sagde, at vi dyrevelfærdsmæssigt skal tilstræbe, at dyrene får vilkår, der sikrer mest muligt af deres naturlige adfærd.

Jeg vil bare have vide: Hvor står der noget om, at det her skulle have noget med udendørs hold af grise at gøre?

Kl. 11:02

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:02

René Christensen (DF):

Det var, fordi jeg spurgte ordføreren, hvad ordføreren lagde i god dyrevelfærd, og så svarede ordføreren, at det var ud fra, hvad der var mest naturligt. Og så er det mest naturlige jo sådan set, at grisene er udendørs – og jo slet ikke en månegris, for det vil være det mest unaturlige, altså hvor den er lukket hermetisk inde. Det vil jo være meget unaturligt i forhold til det.

Det er jo derfor, diskussionen er: Hvad er god dyrevelfærd? Jeg har haft flere debatter hernede, hvor god dyrevelfærd var defineret som lav dødelighed blandt pattede grise. Og der må jeg så bare sige, at den politiske diskussion om, hvad god dyrevelfærd er, tror jeg er meget forskellig, alt efter hvad det er for en sag, man står med. Og derfor er det så ærgerligt, at det her forslag kommer nu, for der er også gode ting i det her forslag, og det har jeg også sagt heroppefra – der er gode ting i det. Men det burde være i en sammenhæng med det arbejde, som jeg håbede på at den her regering ville tage med et samlet Folketing, så vi kunne få stoppet de her debatter hernede, hvor vi skal have den ene side og den anden side af det. For jeg tror faktisk, at alle går ind for en god dyrevelfærd. Alle går formodentlig også ind for, at vi skal have vækst i landbruget. Og det gør ministeren – det har jeg da i hvert fald kunnet høre på svinekongressen.

Kl. 11:03

Formanden:

Hr. Orla Hav.

Kl. 11:03

Orla Hav (S):

Er det rimeligt, vil jeg spørge hr. René Christensen, at tage sit sammenligningsgrundlag ud fra smågrisedødeligheden hos økologiske grise i forhold til grise, som er produceret på konventionel måde? Det er vel en sammenligning mellem konventionelt på den ene og den anden måde, så man ikke går til den yderlighed, som ikke er i det her lovforslag, nemlig at det er udendørs hold og økologiske grise. Det er jo ikke det, vi kan sammenligne med. Så det er lidt urimeligt, at hr. René Christensen anvender en sprogbug, hvor han siger, at det her kan gå rivegalt, og at man vil noget helt andet.

Jeg tillod mig bare at sige: Mest mulig naturlig adfærd. Og det er åbenbart for svært for hr. René Christensen at forholde sig til udtrykket mest mulig. Så får den sådan lige en omgang, og så vil man ikke være med på nuværende tidspunkt.

René Christensen (DF):

Nej, jeg reflekterede bare over ordføreren's svar. Man stiller nogle spørgsmål, og så får man nogle svar, og så kan man jo reflektere over dem, og det var det, jeg prøvede at gøre. For hvad er god dyrevelfærd? Det var jo sådan set bare det, der var spørgsmålet, og det svarede ordføreren på, og det reflekterede jeg så over. Og der siger jeg bare, at vi ikke kun kigger på én ting, når vi kigger på god dyrevelfærd. Så kigger vi faktisk på hele paletten af, hvad det er, de her produktionsdyr bliver udsat for. Og vi er ikke tilfredse med, at man bare siger: Bare der er løsdrift, så er der god dyrevelfærd. Det er faktisk en meget større debat at tage om, hvordan vi får en god dyrevelfærd, samtidig med at vi selvfølgelig også har en høj produktion. For det er vi faktisk også forpligtet til at have i forhold til fødevareresikkerheden.

Kl. 11:04

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det hr. Christian Friis Bach som radikal ordfører.

Kl. 11:04

(Ordfører)

Christian Friis Bach (RV):

Tak for det. Da jeg som andre i salen er ud af landmandsæt, har jeg været i en del svinestalde. Senest besøgte jeg, fordi den ligger tæt på min fætters gård, Sønderkovgård ved Hjørring. De har en supermoderne svinestald og svineproduktion, der kombinerer ekstremt høj dyrevelfærd, rigtig gode arbejdsforhold for medarbejderne, meget, meget solide og gode produktionsresultater og en merpris, fordi de producerer englandsgrise. Det er fremtidens stald, og den er i øvrigt blevet belønnet som sådan. Det er fremtidens svineproduktion, og de kan godt være med, og de kan godt konkurrere.

Det er den staldtype, vi vil fremme med det her lovforslag. Det vil sætte søerne og gyltene fri, ikke kun i godt halvdelen af tiden, men i størstedelen af tiden, og det vil – og det ved man, hvis man har været i en svinestald – entydigt give søerne bedre dyrevelfærd, mindre stress, mindre sygelighed, færre hudskader, bedre muskelstyrke og knoglestyrke, færre skader på klove og ben og færre hjerte-karsygdomme. Det medvirker til bedre dyrevelfærd, og det giver også på sigt dermed lavere omkostninger, for syge dyr er også dyre dyr.

Med det her går vi helt klart foran i EU, men vi går ikke først i EU. En række andre lande er i fuld gang med at gå i den samme retning. I Sverige har man et nationalt krav om, at gylte og søer skal holdes løse parvis eller i grupper; i Holland har man et nationalt krav om, at de skal være gruppeopstaldet i 4 dage efter insemination; i Østrig har man krav om gruppeopstaldning 10 dage efter fravæning; Storbritannien har nationale regler om, at søerne skal gå løse i enten gruppestalde eller i individuelle stalde i løbe- og kontrolafdelingen. Så andre lande kan godt klare det, og andre lande går samme vej. Vi går foran, men vi går ikke først.

Derfor er dette ikke et spørgsmål om svækket konkurrencedygtighed. Det her er et spørgsmål om en langsigtet satsning på markeder, som kræver høje standarder for dyrevelfærd og -sundhed, og det er de markeder, Danmark skal satse på. Ja, lovforslaget vil have betydelige økonomiske konsekvenser for erhvervet i overgangsperioden, men der bliver givet rigtig god tid, og der er fundet en meget forsvarlig balance mellem hensynet til dyrevelfærden og varetagel-

sen af svineproducenternes økonomi. Der er en overgangsperiode på 20 år. Og igen: Har man været i en svinestald, ved man, at den bliver slidt ned meget hurtigt, og at der er brug for løbende at renovere den. Det er der tid til, og vi kan dermed imødesee og imødekomme fremtidens krav til fremtidens staldbygninger.

Kl. 11:10

Landmænd i Danmark viser, at det her kan lade sig gøre, og andre lande i Europa viser, at det her kan lade sig gøre. Det kan også lade sig gøre i Danmark. Det vil ruste os til fremtidens markeder. Derfor støtter vi i Det Radikale Venstre det her lovforslag. Tak for ordet.

Kl. 11:08

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. Erling Bonnesen.

Kl. 11:08

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Allerførst tillykke til ordføreren med det nye ordførerskab. Og så er det jo dejligt, at vi – tror jeg da – kan konstatere, vi i Danmark generelt har en høj dyrevelfærdsstandard. Selvfølgelig kan der findes enkelt eksempler på det modsatte, som vi har haft oppe at vende tidligere i debatten, men generelt tror jeg, vi er enige om, at vi har en høj dyrevelfærdsstandard.

Så tror jeg også, vi kan være enige om, at det er godt, og at det er forudsætning for, at vi stadig væk har en stor eksportorienteret fødevarer sektor, at vi har et meget, meget varieret udbud af produkter. Man kan ikke bare komme med ét sæt. Derfor er det jo også sådan, at når vi kigger på det indenlandske, vil vi se, der er mange gårdbutikker, egnsspecialiteter osv. Også det eksempel, som ordføreren selv har med fra sin hjemegn, er jo fint i forhold til lige præcis den niche. Men derfor kan det jo ikke nytte noget, at man så ensretter tingene, sådan at man kun udpeger ét hjørne og ét flag og siger, at præcis sådan skal alle være. Der er vi nødt til at brede det ud. Og det, der er forudsætningen for, at vi stadig væk har en stor, generelt eksportorienteret fødevarer sektor, er ikke alene, at vi har en god dyrevelfærd, men at vi også kan konkurrere.

Så hvordan har ordføreren det egentlig med, at man her sådan fra radikal side siger: Vi skal tvangsmæssigt styre produktionen lige nøjagtig i en bestemt retning? Det kan godt være, det giver en lille gevinst der, men så koster det meget mere et andet sted. Og ordføreren har jo også selv refereret, at det koster meget for erhvervet her, og det koster også vækst og i sidste ende arbejdspladser på slagterierne. Hvordan har ordføreren det egentlig med det?

Kl. 11:09

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:09

Christian Friis Bach (RV):

Det har jeg det godt med, fordi jeg ved, landmændene kan klare det. Jeg har store ambitioner for danske landmænd. Jeg ved, de kan; jeg ved, de kan producere; jeg ved, de kan sikre et erhverv med meget høj grad af dyrevelfærd og samtidig leve op til de konkurrencemæssige forhold på en måde, der gør, at de kan være med på de globale markeder.

Vi skal ikke kun gå efter at have mange forskellige udpluk og en stor diversitet; vi skal gå efter at have et stærkt brand for dansk landbrug, og det skal handle om en høj grad af dyrevelfærd og en høj grad af sundhed. Det er dér, vi er i dag, og dér skal vi også være om 20 år. Så svaret er ja – vi siger, det er dér, vi skal være, men vi siger også, det er dér, vi skal være om 20 år. Det kan landmændene godt levere. Det ved jeg. Og det vil være til gavn for dansk landbrug, hvis de gør det.

Formanden:

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 11:10

Erling Bonnesen (V):

Jamen vi er fuldstændig enige om, at dansk landbrug og fødevarer sektoren generelt har et godt brand derude, rundtomkring i verden. Det tror jeg ikke er til diskussion. Det er jo det, der – om jeg så må sige – hyldes ved rigtig mange forskellige lejligheder. Og heldigvis er der også større og større efterspørgsel efter det. Og vi kan jo også kun sige, at det i den situation – med de eksempler, som ordføreren her selv refererer til fra sin hjemegn – er fint, at man selv har udviklet nogle ting yderligere og er gået i den retning. Det er jo lige præcis det initiativ, der har drevet og udviklet hele fødevarer sektoren igennem mange år.

Men der, hvor jeg synes kæden ryger af for den radikale ordfører, er, når man vil tvangsstyre hele produktionen i en bestemt retning, selv om man også på anden måde kan levere god dyrevelfærd og levere produkter, der efterspørges, og som skaber arbejdspladser. Det er dér, jeg synes kæden ryger helt af. Og ordføreren bekræftede så desværre, at det sådan set er ligegyldigt, at der skal fyres nogle slagteriarbejdere på grund af de her generelle krav. Ordføreren må jo så stå på mål for, at det er ligegyldigt.

Kl. 11:11

Formanden:

Så er det ordføreren.

Kl. 11:11

Christian Friis Bach (RV):

Det er de her krav, der vil være med til at sikre fremtidens svineproduktion i Danmark, som er en svineproduktion kendetegnet netop ved et stærkt brand, en høj grad af dyrevelfærd, en høj grad af sundhed. Og det kan landmændene levere. Jeg forstår ikke, hvorfor ordføreren ikke har større ambitioner for danske landmænd, for det her kan de godt levere. De får 20 år til det.

Vi kan jo ikke have, at der om 20 år er få producenter i Danmark med dårligere dyrevelfærd, som trækker vores brand ned, som mindsker vores mulighed for virkelig at markedsføre Danmark og dansk svineproduktion som værende af den højeste standard. Der er andre lande, der er gået foran. Vi skal ikke komme bagud. Lovforslaget sikrer, at vi er med.

Kl. 11:12

Formanden:

Hr. Leif Mikkelsen, kort bemærkning.

Kl. 11:12

Leif Mikkelsen (LA):

Tak. Jeg lyttede interesseret til et folketingsmedlem, der har været i en svinestald. Ja, ja. Når nu det er så godt, som ordføreren siger, ville det så ikke være rimeligt, at regeringen i stedet for at påføre danske landmænd en særlig byrde arbejdede for at indføre det i EU-regi? Ville det ikke være meget mere rimeligt i forhold til dansk landbrug? Når nu vi taler om, at vi ikke skal overimplementere osv., ville det så ikke være mere rimeligt, hvis det er så godt, som ordføreren siger? Så må det være godt for hele EU, og så var vi fri for at stille danske landmænd en situation, hvor man her og nu får en byrde, der er anderledes, end man får i andre EU-lande.

Kl. 11:13

Formanden:

Ordføreren.

Christian Friis Bach (RV):

Det vil Danmark bestemt også gøre, det er jeg sikker på. Jeg vil godt æde min stråhat på, hvis vi stadig sidder her, at om 20 år er det her et EU-krav.

Kl. 11:13

Formanden:

Hr. Leif Mikkelsen.

Kl. 11:13

Leif Mikkelsen (LA):

Var det så ikke helt rimeligt, at vi, frem for nødvendigvis at indføre det i Danmark, så gør det i sammenhæng med, at man gør det i EU? Var det ikke ret og rimeligt? Hvis man nu bekender sig til EU-medlemskabet, hvad jeg mener at ordførerens parti gør og er meget begejstret for det, var det så ikke helt rimeligt at bruge det fællesskab til at sikre den høje dyrevelfærd, vi har i Danmark, og som vi sagtens kan være bekendt, ved at vi meget nemt for det her erhvervs konkurrenceevnes skyld kunne vente, indtil der kom en EU-aftale?

Kl. 11:13

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:13

Christian Friis Bach (RV):

Lad os nu holde fast i, at det her er en god idé. Det er en god idé for dyrevelfærden, det siger arbejdsgruppen entydigt, det er en god idé for at ruste dansk svineproduktion til fremtiden. Vi går foran, vi går ikke først, men vi går foran. Det er præcis der, dansk svineproduktion skal være, for vi skal værne om vores brand som værende det land, der sikrer høj dyrevelfærd og høj dyresundhed. Det er det, Danmark skal leve af, det er den niche i verden, vi skal udnytte. Vi kan ikke konkurrere på elendige produktionsforhold med kinesere eller andre lande, men vi kan konkurrere på det brand, vi har, nemlig høj dyrevelfærd, en stærk sundhed, og der vil fremtidens forbrugere være, og der vil være langt flere af dem i fremtiden. Det er derfor, vi skal investere, og det er derfor, vi skal satse på lige præcis det, som lovforslaget stiller krav om.

Kl. 11:13

Kl. 11:13

Formanden:

Hr. René Christensen for en kort bemærkning.

Kl. 11:14

Kl. 11:14

René Christensen (DF):

Nu har ordføreren flere gange sagt, at det, vi skal brande os på, er god dyrevelfærd. Når man sådan hører om de her nye markeder, er det jo ikke det, der står øverst på dagsordenen; det gør jo faktisk den her sikkerhed, vi har. For det første har vi en fantastisk ensartethed, for det andet har vi en sporbarhed, og for det tredje har vi en fødevaresikkerhed, der er i top. Det er i hvert fald det, der bliver efterspurgt meget, særlig på det kinesiske marked, bl.a. fordi de har været udsat for det, de nu har været udsat for med deres egen mangel på fødevarekontrol. Det vil jeg bare høre om ordføreren ikke kan bekræfte.

Det andet, jeg gerne vil sige til ordføreren, er: Kan man ikke blive nervøs for, at investeringerne kan komme til at foregå uden for Danmarks grænser når vi nu, som der også står i forslaget, får de her skrappe krav i Danmark, som kan have betydelige økonomiske konsekvenser for erhvervet? Det er jo ikke i forbindelse med den drift, man har nu; jeg anerkender, at der er lavet en pæn overgangsordning i forhold til de driftsformer, man har i dag, det anerkender jeg fuldt ud.

Der er jo rigtig mange danske landmænd, som tager deres management med uden for de danske grænser og fortsætter deres udvikling af svineproduktionen i andre europæiske lande end i Danmark, og det er det her vel et bidrag til. Når man kigger på, hvad det koster at etablere sig med en ny stald, så kan man se, at man eksempelvis kan gøre det billigere uden for de danske grænser. Er ordføreren ikke nervøs for, at vi med den her tilgang til det, altså ved at gå så meget foran, også skubber til den udvikling, som jo faktisk er i gang?

Kl. 11:16

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:16

Christian Friis Bach (RV):

Jeg håber da bestemt, danske landmænd også engagerer sig i verden og investerer i andre lande. Jeg synes, det er en god ambition for også dansk landbrug at være med internationalt, men det vil ikke mindske investeringerne i Danmark. Vi har et konkurrencedygtigt erhverv. Det viser de undersøgelser, der er lavet. Vi har et erhverv, der kan klare sig, men det kan kun klare sig, hvis det også har et stærkt brand på dyrevelfærd og fødevaresikkerhed.

Jeg er helt enig med ordføreren i, at sikkerhed og sundhed er afgørende konkurrenceparametre for dansk svineproduktion, men det er dyrevelfærden også. Der er en forventning om, at vi har styr på det i Danmark. Med det her lovforslag sender vi et klart signal om, at det har vi, og englandsgrisen bliver til en global gris før eller senere. Det bliver ikke kun en gris i England, det bliver en europæisk og en global gris, der bliver efterspørgsel på, og det er jo lige præcis derfor, vi skal gøre det. Det er der, hvor Danmark skal være.

Kl. 11:17

Formanden:

Hr. René Christensen.

Kl. 11:17

René Christensen (DF):

Det er jo ikke længe siden, vi stod med en stor udfordring. Det, man siger, er, at der vil ske investeringer i Danmark. Vi kan altså bare se, at slagterierne mangler slagtesvin. Vi kan se, at slagterierne har en stor udfordring med, at der simpelt hen er for få slagtesvin. Der er faktisk en overkapacitet på vores slagterier. Landmændene producerer ikke nok svinekød til vores danske arbejdspladser.

Med det her forslag gør man jo ikke mere for at øge produktionen i Danmark. Her sættes der jo en ekstra pind ind, og det er faktisk en ting til, der gør, at når man kigger koldt og kynisk – det er jeg enig i – på bundlinjen og ser, hvor det bedst kan betale sig at etablere en fødevarevirksomhed, så er det her ikke et element, der skubber i den rigtige retning, når man står og skal etablere sig. Det må ordføreren da være enig i.

Kl. 11:17

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:17

Christian Friis Bach (RV):

Det, der driver produktionen i Danmark, er efterspørgslen efter det, vi laver, og den efterspørgsel vil i fremtiden i høj grad blive drevet af vores stærke brand, når det gælder fødevaresikkerhed, sundhed og dyrevelfærd. Så fremtidens erhverv afhænger snævert af, at vi investerer rigtigt i præcis det brand, som vi har, og det brand, som der bliver endnu mere efterspørgsel efter i fremtiden. Der bliver givet 20 år til det. Jeg tror ikke, der er en svinestald i det her land, der ikke bliver renoveret inden for de 20 år, hvis jeg skal spå lidt om det. Der

bliver slidt hårdt på de svinestalde, og derfor er der god tid for erhvervet, og vi kan sende et signal om, at vi går foran i Danmark. Vi går ikke først, men vi går foran.

Kl. 11:18

Formanden:

Tak til den radikale ordfører. Hr. Steen Gade som SF's ordfører.

Kl. 11:18

(Ordfører)

Steen Gade (SF):

Tak. Jeg ville betegne forslaget som rettidig omhu fra ministerens side. Vi havde jo Arbejdsgruppen om hold af svin, som afleverede sin rapport i december 2010; nu er vi i december 2013. Den anbefalede jo lige præcis, at vi skulle gennemføre det her. Og der har også her i debatten tidligere været anvendt nogle citater fra dyrlægeforeningen, men bare for at der ikke er nogen, der er i tvivl om det, heller ikke nogen af dem, der hører det her uden for det her hus, er det ikke sådan, at dyrlægeforeningen ikke har bakket op om det her. Det har dyrlægeforeningen bakket op om i det udvalg. Så derfor er der jo ingen diskussion om, at det her er bedre dyrevelfærd.

Så har der været rejst en diskussion af Dansk Folkepartis ordfører om, at det er management, der er brug for. Det er jo en af de ting, som dyrlægeforeningen skriver om. De skriver, at der også er brug for bedre management og bedre styring osv. Det er jo en selvfølge, det ved vi jo godt, altså at det er et af dansk landbrugs problemer i den del, der ikke går så godt – der er jo faktisk en del af dansk landbrug, der går rigtig godt – der går *rigtig* godt for tiden. Børsen havde en overskrift i forgårs, der hedder »Guldregn over danske landmænd«. Så det går rigtig godt i dele af dansk landbrug. Men der er de dele af landbruget, hvor det ikke går godt, og vi ved godt, at en del af det handler om styring, uddannelsesniveau og management. Derfor er det fornuftigt, synes jeg, at dyrlægeforeningen påpeger, at det skal der også til. Ja, selvfølgelig skal der også det til, men det er jo ikke et argument imod det her. Der har været andre, der har været inde på, hvad problemerne er dyrevelfærdsmæssigt, og jeg skal bare citere fra vores bemærkninger her fra arbejdsgruppen, som siger, at fikseringen indebærer, at der, ud over at der kan være hudskader og negativ effekt på dyrenes evne til at regulere temperatur, er negativ påvirkning af muskelstyrke, negativ sundhedsmæssig effekt på søers klove og ben, fortykning af huden, reduceret hjerte-kar-sundhed, reduceret knoglestyrke og generelt forhøjet sygelighed. Jeg er ikke engang færdig med at citere. Det er det, man er enig om. Og der siger man, at et af svarene er, at man laver det her forbud mod fiksering i løbe- og kontrolafdelingen i en svinestald. O.k., altså ingen tvivl om, at forslaget medfører bedre dyrevelfærd.

Så kommer så diskussionen, om det så er forkert at gøre det nu. Jamen hvad er det nu, vi gør? Vi siger her ved førstebehandling i december 2013, at nye stalde fra 2015 nu skal levere den her forbedring af dyrevelfærden, og så er der 20 år – 20 år – til 2035. I 2035 skal det her være gennemført. Så er der nogle, der mener, at det er hastværk, altså at det sker lynhurtigt, altså nærmest kommer som et lyn fra en klar himmel. Nej, det gør det ikke, det er nemlig helt fornuftigt i forhold til et erhverv, at man giver et varsel, at man sørger for, at man bruger det her, når man laver den nye plan for de nye stalde. Passer det så ind i erhvervsudviklingen og de problemer, der er i erhvervet? Det er jo ikke, fordi jeg mener, der ikke er problemer i erhvervet, især fordi finansieringen er så ringe. Erhvervet blev hårdt grebet af spekulationslyst og overbelåning osv., så det er selvfølgelig et problem. Men det passer jo som fod i hose. Alle ved, at fremtidens svinestalde bliver endnu større – endnu større. Det er jo ikke noget, som vi alle sammen som første reaktion synes lige er det, vi har drømt om.

Det er jo lige netop derfor, det er rettidig omhu nu at sige: Når vi nu kommer til i de næste år at bygge meget større stalde, er det der

og nu, vi skal begynde at sige, at de nye stalde skal leve op til de her krav. Og er det så også godt, når vi skal eksportere? Ja, selvfølgelig er det det, for det er et konkurrenceparameter i dag, men det bliver da selvfølgelig et stadig mere betydende konkurrenceparameter hos dem, der vil købe danske produkter. For danske produkter vil jo altid skulle sælges på, at de kan noget med sundhed, noget med dyrevelfærd, noget med de måder, der er produceret på, der er bare lidt bedre end dem, vi konkurrerer med, for ellers er der jo ingen grund til at købe det hos os.

Så jeg vil sige, at de indvendinger, der har været, opfatter jeg i hvert fald ikke som særlig seriøse, og jeg opfatter det lidt, som om man er bare lidt mavesur og ikke rigtig vil være med til at lave noget, der på lang sigt forbedrer dansk landbrugs konkurrenceevne og mulighed for at udvikle sig fornuftigt.

Kl. 11:24

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger, først fra hr. Erling Bonnesen.

Kl. 11:24

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Vi har jo ved rigtig mange lejligheder hørt SF-politikere, også ordføreren selv, råbe vagt i gevær, når der var tale om forslag og situationer, der gav anledning til øget ammoniakemission. Så kan vi jo læse her i ministerens fremsættelse, at lige præcis det her forslag giver stor risiko for øget ammoniakemission. Hvordan har SF's ordfører det egentlig med det?

Kl. 11:24

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:24

Steen Gade (SF):

Jamen det er jo helt rigtigt, som hr. Erling Bonnesen siger, at ting kan være mere komplicerede. Altså, er man i gang med at løse et problem, kan der komme et andet problem. Det har jeg det godt med, for det løser vi jo på en helt anden måde. Det løser vi jo sådan set, ved at vi begynder at indføre – det er ikke det, vi har til debat her – rensning af ammoniak i staldene. Så løser vi det problem, og sådan er det jo. Men hvis der ikke sker en ammoniakrensning, vil det jo øges, men du kan jo godt lave en ammoniakrensning i et lukket staldsystem. Så det kan vi jo løse hen ad vejen i en anden sammenhæng end den her.

Kl. 11:25

Formanden:

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 11:25

Erling Bonnesen (V):

Med det svar er det jo ikke underligt, at dansk landbrug og fødevarsektoren er i en situation, hvor det ikke længere kan betale sig at investere i slagtesvinestalde, og hvor vi nu ser en fjerdedel af smågrisene – det er man nødt til – blive eksporteret.

For det er jo en dobbelt lussing, der nu kommer fra SF's ordfører. Først kommer man med nogle krav og et forslag, så det siger smak på den ene side. Altså, det vil give øget ammoniakemission i miljøet, men det er ligegyldigt, siger SF's ordfører, for så stiller vi bare nogle krav, så det også siger smak på den anden side. Så det er en dobbelt lussing, og det er nøjagtig den situation, som dansk landbrug er i: at der er krav på krav på krav, og at det er ligegyldigt, for de skal bare bruges til fine ord i udstillingsvinduet. Så det er ikke underligt, at vi ser, at dansk landbrug i højere og højere grad er nødt til at lægge si-

ne udviklingsorienterede investeringer uden for landets grænser – desværre.

Kl. 11:29

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:26

Steen Gade (SF):

Jeg kan forstå, at Venstres ordfører ikke mener, at jeg siger noget, som vil være godt for erhvervet, men det mener jeg jo selv at jeg gør. Egentlig har jeg det måske, næsten ligesom hr. Erling Bonnesen har det i forhold til mig. Jeg kan høre, at han mener, at jeg sådan set er noget af det værste, dansk landbrug kan opleve. Og på mange måder mener jeg jo i virkeligheden, at hr. Erling Bonnesen tit virkelig er med til at skade det erhverv og det erhvervs fremtid med den måde, der bliver argumenteret unuanceret og upræcist på. Det er jeg jo ked af, begge dele.

Kl. 11:26

Formanden:

Hr. René Christensen for en kort bemærkning.

Kl. 11:27

René Christensen (DF):

Tak. Det plejer jo at være sådan, at regeringen er enig med sig selv og enig med sin minister, så nu vil jeg godt spørge ordføreren fra SF, om ordføreren er enig med ministeren, da ministeren for nøjagtig 1 måned siden sagde vedrørende landmændene: Jeg vil have fjernet flest mulige barrierer for, at I kan udfolde jeres talent, håndværk og muligheder. Det vil sige, at landmændene godt kan tænke selv; det var det, ministeren sagde. Så vil jeg bare spørge ordføreren: Mener ordføreren, at det her forslag sådan dikterer, hvad landmændene skal gøre, eller giver det mulighed for, at landmændene kan udfolde deres talent, håndværk og muligheder?

Kl. 11:27

Jeg vil bare spørge ordføreren, om ordføreren er enig med ministeren i den her udtalelse, ministeren er citeret for.

Kl. 11:27

Formanden:
Ordføreren.

Kl. 11:27

Steen Gade (SF):

Jeg synes faktisk, det lød meget klogt, det kunne jeg godt selv have sagt. Og jeg synes da, at lovforslaget handler om at tænke selv. Men hvorfor sidder vi her i det her rum? Er det ikke for at lave nogle langsigtede linjer for udviklingen i Danmark? Det her er noget, der skal være fuldt gennemført om 20 år. Jeg ville da sige, at det var manglende rettidig omhu, hvis vi ikke gjorde de her ting, og derfor forstår jeg heller ikke rigtig, at Dansk Folkepartis ordfører, som jo plejer at føre sig frem med dyrevelfærdsargumenter, på den her måde prøver at finde en eller anden måde til at kunne kritisere det her. Jeg kunne forstå det, hvis man sagde, at ikrafttrædelsesdatoen skulle være en anden, sådan noget kan jeg godt forstå, men det her drejer sig jo faktisk om de nødvendige rammer, vi må lægge for, at alt talentet kan blive udfoldet, også hos arkitekterne, også hos dem i banken. For når man går hen i banken og skal låne til en ny svinestald, er det jo rart at vide, at den stald, man får bygget, kommer til at kunne blive stående, uden at der kommer nye krav til staldbygningen, med hensyn til den måde, den er konstrueret på, i de næste år.

Kl. 11:29

Formanden:

Hr. René Christensen.

René Christensen (DF):

Ordføreren sagde det egentlig meget fint før, altså at det var lidt mærkeligt, at der var nogle, der sådan var sure, som virkede lidt frustreret – det er ikke helt ordret citeret, men jeg tror, det var det, ordføreren mente, og det er faktisk også det, jeg i hvert fald er som repræsentant for Dansk Folkeparti. For vi har fået en minister, som har talt om samarbejde, som har talt om, at nu skulle landbruget udvikle sig, nu skulle vi have Natur- og Landbrugskommissionen, og den skulle vi diskutere. Men der er jo rigtig mange ting, hvis vi skal udfolde det, der ligger i Natur- og Landbrugskommissionens rapport, for der er jo også hele diskussionen om arealer og dyreenheder og alle de andre ting. Derfor er der, som jeg også sagde som ordfører på talerstolen, jo gode ting i det her forslag, men vi synes bare, at man skulle have kigget på det som en landbrugspakke og have spurgt: Hvad er det, vi skal rulle ud over erhvervet, både i forhold til de gode ting og også de her ting, som vi vil politisk, i forhold til dyrevelfærd, miljøområdet, de andre steder?

Så sent som i går stod ministeren i et åbent samråd og sagde til os, at mænegrissen var vejen frem, altså et lukket system, hvor der ingen ammoniakfordampning er; dagen efter kommer der et forslag, som drejer sig om øget ammoniakfordampning fra svinestaldene. Er der noget at sige til, at man som ordfører godt kan være lidt frustreret, halvsur, eller hvad man skal kalde det?

Erhvervet fylder så meget i den danske eksport, at vi bare synes, at man faktisk burde have taget en større dialog om det. Selvfølgelig skulle dyrevelfærden – og sikkert også løsdriften – have været en del af den diskussion, men det burde have været pakket med ind i den store ting, som vi regnede med skulle komme efter Natur- og Landbrugskommissionens rapport.

Kl. 11:30

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:30

Steen Gade (SF):

Jeg synes, det står fint her. Jeg forstår jo godt diskussionen om, at der også er en meget større landbrugsdiskussion i øvrigt, og den er jeg enig i at vi har foran os, men vi er vel også nødt til at tage noget af det stykkevis. Jeg synes ikke, der er nogen argumenter for, at det her absolut skulle være en del af opfølgningen på Natur- og Landbrugskommissionens rapporter, ikke efter min opfattelse. For jeg mener faktisk, det her er ret vigtigt for erhvervet at vide i god tid, når de skal overveje – forhåbentlig også – at investere i nye stalde. For det er jo noget af det, det her handler om, altså at der skal investeres i nye stalde, og så synes jeg, det er godt, at man allerede nu ved, at man skal tage de her forholdsregler, og at dem, der tegner staldene, og at dem, der er i gang med at forberede det og gerne vil bygge dem, ved noget om, hvordan de skal indrette sig.

Kl. 11:31

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Per Clausen som Enhedslistens ordfører.

Kl. 11:31

(Ordfører)

Per Clausen (EL):

Nu har jeg jo ikke nogen særlig forpligtelse til at være enig med ministeren, men jeg vil alligevel sige, at når ministeren bliver citeret for, at hun vil fjerne unødvendige begrænsninger på landbrugsproduktionen og slippe landmændenes kreativitet løs, er jeg helt enig med hende i det. Det er en rigtig klog og fornuftig sætning, selv om jeg godt kan forstå, at det kan give anledning til misforståelser hos

dem, der ønsker at misforstå, fordi de tror, at alle hindringer er unødvendige, at al miljøregulering er unødvendig, at al dyrevelfærdslovgivning er unødvendig, og at det er bedre at afskaffe alle regler og så lade kreativiteten slippe løs.

Men dette ønske om fuldstændige opgør med lov og orden, som Venstre og Dansk Folkeparti står for, deler vi ikke i Enhedslisten. Vi tror ikke på, at sådan det totale anarki er løsningen på alle samfundsmæssige problemer. Vi tror, det er rigtig fornuftigt at regulere og gennemføre lovgivning.

Så lad os komme til det her lovforslag, som vi behandler i dag. Det er forhastet, kan man hos nogle få indtryk af. Det forstår jeg ikke helt, for der er jo tale om en arbejdsgruppe, som kom med en rapport i 2010. Der var ingen i den arbejdsgruppe, som såede tvivl om, hvorvidt det var rigtigt, at det dyrevelfærdsmæssigt ville være et kolossalt fremskridt at afskaffe fikseringen. Der var også enighed om, at man skulle gøre det på det område, som beskrives i det her lovforslag.

Jeg ved ikke, hvorfor den daværende regering ikke rigtig kom i gang. Man kan selvfølgelig også diskutere, hvorfor det har taget så lang tid for den nuværende regering at komme med det her forslag. På den anden side må man vel sige, at det jo kommer på et rigtig, rigtig godt og passende tidspunkt, særlig set i lyset af debatten i dag, fordi den jo understreger, at der er klar og utvetydig forskel på den tilgang, den nuværende regering har til, hvordan landbrugserhvervet skal udvikle sig i Danmark og hvordan man skal sikre dyrevelfærd, og den tilgang, som Venstre og Dansk Folkeparti har.

Det synes jeg jo er rigtigt og godt og vigtigt, for pointen er jo: Skal vi udvikle en fødevarerproduktion i Danmark, som baserer sig på en høj grad af dyrevelfærd, markant hensyntagen til miljø, eller skal vi opretholde en svineproduktion, som ifølge den her arbejdsgruppe, som blev nedsat, har ganske alvorlige negative konsekvenser for dyrevelfærden?

Jeg kan ærlig talt ikke forstå, at hr. René Christensen og hr. Erling Bonnesen mener, at de gavner dansk landbrug ved at gå ud at sige: Vi er nødt til at opretholde den produktionsform, hvor vi fikserer søerne, på trods af at vi ved, at det på en række områder har meget, meget alvorlige, meget, meget negative konsekvenser for dyrevelfærden, og vi ved, at det ville føre til markante forbedringer, hvis man greb ind over for det.

Altså det, som åbenbart skulle være reklametalen for dansk landbrug i fremtiden, skulle være, at vi heldigvis har politikere i Danmark, der er så indskrænkede, at de satser på at bevare en produktionsform, som udsætter dyrene for unødige lidelser. Det tror jeg faktisk er en rigtig, rigtig dårlig idé. Og derfor synes jeg også, at det her lovforslag i forhold til den erhvervsmæssige udvikling er et skridt i den rigtige retning.

Jeg tror, at hr. René Christensen antydede, at lovforslaget ikke løser alle dyrevelfærdsproblemer i den danske svineproduktion, og det er jeg helt enig i. F.eks. opretholder vi jo muligheden for, at man stadig væk kan fikserer søerne i 20 pct. af tiden, på trods af at det fremgår ganske tydeligt af arbejdsgruppens rapport, at det også er en rigtig, rigtig dårlig idé set ud fra et dyrevelfærdsmæssigt hensyn.

Her har regeringen så valgt at sige, at fordi kreativiteten og evnerne i dansk landbrug endnu ikke har udviklet sig så langt, at man rigtig kan løse den udfordring, så lader man landbruget fortsætte med at behandle søerne dårligt i 20 pct. af tiden, hvorimod man på de andre områder siger, at det er opfattelsen, at dem, som er dygtige i dansk landbrug, kan løse udfordringerne. Og det er jeg sådan set enig i.

Så kan man jo også diskutere hastværket i det her. Jeg har besøgt mange svinestalde. På et tidspunkt var der en række svineproducenter, der troede, at min holdning til dyrevelfærd og forholdene i dansk svineproduktion ville ændre sig, hvis jeg bare så det. Nu har jeg fulgt det, siden jeg var barn, så det er ikke sådan nyt for mig at se svine-

stalde. Det har sådan set bekræftet mig i, at der var god grund til at kræve forbedringer, og at der var god plads til forbedringer. Men det har jo også overbevist mig om, at der faktisk med jævne mellemrum investeres i forbedringer og renoveringer og fornyelser og nye stalde.

Derfor vil jeg sige, at den overgangsregel, der nu er fastsat, på 20 år, tror jeg giver rigtig, rigtig god mulighed for, at man kan gennemføre det her på en rigtig, rigtig langsom og forsvarlig måde.

Man kan jo ikke, synes jeg, forsvarligt acceptere – 3 år efter at der er kommet en rapport, der klart siger, hvad man skal gøre – at gøre ingenting. Vi lader, som om vi ikke ved det, vi snakker uden om, vi finder løsrevne citater fra dyrlægeforeningen, når kendsgerningen er, at alle – alle, som beskæftiger sig seriøst med det her – er enige om, at det her lovforslag vil være et kolossalt fremskridt for dyrevelfærden.

Jeg er glad for sammen med regeringen at kunne bære det her lovforslag igennem.

Kl. 11:36

Formanden:

Der er en kort bemærkning fra hr. René Christensen.

Kl. 11:36

René Christensen (DF):

Tak. Det, der er så forunderligt ved det her forslag, er jo, at der egentlig ikke er så meget forskel på, hvad der bliver sagt, men at der vil være forskel på, hvordan der bliver stemt. Det er jo sådan det, der ligger i det her. Det undrer mig, og det undrer Dansk Folkeparti, at man ikke bruger flere kræfter på sådan et forslag, specielt når man bl.a. snakker om månegrise og andre ting.

Ordføreren siger også, at man skal brande sig på dyrevelfærd, miljø og de andre ting. Hvis man nu vil have det her gjort, og hvis man havde gjort det rigtigt, skulle man jo også have haft en dialog: Når der nu skal komme de her stalde, hvordan skal det så være? Hvordan skal filtreringen være? Skal det være våde filtre, når ammoniakken skal køres ud gennem stalden? Hvordan skal de her stalde fungere, når man får løsdrift? Der skulle være en politisk dialog om det, men det ønsker den her regering jo ikke. Det her er et udtryk for, at regeringen sidder ovre på deres kontorer, og så finder man på at lave et forslag, for nu har den her rapport også ligget der længe, og nu kan man ikke have den til at ligge længere.

Det er også det, hr. Per Clausen siger: Den har ligget for længe, der er ikke blevet talt om den, og nu må vi gøre noget, vi fremsætter et forslag. Hvorfor dog ikke prøve at lave noget ordentlig politik, så vi kan få noget god dyrevelfærd og et godt miljø og noget vækst i vores erhverv, så vi alle sammen også som velfærdssamfund kan blive lidt rigere? Så ville det være meget sjovere at være politiker.

Kl. 11:38

Formanden:

Ordføreren.

Kl. 11:38

Per Clausen (EL):

Jeg opfatter jo ikke det her lovforslag som udtryk for, at der ikke har været dialog. Der har jo været et langvarigt udredningsarbejde, en rapport, der har været i høring, og meget snak frem og tilbage.

Så vil jeg bare sige til det om månegrise, uden at jeg skal gøre mig til ekspert på det område, at jeg da formoder, at det er en del af det her koncept, som det vistnok hedder på nydansk, om månegrise, at der skal være tale om, at man overholder de regler, som ligger i det her lovforslag, ellers er det da fuldstændig perspektivløst. Det håber jeg da ikke at det er. Vi opstiller nogle grundlæggende regler for, hvordan dyrevelfærden skal være, og på den baggrund slipper vi kreativiteten løs, og så må vi se, hvad der kommer ud af det.

Formanden:

Hr. René Christensen.

René Christensen (DF):

Nu er mænegrissen jo noget, man taler om. Sådan er lovgivningen jo faktisk ikke. Det, man lægger op til her, og det, der faktisk også står i forslaget, er jo, at det her kan give en øget ammoniakfordampning. Og en øget ammoniakfordampning kan jo så betyde to ting: at man skal have færre grise for at mindske ammoniakfordampningen, eller at man skal købe noget udstyr. Derfor havde det jo været godt – for jeg synes faktisk, at snakken om mænegrissen er interessant – med en dialog. Hvordan kan vi øge produktionen og blive et rigere samfund, samtidig med at vi ikke belaster miljøet, og samtidig med at vi også har en god dyrevelfærd? Det er et interessant projekt, som den tidligere fødevareminister satte i gang.

Men det her er ikke en del af det; det her skyldes, at der har ligget en rapport. Den har ligget der for længe, nu skal man være aktiv, og så kommer man i gang med det her forslag. Og det er bare ærgerligt, at der ikke bliver brugt flere kræfter på det, når man nu pålægger erhvervet de her byrder fremadrettet. Det er bare sørgeligt.

Formanden:

Ordføreren.

Per Clausen (EL):

Det her lovforslag handler om, at vi sætter søerne fri i 80 pct. af deres levetid; det handler om, at vi fjerner et af de værste eksempler på, at man behandler dyr dårligt i den danske svineproduktion. Det er ikke for tidligt, at vi gør det. Det er snarere for sent.

Så vil jeg bare til hr. René Christensens oplysning sige, at hvis man har et lukket staldsystem, kommer der ikke ammoniak ud af den stald. Derfor går jeg ud fra, at mænegrissprojektet løser ammoniakproblemet. Jeg håber sandelig også, at man i det projekt tager hensyn til, at der skal være bedre dyrevelfærd.

Formanden:

Tak til ordføreren. Hr. Leif Mikkelsen som Liberal Alliances ordfører.

(Ordfører)

Leif Mikkelsen (LA):

Tak for det. Vi har danske landmænd, der dagligt knokler for både at øge produktionen, behandle dyrene godt og sikre en god dyrevelfærd, og derfor er det helt urimeligt, når det så herfra fremstilles fra bl.a. Enhedslistens side sådan, at vi har en elendig dyrevelfærd og dyrene bliver behandlet dårligt og det er nødvendigt, at vi herinde lovgiver og lovgiver for at forbedre det, for det, der foregår derude, er rigtig skidt. Det er faktisk en hån mod de mennesker, der gør et seriøst og godt stykke arbejde, som gør, at ministeren kan rejse rundt i verden og prale af dansk landbrugs produktionsformer og kvalitet osv., som vi hørte på et samråd i går. Jeg synes, det er et direkte forfæjlet billede og et meget urimeligt billede af fremstille af de mennesker, der dagligt arbejder med det her.

Når vi så dertil lægger, at dansk landbrug er i en situation, hvor gældsbyrden er stor og det er vanskeligt at få økonomien til at hænge sammen, ville det have været rigtig godt, hvis ministeren havde taget fat i hele problemet. Jeg anerkender gode signaler fra ministeren om, at man tager det her alvorligt, og at landbrugserhvervet som sådan er

Kl. 11:38

så vigtigt for vores eksport, at der skal tages hånd om det, der skal findes langvarige løsninger på det. Det er jeg enig i. Det vil vi gerne samarbejde med ministeren om.

Kl. 11:38

Det er også derfor, at det her er et rigtig skidt forslag. Man kommer og stikker forslaget ind i en proces, hvor vi venter på, at regeringen skal klargøre sine overvejelser om kommissionen og dermed komme med anbefalinger til, hvad der skal ske. Så kommer man og stikker sådan en ind, som jo kun har et mål lige nu, nemlig at forværrer vilkårene, altså svække konkurrenceevnen og dermed gøre det vanskeligere. Hvad nu, hvis der ikke kommer andre ting? Hvad kommer der ellers? Ministeren sagde i går på et samråd, at der arbejdes på mange ting, der kan forbedre erhvervet. Vi har selvfølgelig til gode at få at vide, hvad det så er, og hvornår det så kommer. Kommer det i en sammenhæng?

Jeg tror, at dansk landbrug har brug for at få det svar fra regeringen, som kan leve op til ministerens udmelding om, at man tager det alvorligt, at man gerne vil bruge det her erhverv til både at ændre vores handelsbalance, øge vores valuta-indtjening og forhåbentlig få erhvervet til at overleve bedre, end det gør i dag. Det er hårdt derude at slås med gældsproblemer hver eneste dag. Det er også anerkendt af mange, at der er en voldsom gældsbyrde i dag, og problemet kan kun løses ved at give øgede muligheder. Vi skal ikke begrænse produktionen, vi skal faktisk øge produktionen, så man selv kan tjene de penge, der skal til, for at få erhvervet op at stå. Det er et liberalt erhverv, det er frihedstænkende mennesker, der arbejder derude, der gerne vil klare sig selv, og som ikke ønsker at leve af andres penge. Derfor kan vi ikke støtte det her forslag. Isoleret set er det rigtig skidt, at man kommer med det her, uanset argumenterne om at det er på 20 års sigt.

Man skal lade landbruget kunne se en sammenhængende linje i politikken, så vi enten i praksis får realiseret ministerens festtaler, eller også holder vi op med festtalerne. Det her er i hvert fald et andet svar end det, der er i festtalerne, og det gør det lidt utroværdigt. Man kunne godt nå frem til at sige, at der siges et og gøres noget andet. Det er ikke godt i politik.

Når man læser høringssvarene, ser man, at de, der arbejder med dyrene og er tættest på dem, advarer mod det her. De peger på en række problemer i det, og svarene fra ministeriets side er, at der er sket en fornuftig afvejning. Det er sådan set et standardsvar i alle bemærkningerne. Når nu der skal argumenteres for, at man ikke ønsker at følge nogle høringssvar, skriver man, at der er sket en fornuftig afvejning. Det er så afvejning af hvad? Det er i hvert fald ikke af landbrugets konkurrencevilkår i forhold til alle andre, for vi går enegang i EU i det her spørgsmål. Det er igen imod det, der er blev signaleret om, at det ikke vil ske med den her minister og den her regering.

Så vi synes, det er ærgerligt. Vi vil nemlig gerne tilsige ministeren og regeringen støtte til at se alvorligt på at forbedre produktionsmulighederne og øge produktionen i dansk landbrug og dermed også den generelle økonomiske situation i Danmark. Så vi siger nej til det her forslag og ja til at gøre noget alvorligt ved landbrugets problemer, og vi venter stadig væk med længsel på, at regeringen kommer med sine anbefalinger i forlængelse af kommissionens arbejde. Tak.

Kl. 11:45

Formanden:

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen korte bemærkninger. Så er det fru Vivi Kier som konservativ ordfører.

Kl. 11:45

(Ordfører)

Vivi Kier (KF):

Der var engang, hvor hønsene løb frit rundt ude på gårdspladsen, og hvor grisene gik rundt og hyggede sig i mudderbade. Der var engang, hvor alt syntes bedre end i dag, når man snakker dyrevelfærd.

Dyrevelfærd har været diskuteret meget her fra talerstolen. Jeg forbinder dyrevelfærd med, at dyr har det godt frem til slagtnings-tidspunktet. I Danmark er vi kendt for at gå foran med dyrevelfærd, selv om vi hver dag møder mange, der mener, at vi burde være endnu mere restriktive i forhold til dyr.

Som det er skrevet i det her forslag, ligger der en rapport tilbage fra 2010 med en lang række anbefalinger til hold af svin, og det er de anbefalinger, der nu omsættes til et lovforslag. Det er et forslag, som skal sikre, at søer og gylte i løbe- og kontrolafdelingen får bedre dyrevelfærd og får bedre mulighed for ikke at stå fastbundet.

Men som ny dyrevelfærdsordfører hæfter jeg mig jo ved det med, at svin også skal have mulighed for at få daglige brusebade, skal have daglig social kontakt med andre dyr, og vi fastsætter størrelsen på gulve og bokse og arealer. Og så er det sådan, jeg ikke lige kan lade være med at tænke: Tænk, hvis vi havde de samme regler i vores sociallovgivning eller havde lige så restriktive regler for antibiotika til mennesker. Ja, der er det så lige, at den tidligere social- og sundhedsordfører dukker frem i mig.

Men vi skal huske på, at det at drive landbrug er et erhverv; et erhverv, hvor svine-sektoren eksporterer for 32 mia. kr., hvilket er 5 pct. af Danmarks samlede eksport. Og der er et stor eksportpotentiale i Asien. Svine-sektoren beskæftiger ca. 40.000 mennesker, ligesom landbruget står for 12 pct. af beskæftigelsen i udkantsområderne.

Fra konservativ side ser vi gerne bedre dyrevelfærd, men vi er altså også nødt til at forholde os til, at det er et erhverv. Viden og teknologi er på plads til at kunne gennemføre de her elementer i forslaget, og ministeren skriver jo selv i forslaget – hun kunne have ladet være med det – at det vil være langt strengere krav end et EU-svinedirektiv. Derfor er det noget overimplementering, og det kan man jo stå og lave meget polemik om. Men det anføres også i forslaget, at der vil være miljømæssige konsekvenser af et vist omfang, og det anføres, at det vil have betydelige økonomiske konsekvenser for erhvervet.

Så er der tidshorisonten på 20 år, som rigtig mange har nævnt. Og det kan lyde som en lang tidshorisont, men det er et af de elementer, som jeg synes er rigtig vigtigt at høre om, så vi kan give erhvervet tid og mulighed for at omstille sig til nogle skrappe forhold. Der, hvor jeg bliver rigtig skeptisk, og der, hvor jeg er totalt uforstående, er, når ministeren i sit forslag vælger at fremrykke tidspunktet for nybygninger til 2015.

Alt det andet i den rapport, der ligger, har man lyttet til, altså horisonten på 20 år. Men i rapporten står der jo rent faktisk, at nybygningerne skulle gælde fra 2021, altså har den arbejdsgruppe, der har siddet, faktisk vurderet, at også for nybygninger var der behov for en periode til at omstille sig.

Så på den baggrund er vi meget, meget skeptiske og håber på, at ministeren kunne være imødekommende, og vi har i hvert fald en række spørgsmål i udvalgsarbejdet, før vi vil tage endelig stilling. Vi vil gerne være med til bedre dyrevelfærd, men vi vil også gerne være med til at sikre erhvervet den omstillingsperiode, som de selv har udtrykt ønske om.

Kl. 11:49

Formanden:

Tak til ordføreren. Så er det fødevareministeren.

Kl. 11:49

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Tak for det. Tak for en god debat, hvor man i hvert fald ikke kan anklage Folketinget for ikke at tage det her alvorligt.

Jeg vil gerne sige, at det at tage det alvorligt for mig betyder, at man vedstår sig de anbefalinger, som man overtager. Da jeg kom som ny minister, overtog jeg et lovforslag, som lå på mit bord. Det er et lovforslag, der er forberedt grundigt, og som er resultatet af arbejdet i en arbejdsgruppe, som var nedsat under Justitsministeriet

under den tidligere Fogh-regering under en tidligere konservativ justitsminister. Det var en arbejdsgruppe bestående af folk fra dyrevelfærdsorganisationer og forskningsinstitutter.

En hel masse repræsentanter har siddet og arbejdet i en arbejdsgruppe, som har haft navnet »Arbejdsgruppen om hold af svin«. Her har man analyseret og diskuteret, hvordan svinene i Danmark egentlig har det; de svin, som vi producerer, og som vi sælger. Man konstaterede, at der var nogle dyrevelfærdsmæssige problemstillinger; nogle problemstillinger, som man mente kunne afhjælpes, hvis der eksempelvis blev sørget for, at drægtige søer og gylte fik bedre tid, når de var i løsdrift. De anbefalinger var der sådan set enighed om, og derfor har det gået sin stille gang, og de er efterhånden blevet udviklet til et lovforslag, som vi altså først behandler i dag.

Når jeg har lyttet til debatten, har jeg jo hæftet mig ved de mange kommentarer, der har været. Det er ikke kun kommentarer til de udtalelser, som jeg selv som fødevareminister er kommet med, om, hvordan jeg ønsker det godt for det danske erhverv, hvordan jeg ønsker at give gode muligheder for dansk landbrug, fordi det er dem, vi skal leve af. Jeg er stolt af, at vi har en sektor, der tjener penge til os, og jeg mener, at vi skal give dem de bedste muligheder for at tjene penge, også i fremtiden.

De udtalelser står jeg naturligvis fuldstændig ved, men det ændrer ikke ved, at jeg også står ved, at jeg har arvet et lovforslag, som jeg egentlig synes er godt, fordi det giver bedre dyrevelfærd. Og det er jo ikke sådan, som også hr. Christian Friis Bach kommenterede, at det her er noget, som Danmark står alene med. Som den radikale ordfører fik nævnt, er der både i Sverige, Holland, Østrig og England allerede nationale krav om, at gylte og søer skal være løsgående i løbe- og kontrolafdelingen. Der er med andre ord ikke tale om, at der her falder en idé ned fra himlen, som gør, at dansk landbrug bliver sat i en fuldstændig urimelig konkurrencesituation, for de andre lande er sådan set allerede startet.

Når man kigger på en dansk svinestald, er afdelingerne inddelt i forskellige afsnit. Der er en løbe- og kontrolafdeling – det er den, som det her lovforslag handler om, og det er der, hvor selve insemineringen foregår – så er der drægtighedsstalden, og så er der farestalden.

Se, da man sidst behandlede et lovforslag, som vedrører det her, var det, da man vedtog et lovforslag, som trådte i kraft i 1999. Dengang endte Venstre med at stemme for, men først efter lange overvejelser og også kun med en bemærkning om, at man ikke ønskede, at grisene skulle have mulighed for at gå løse i helt så lang tid, som det øvrige Folketing mente. Så kender vi egentlig Venstre igen: Når der først er et resultat, hvortil man kan sige, at nu er der kommet noget, der er godt, står man op og ser ud, som om man altid har været dem, der har kæmpet for dansk landbrug. Når vi i dag har et landbrug, som har rigtig gode konkurrencemæssige fordele, fordi vi har god sporbarhed, fordi vi har en rigtig høj fødevarer-sikkerhed, fordi vi har et brand, som verden gerne vil betale for, rejser man sig op i Venstre og siger: Se, hvad vi har lavet. Men sandheden er jo, at man dengang var nølende, og det er man så også i dag.

Sidste gang skete der det, efter den nationale lovgivning var stemt igennem, at 4 år efter vedtog EU regler, som handlede om præcis det samme. Og jeg vil ikke afvise, som også andre ordførere har været inde på, at det her kommer til at blive et EU-krav, og derfor er der sådan set ikke noget forgjort i, at vi allerede nu sørger for, at vores fremtidige stalde bliver korrekt indrettet. Jeg er helt sikker på, som det også er blevet nævnt i debatten, at det her kommer til at blive noget, der vil gælde i andre EU-lande.

Jeg synes som sagt, at det er et fornuftigt forslag, og jeg er glad for, at der har været den lange proces, der har været. Jeg synes, det er godt for dyrevelfærden; jeg synes, det er godt for vores konkurrencemuligheder.

Så vil jeg også gerne give en kommentar til tidsperspektivet, for selv om der er nogle, der ikke synes, at det er lang tid, så træder det her lovforslag først i kraft i 2015. Vi er lige nu i 2013, og det træder i kraft i 2015. De ansøgninger, der vil blive indleveret indtil 2015, vil blive indleveret og skal ekspederes efter de vilkår, vi har i dag. Fra 2015 kommer der så en overgangsperiode på 20 år, altså til 2035, for de eksisterende staldbygninger, og når jeg regner efter, er jeg til den tid 61 år, og det synes jeg ikke er lige om lidt.

Så med de ord vil jeg sige tak for bemærkningerne. Jeg er sikker på, at det her vil betyde, at dansk landbrug også fremover vil stå i en konkurrencemæssigt god situation.

Afslutningsvis skal jeg så bare nævne, at det her jo ikke står alene. Vi har, som jeg også nævnte på samrådet i går, masser af tiltag med fokus på dansk landbrugs konkurrencevilkår. Det her er et element, der har ligget og overvintret et stykke tid. Det er sådan set et element, jeg er glad for og tilfreds med. Men det betyder ikke, at vi i regeringen ikke har fokus på hele tiden at hjælpe landbruget, for der er behov for hjælp. Tak.

Kl. 11:54

Formanden:

Der er et par korte bemærkninger her til slut. Først er det hr. Erling Bonnesen.

Kl. 11:55

Erling Bonnesen (V):

Tak for det. Fødevareministeren forsøger at undskylde sig lidt med, at det her lovforslag er et, hun har arvet fra sin forgænger. Det er jo ikke korrekt. I dag er det jo lige præcis 1 uge siden, ministeren selv fremsatte det her lovforslag; der står den 28. november på det. Det er 1 uge siden, ministeren selv fremsatte det her forslag. Så synes jeg, at det er lidt ynkeligt at høre, at ministeren ligesom nu forsøger at undskylde sit løftebrud med, at det er noget, man har arvet fra en forgænger. Ministeren havde alle mulighederne for at sige: Det her lovforslag vil jeg ikke køre igennem, for jeg vil stå ved det, som jeg sagdeovre i Herning, nemlig at der ikke kommer nogen overimplementering på min vagt.

Vi kan bare konstatere ud fra debatten her i Folketinget, at ministeren nu har erkendt sit løftebrud for åbent tæppe. Det lyder sådan her: Ja, jeg holder nogle fine festtaler for jer til jeres delegeretmøde og modtager alle klapsalverne, og så tager jeg hjem i Folketingssalen og gør lige det modsatte. Ovenikøbet er der de her tre ting, som min tale tid ikke rækker til at komme ind på nu, men man kommer med væsentlige byrder. Der kommer øget ammoniakemission, og der er økonomiske konsekvenser for erhvervet. Det taler for sig selv.

Kl. 11:56

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:56

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Jeg kan godt høre, at det gør ondt på Venstre, at landbruget ikke er helt utilfreds med, at regeringen rent faktisk sørger for at have fokus på de behov, som landbruget har. Til kommentaren om, hvorvidt det her er overimplementering, vil jeg sige: Nej, det er det ikke, for der er ikke nogen EU-direktivforpligtelser, vi skal leve op til. Det her er nogle nationale regler. Det ændrer ikke ved, at jeg synes, at det her er godt, for det her betyder, at der er mere frihed til søerne, fordi de kan gå rundt i både løbe- og kontrolafdelingen og i drægtighedsstaldene, hvilket der i forvejen er lovkrav om. Det synes jeg er en god ting. Modargumentet, hvis man skulle spørge den anden vej rundt, ville jo være: Hvis vi aldrig kan gøre noget i Danmark, som EU ikke siger vi skal, hvad er det så egentlig, vi skal have et Folkeeting for?

Kl. 11:56

Formanden:

Hr. Erling Bonnesen.

Kl. 11:56

Erling Bonnesen (V):

Det her er en klokkeklar overimplementering. Det her er øgede danske krav, som kommer oven i, hvad EU-reglerne siger i forvejen. Det fremgår klart og tydeligt. Ministeren har jo selv skrevet det her, så den forklaring, ministeren nu kommer med, holder simpelt hen ikke – og man kunne sige en masse til den. Jeg er ked af at sige det. Det her er en klokkeklar overimplementering mod de danske landmænd oven i, hvad EU-reglerne sådan set siger, og det er præcis det modsatte af, hvad ministeren selv sagde hun ville for bare cirka en måned sidenovre i Herning. Det er det, som vi påpeger, for vi synes sådan set, at man skulle stå ved de gode festtaler, men vi kan høre, at det kun *er* festtaler.

Kl. 11:57

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:57

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Vi laver i regeringen mange ting. Bl.a. laver vi et nabotjek. Det betyder, at vi kigger på de lande, som ligger omkring os, ser på, om noget af den EU-lovgivning, som vi følger i Danmark, og den måde, vi har implementeret den på, er strengere end i vores nabolande og dermed giver landbruget dårligere konkurrencevilkår. Det arbejde sætter vi i gang nu, og der vil vi selvfølgelig sørge for at ændre og justere, hvis vi finder tilfælde.

Vi har ekstremt stor fokus på erhvervets konkurrencevilkår. Når jeg rejser rundt, som jeg bl.a. lige har gjort i Japan og Kina med Landbrug & Fødevarer og Dansk Industri, så er det jo også en af de ting, som jeg netop tager ud for at promovere – altså at være med til at åbne døre op for eksport af varer til nye markeder, sørge for, at vi kan komme ind dér, og jeg møder sådan set, når jeg kommer rundt, en stor ivrighed efter at få danske fødevarer, fordi de har den kvalitet, de har, og fordi vi har den dyrevelfærdsmæssige stand, som vi har.

Kl. 11:58

Formanden:

Hr. René Christensen, en kort bemærkning.

Kl. 11:58

René Christensen (DF):

Tak til ministeren. Jeg vil ikke gå så meget ind i, hvad ministeren sagdeovre på svinekongressen, det tror jeg man har fundet ud af nu. Men jeg vil gerne lige spørge ind til det, ministeren sagde her fra talerstolen, nemlig at hvis der er nogle, som ansøger om en miljøgodkendelse til at lave svineproduktion inden 2015, så vil de blive behandlet efter de gamle regler. Er det korrekt forstået?

Kl. 11:58

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:58

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Det er korrekt forstået, det er den overgangsbestemmelse, der ligger i lovgivningen, ja.

Kl. 11:59

Kl. 12:01

Formanden:

Hr. René Christensen.

Kl. 11:59

Kl. 12:01

René Christensen (DF):

Det vil sige, at selv om man ikke har modtaget sin miljøgodkendelse inden 2015, og man først modtager den i 2017, som vi jo desværre nogle gange oplever, så vil man stadig væk blive behandlet efter de gamle regler.

Kl. 11:59

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:59

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Det står i overgangsbestemmelserne, at ansøgninger, som er indgivet inden lovens ikrafttrædelse, vil blive behandlet efter gamle regler, dvs. de nuværende regler, og dermed er det jo korrekt, at det er de regler, der gælder i dag, der vil gælde for ansøgninger, som er indsendt inden den 1. januar 2015.

Kl. 11:59

Formanden:

Den sidste korte bemærkning fra hr. Leif Mikkelsen.

Kl. 11:59

Leif Mikkelsen (LA):

Tak for det. Det mest irriterende ved det her er ikke overimplementering, det er nationale regler. Jeg spørger ministeren: Forbedrer det her lovforslag isoleret set erhvervets konkurrencevilkår, eller forringer det erhvervets konkurrencevilkår?

Kl. 11:59

Formanden:

Ministeren.

Kl. 11:59

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Konkurrencevilkår består jo af mange ting. De består bl.a. af, hvilke markeder vi kan sælge til, hvilken uddannelse vi har, hvilken infrastruktur vi har, hvilken miljøbelastning vi har, hvad der er af nationale og internationale regler. Når dansk landbrug klarer sig godt lige nu, som der er flere, der har refereret til ud fra den artikel, der var i Børsen, så gælder det jo ikke hele det danske landbrug. Dele af det danske landbrug har det rigtig, rigtig svært, og derfor er jeg som minister stadig meget optaget af hele tiden at kigge på, hvad vi kan gøre for at lette forholdene for dansk landbrug. Men hvis vi skal tale om en konkurrencefordel, er det altså meget svært at pille en enkelt ting ud og sige, at det udgør lige præcis en dansk konkurrencefordel, for dyrevelfærd er jo for rigtig mange en vigtig parameter, og når vi eksempelvis, som også den radikale ordfører nævner, kan tage flere kroner for vores svin, som vi sælger til UK, så er det, fordi man i UK har nogle ekstra skærpede dyrekraav, som vi ikke har i Danmark, og derfor får man også en højere afregningspris for dem.

Så isoleret set kan man sige, at det her er en udgift for landbruget, men man kan også tjene flere penge på det. I fremtiden tror jeg, at rigtig mange flere forbrugere, som får penge mellem hænderne, som får bevidsthed om, hvad dyrevelfærd, hvad miljøpåvirkning, hvad fødevaresikkerhed betyder, vil prioritere sunde og raske sporbare varer. Der er Danmark jo i front, og dermed er det også en konkurrencefordel.

Formanden:

Hr. Leif Mikkelsen.

Leif Mikkelsen (LA):

Det var en meget lang forklaring på et meget enkelt spørgsmål. Men man nåede bare ikke rigtig frem til svaret. Spørgsmålet var sådan set, om det her svækker eller styrker konkurrenceevnen. Jeg tror, det er det, erhvervet sidder og lytter til. Når jeg sammenholder det med det, ministeren ellers siger, bliver jeg bekymret. Jeg kan læse af ministerens egne ord, at det vil forringe vilkårene for dansk svineproduktion.

Derfor skal det signal, at regeringen med det her lovforslag vil gøre det her og nu, stå klart. Derfor kan man ikke bare sige, som ministeren gør, at konkurrenceevnen er mange ting. Anerkender man ikke, at de enkeltelementer, man stopper ind, har den virkning, som så er negativ? Og vi får stadig væk noget at vide om alle de her gode ting, ministeren arbejder med for landbruget, men rækkefølgen er bare fuldstændig forkert for det her trængte erhverv.

Kl. 12:02

Formanden:

Ministeren.

Kl. 12:02

Fødevareministeren (Karen Hækkerup):

Som jeg nævnte tidligere, har vi for år tilbage vedtaget lovgivning, som handler om løsdrift i drægtighedsstalde. Det var en lovgivning, som blev indført i Danmark i 1999 med en overgangsbestemmelse til 2013, altså indeværende år. Men det blev så til gengæld indført i EU i 2003 med samme overgang til 2013. Det vil sige, at der havde danske landmænd faktisk 4 år, hvor de var foran, til at nå at komme i stand.

Var det så en konkurrencemæssig fordel eller ulempe for dem? Ja, man kunne vel godt argumentere for, at fordi de har haft nogle regler, der gjorde, at de skulle indrette sig på fremtidens marked, havde de sådan set en fordel i forhold til nogle andre. Det ved jeg ikke. Kan det så stå alene i forhold til alle mulige andre konkurrenceparametre? Det ved jeg heller ikke, men jeg synes da, det vil kræve et analysearbejde at få sat det svar i sving.

Jeg kan bare konstatere, at nu kommer vi med nogle krav. Jeg er ganske overbevist om, at EU vil følge efter. Dermed er jeg egentlig også af den overbevisning, at vi på sigt vil ende med at synes, at det her har været en god investering for dansk landbrug, som vil give os nogle gode muligheder på fremtidens markeder.

Kl. 12:03

Formanden:

Tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet. Forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Jeg skal her udsætte mødet. Mødet genoptages kl. 13.00.
Mødet er udsat. (Kl. 12:03).

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Bertel Haarder):
Mødet er åbnet.

Jeg har følgende anmeldelse:

Skatteministeren (Holger K. Nielsen):

Lovforslag nr. L 95 (Forslag til lov om ændring af kildeskatteloven og selskabsskatteloven (Tilpasning af procenttillæg og reduceret markedsrente til ny referencerente m.v.)).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af www.folketingstidende.dk. (jf. ovenfor).

Det næste punkt på dagsordenen er:

12) 1. behandling af lovforslag nr. L 84:

Forslag til lov om ændring af lov om bestyrelse og brug af folkekirkens kirker m.m. og lov om folkekirkens kirkebygninger og kirkegårde. (Brug af folkekirkens kirker til ikke kirkelige formål, oprettelse af udvalg om kirkegårde samt registrering og afregistrering af gravminder m.v.).

Af ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen).
(Fremsættelse 27.11.2013).

Kl. 13:00

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet, og jeg starter med at give ordet til hr. Flemming Damgaard Larsen, ordfører for Venstre.

Kl. 13:01

(Ordfører)

Flemming Damgaard Larsen (V):

Dette lovforslag fra regeringen har tre elementer i sig. Det er for det første at skabe hjemmel til, at menighedsrådet med biskoppens tilladelse kan udleje kirken til brug for ikkekirkelige formål, for det andet at kategorisere kirkegårdene i umistelige kirkegårde, bevaringsværdige kirkegårde og andre kirkegårde, herunder at kirkegårde, som er umistelige, ikke kan nedlægges, og for det tredje at modernisere registreringen af gravminder.

Venstre kan som udgangspunkt støtte lovforslaget, men vil under udvalgsbehandlingen have afklaret grænserne for brug af kirkerne til ikkekirkelige formål. I Venstre synes vi, at det er godt, at menighedsrådet får hjemmel til at udleje kirker til f.eks. koncerter, kulturelle formål i øvrigt, borgerlige begravelser etc., men det må aldrig blive sådan, at kirkens egentlige formål tilsidesættes. Det må heller ikke blive sådan, at grupper, der bekæmper folkekirken, kan anvende kirken til deres egne formål. Men det er godt, at det er menighedsrådet, der får hjemlen og kompetencen. Vi skal videre ad den vej, hvor vi styrker menighedsrådets indflydelse.

Vi har i Danmark mange meget smukke kirkegårde. Kirkegårdskulturen i Danmark er høj, og det er bestemt vigtigt, at vi værner om den. Derfor giver det også god mening, at vi får kategoriseret kirkegårdene i umistelige kirkegårde, bevaringsværdige kirkegårde og andre kirkegårde, og at det sikres, at umistelige kirkegårde ikke kan

nedlægges. Det er en kulturarv, som Venstre meget gerne vil sikre. Tænk blot på, hvor værdifuld Assistens Kirkegård er, selv om den nok ikke er truet af nedlæggelse, eller Lyø Kirkegård, som er helt unik. Sådan er der mange landet over.

Det er godt, at vi også har registreringer af gravminder, som nu har virket i nogle år. Mange meget smukke og særegne gravminder er således blevet sikret for eftertiden, men med de erfaringer, der er draget siden reglernes indførelse, er det fint, at reglerne nu bliver moderniseret og smidiggjort, uden at der sker nogen forringelse af reglernes formål, nemlig at sikre også denne del af kulturarven for eftertiden.

Som sagt kan Venstre støtte lovforslaget, men vil under udvalgsbehandlingen have ministerens tilkendegivelse af, at kirken ikke kan udlejes til grupperinger, der ikke vil folkekirken det godt.

Kl. 13:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren. Så giver jeg ordet til den socialdemokratiske ordfører, fru Karen J. Klint.

Kl. 13:03

(Ordfører)

Karen J. Klint (S):

Tak for det. Det er rigtigt, som Venstres ordfører oplyste, at lovforslaget her handler om både fremtidig brug af kirker og nogle ændringer vedrørende kirkegårdsforhold. I forhold til det her med kirker er lovforslaget også ment som en beskyttelse, sådan at kirker, der ikke sådan bliver overforbrugt til kirkelige handlinger, også i perioder kan bruges til andet formål, såfremt det ikke er i strid med hovedformålet med kirkebygningen.

Der er jeg sådan set på mit partis vegne – og også på De Radikales og SF's vegne – tryk ved, at menighedsrådene nok kan finde ud af at trække den grænse, der skal ligge for, hvad der er anstændigt at have af virksomhed og aktivitet eller formål i et kirkerum. Der er jo mange menighedsråd, der i forvejen har nogle etiske regler for, hvad man kan, og hvad man ikke kan, også i sognegårde – også fordi man jo ikke ønsker at være en ufin konkurrent til de lokale forsamlingshuse eller hoteller, som har 50-årsfødselsdage og andre arrangementer.

Det, der vil være en sidegevinst, tror jeg, ved at vi åbner op for, at kirker godt kan bruges til ikkekirkelige formål i et begrænset omfang, er jo, at der er flere borgere, der bliver fortrolige med at gå ind ad kirkedøren og ind i kirkerummet. Så bliver de forhåbentlig så nysgerrige, at de også vil prøve at komme der til en kirkelig handling, uden at det lige er et af de lejlighedsbesøg, der mange gange er til henholdsvis dåb og begravelse. Så vi er meget positive over for, at der nu sker den forenkling her, og at det også reelt er en decentralisering, hvor det går over til, at man kan tage stilling til det lokalt, sådan at det er biskoppen, man ansøger om lov til det.

Men hensyn til de ændringer, der er i forhold til gravminderegistrering på kirkegårdene, synes vi også, det er fornuftigt, at der nu kommer ens regler for kirkegårde, uanset om driftherren på kirkegården er kommunen eller folkekirken. Jeg tror måske, at vi i udvalgsarbejdet så lige skal have tydeliggjort, at der jo sådan set også er kirkegårde, der drives af andre trossamfund. Så vi skal lige have klarhed over, om de også er med i den omgang her, for så er der jo ens regler på hele området. Der er vi også glade for, at det er udtryk for en decentralisering af beslutningskompetencen, så der igen går noget fra ministeren og til biskoppen. Og den decentralisering kan vi faktisk godt lide, for det skal være dem, der driver kirken i praksis, der til daglig også har beslutningskompetencen.

Så synes jeg, at ministeriet og ministeren fortjener ros for, at man jo har lyttet til nogle af de høringssvar, der sådan lige er en lille krølle på, hvor det bliver sagt, at der er nogle ting, der kunne rettes. F.eks. var der brugt et uheldigt udtryk i forbindelse med nogle kirke-

gårde, som ikke er så bevaringsværdige som andre, idet man var kommet til at skrive, at de var mindre bevaringsværdige. Og der er det rigtig dejligt, at man selv på det niveau kan rette ind, sådan at der nu i dag står, at det er kirkegårde, som enten er umistelige eller bevaringsværdige eller andre kirkegårde. Det siger jeg bare for at understrege, at de processer, der er, når man har lovforslag i høring, altså nytter noget. Og det er jo trygt for os alle.

Som socialdemokrat skal jeg hilse fra gruppen og sige, at vi støtter lovforslaget. Og jeg skal også hilse fra Det Radikale Venstre og SF og sige, at de gør det samme.

Kl. 13:07

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ordføreren for de tre regeringspartier. Og så er det ordføreren for Dansk Folkeparti, hr. Christian Langballe.

Kl. 13:07

(Ordfører)

Christian Langballe (DF):

Jeg siger tak for ordet. Jeg spekulerer lidt på, når jeg nu hører de to ordførere fra henholdsvis Venstre og Socialdemokratiet, om man helt har læst lovforslaget, for der er en omstændighed, som overhovedet ikke bliver gjort gældende, nemlig at forslaget jo er en spareøvelse. Der skal lukkes kirker. Lovforslaget fremsættes på baggrund af en rapport om folkekirkens kirker, der – som det står i rapportens titel – tages helt eller delvis ud af brug. Altså, det er det, som så at sige er forudsætningen for det her lovforslag.

Lovforslagets ene del er en udfoldelse af denne rapports anbefalinger. Som der står, kan et alternativ til en kirkelukning være – og jeg citerer: ... at kirkerummet kan anvendes til andre formål end de rent kirkelige. Det står der. Med andre ord skal menighedsrådene kunne leje kirkerne ud til andre formål, hvis de så også er i fare for at blive lukket.

Det, der generer mig ved det her forslag, der går ud på, at kirkerummet skal kunne bruges til alle mulige arrangementer, er netop, at der er sat en pression på, og at der ikke er indført de nødvendige begrænsninger. I forhold til den nuværende ordning skal arrangementerne være kirkelige. Det vil sige, at der er en klart defineret regel om, hvad kirkerne må bruges til.

Jo, jo, siger man så – biskoppen skal kunne give tilladelse til, at kirken bruges til andre arrangementer, og arrangementet ikke må være i strid med kirkerummets særlige karakter. Men hvad nu hvis menighedsrådene får en tilladelse til at bruge kirken til andre arrangementer, og de så laver nogle arrangementer, der er i strid med kirkens særlige karakter? Hvad så? Og hvad er i grunden i strid med kirkens særlige karakter? Strider et årsmøde i Ateistisk Selskab eller Humanistisk Samfund imod kirkerummets særlige karakter? Gør menighedsrådsformandens 50-årsfødselsdagsreception eller næstformandens barns konfirmationsfest eller en borgerlig begravelse med røde faner og hammer og segl og hele pibetøjet?

Man åbner op for et misbrug, som også for menighedsrådet kan være svært at gennemskue. For hvad strider i grunden imod kirkerummets særlige karakter? Og hvad gør ikke? Personer og grupper udefra vil ud fra argumentet om, at de da også betaler kirkeskat, kunne presse menighedsrådet til at afholde et bestemt arrangement. Og da forslaget er en spareøvelse, ligger der konstant den trussel indbygget: Hold arrangementer i kirken eller luk den! Brug kirken til stribevis af alternative arrangementer, hvis I da ikke har nogen selv, eller bliv lukket!

Lad mig nu minde om, at kirken er Guds hus, hvor evangeliet bliver forkyndt, Guds ord lader sig høre, og der bliver indbudt til gudstjeneste. Det er forudsætningen og det er rammen for, hvad en kirke er. Og jeg savner ærlig talt en pietet og respekt for kirkerummet i det her lovforslag. Der er ikke lagt nogen som helst begrænsninger ind.

Så vil jeg også godt sige noget med hensyn til kirkegårde og nedlæggelse af kirkegårde, for sådan som jeg læser det, ser det ud til, at der skal nedsættes et udvalg, der skal kategorisere kirkegårdene, men vel egentlig også se på fredning og alt muligt andet. Og der vil vi i hvert fald i vores udvalgsarbejde stille nogle spørgsmål, for der er nogle af tingene i det her, som jeg synes man godt kan sætte spørgsmålstegn ved.

Men i hvert fald vil jeg sige, at hvis vi overhovedet nogen sinde skal kunne støtte det her forslag, skal der virkelig lægges nogle kraftige begrænsninger ind i det. Ellers kan vi ikke stemme for.

Kl. 13:12

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er tre medlemmer, der har bedt om korte bemærkninger, først fru Karen Klint.

Kl. 13:12

Karen J. Klint (S):

Tak for det. Jamen jeg kan berolige ordføreren med, at jeg har læst forslaget, både da det kom i høring, og også nu, hvor høringssvarene foreligger. Ellers havde jeg sådan set ikke rigtig kunnet kommentere, at høringssvarene var blevet taget til efterretning.

Jeg er opmærksom på, at baggrunden er, at der er nogle kirker, der måske står foran lukning. Det er derfor, at der også skal tages stilling til, hvad man kan bruge dem til. Men det her handler også om kirker, der stadig væk er i brug som kirker, og det er derfor, at det er meget fornuftigt, at der også åbnes op for andre aktiviteter. Det var i den forbindelse, at jeg udtrykte min tillid til menighedsrådene, for det tror jeg godt de kan finde ud af. De ved godt, hvad der er generende, og hvad der er provokerende, men jeg synes, at det er rigtig fint, hvis vi i udvalgsarbejdet kan komme med nogle flere eksempler på det.

Så er der også det lille kuriosum, at det jo ikke er altid, hvor der er røde faner med til begravelse, at der er tale om en borgerlig begravelse. Det sker faktisk jævnligt, at jeg er til begravelse, ikke fordi jeg synes, at det er sjovt at begrave socialdemokrater, hvor der er røde faner til stede i kirkerummet ved en kirkelig begravelse. Så har jeg en enkelt gang været til en borgerlig begravelse i en kirke, og der måtte biskoppen jo allerede dengang have givet sin dispensation, for det er jo faktisk ikke tilladt i dag.

I dag er der jo nogle muligheder, og det er i forhold til de muligheder, at jeg synes, at det er meget godt, at menighedsråd og biskop nu får en ekstra mulighed for at kunne samarbejde om sognet med den værdighed og anstændighed og respekt, der skal være, fordi det er et kirkerum, man går ind i.

Kl. 13:13

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:13

Christian Langballe (DF):

Jeg kan sige, at jeg sådan set er ligeglad med, om fanerne er blå eller om de er røde med hammer og segl. Men jeg bruger det bare som et eksempel på, hvad der kan ske, hvis man ikke får lagt de begrænsninger ind. Jeg synes ikke, at der blev svaret særlig godt på det fra ordførerens side med hensyn til de begrænsninger.

Jeg kom med nogle forslag til, hvad man kunne forestille sig med det nuværende lovforslag ville finde sted i kirken. Er det i orden? Det synes jeg ikke. Det synes jeg ikke det er. Jeg synes ikke, at det er i orden, at der bliver holdt fødselsdagsreception i en kirke, som bruges til at holde gudstjeneste i – det synes jeg ikke er i orden. Jeg synes heller ikke, at det er i orden, at der bliver holdt modeopvisning, selv om et menighedsråd måske kan argumentere for, at det ik-

ke strider imod kirkerummets særlige karakter. Det synes jeg ikke er overbevisende.

Det, der er det gode ved det her lovforslag, er, at det er rammet ind, at kirken har en helt bestemt brug, og det skal der ikke røres ved. Man har respekt for og pietet for det kirkerum, som altså er noget særligt, fordi der bliver holdt gudstjeneste i det, og fordi det er lavet til at holde gudstjeneste i. Når man så argumenterer for, at det kunne da også være godt med modeopvisninger, så er det et udtryk for de der sekulariserede hjerner, der synes, at det kunne være fantastisk, hvis kirken blev brugt til noget andet.

Kl. 13:15

Første næstformand (Bertel Haarder):
Karen Klint.

Kl. 13:15

Karen J. Klint (S):

Jeg er så ikke faldet over, at der står et eksempel som modeopvisning i lovforslaget, men det er måske dér, forskellen er på Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne – vi er ikke så centralistiske, at vi synes, at alle detaljer skal stå i en lov. Vi synes faktisk, at det er rigtig godt, at der er et råderum decentralt til at træffe nogle beslutninger.

Med min viden om menighedsrådene og mit kendskab til landets ti biskopper er jeg fuldstændig tryk ved, at de godt ved, hvad der er kirkeligt relevant, og hvad der er kirkeligt irrelevant. Så jeg er tryk ved den decentralisering, der ligger her.

Men, fint, lad os drøfte nogle eksempler, og så kan vi jo se, om vi ikke er mere enige, end det umiddelbart skulle synes lige her, for jeg tror faktisk, at vi er meget enige om, at der skal være respekt for kirkerummet – det skal ikke bare bruges til at holde en stor fødselsdag eller en modeopvisning i – og at det kommercielle skal tones ned.

Kl. 13:16

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:16

Christian Langballe (DF):

Må jeg så godt lige minde om, at der i det bestående regelsæt jo også er blevet dispenseret fra det. Der har været lavet arrangementer rundt om i kirkerne, som ikke nødvendigvis har været kirkeligt relevante. Men der vil jeg så bare sige, at der har rammen jo været der, sådan at man altid har haft den ramme at spille inden for.

Det, man gør nu, er bare, at man åbner for sluserne og siger, at det såmænd ikke behøver at have noget med kirken at gøre. Og så er det, jeg spørger: Hvor går grænsen for det?

Jeg vil gerne give menighedsrådene den størst mulige frihed, men jeg bliver også nødt til at sige, at kirkerummet er bygget til ét bestemt formål, som man virkelig skal respektere. Jeg synes, at det må være svært for menighedsrådene – indimellem, i hvert fald – at afgøre, om det her er i overensstemmelse med kirkerummets særlige karakter eller ikke er det. Er det i overensstemmelse med kirkerummets særlige karakter, hvis menighedsrådsformanden holder sin 50-års fødselsdagsreception – eller er det ikke? Det er det spørgsmål, jeg stiller.

Kl. 13:17

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Mette Bock for en kort bemærkning.

Kl. 13:17

Mette Bock (LA):

Tak for det. Dansk Folkeparti er simpelt hen en gåde for mig. Den ene dag tordner Dansk Folkeparti og hr. Christian Langballe i den

standende diskussion om en ny ramme om folkekirkens organisation imod noget som helst, som vil gøre, at man fjerner indflydelse fra menighedsrådene. Den næste dag står hr. Christian Langballe på Folketingets talerstol og advarer kraftigt imod, at menighedsrådene kan få lov til at vurdere, hvordan kirkerummet kan blive anvendt fremadrettet. Og djævlene er der jo så i form af eksempler på røde faner med hammer og segl og 50 års-fødselsdagsreception for menighedsrådsformanden, og hvad ved jeg. Det er da i den grad mangel på tillid til det, der foregår ude i de menighedsråd. Der er ingen intentioner om det her i det foreliggende lovforslag. Det ved hr. Christian Langballe udmærket godt. Og det ender vel med, at vi skal sidde herinde i Folketinget og tage stilling til hvert eneste ønske om at anvende folkekirken til andre formål.

Så hvad mener Dansk Folkeparti egentlig? Vil de have, at menighedsrådene skal have indflydelse på det, der foregår i sognene, eller mener Dansk Folkeparti i virkeligheden, at de ikke er kloge nok til at kunne træffe beslutninger om noget som helst?

Kl. 13:18

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:18

Christian Langballe (DF):

På den ene side har vi i dag en lovgivning, der tilsikrer, at dem, der har ansvaret for den almindelige sognekirke, er menighedsrådet og de folk, der på sognenes vegne er dem, der er ansvarlige og tager det ansvar. Så har vi på den anden side en lovgivning, som rammer ind, hvad kirken kan bruges til. Det vil sige, at kirken er bestemt til kirkelige formål. De to ting strider ikke for mig imod hinanden. Jeg er sådan set glad for den nuværende lovgivning. Det strider overhovedet ikke imod hinanden.

Jeg håber, at det er svar nok. Jeg synes, at den lovgivning, vi har, sådan set er meget god. Jeg vil gerne give menighedsrådene den størst mulige frihed, men jeg vil også godt have en sikkerhed for, at kirkerummet ikke bliver brugt til hvad som helst.

Kl. 13:19

Første næstformand (Bertel Haarder):
Mette Bock.

Kl. 13:19

Mette Bock (LA):

Jeg tror godt, at hr. Christian Langballe ved, at der ingen er, hverken i dette Folketing eller ude i sognene, som ønsker, at kirkerne skal bruges til hvad som helst og når som helst, herunder kommunistiske demonstrationer, eller hvad man ellers kunne finde på at få ind i sit hoved af mærkelige ting, der kunne foregå i de rum. Derfor bliver jeg igen nødt til at sige til hr. Christian Langballe: Prøv dog at udvise tillid til det, der foregår i folkekirken. Det er netop en folkekirke. Det er ikke en statskirke.

Hr. Christian Langballe ønsker at bestemme i detaljer, hvad der skal foregå derude. Hold dog op. Hvis det viser sig, at man misbruger det, som ligger i intentionerne bag den her lov, så kan vi jo gribe ind. Men sådan, som det ligger her, er det da absolut mangel på tillid til, at der overhovedet foregår noget som helst fornuftigt derude, og at folk kan tænke selv.

Kl. 13:20

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:20

Christian Langballe (DF):

Altså, nu er der en meget, meget liberal og fri menighedsrådslov. Jeg siger, at med hensyn til kirkerummet og med hensyn til det forslag, der ligger her, er udgangspunktet, at det er en spareøvelse. Det vil sige, at man kan have indbygget den trussel i det her lovforslag, at hvis aktivitetsniveauet, hvilket der står i lovforslaget, går ned, så kan de fylde op med andre arrangementer, som de så får penge for. Det er sådan set det, som er udgangspunktet for at lave det her lovforslag. Der siger jeg så bare: Alt andet lige, økonomiske fristelser og alt muligt andet, hvad er der så egentlig galt med, at kirkerummet er bestemt til et helt bestemt formål? Hvad er der egentlig galt med det?

Kl. 13:21

Første næstformand (Bertel Haarder):

Hr. Flemming Damgaard Larsen for en kort bemærkning.

Kl. 13:21

Flemming Damgaard Larsen (V):

Jeg synes, at ordføreren for Dansk Folkeparti, hr. Christian Langballe, er langt ude på overdrevet med de eksempler, som hr. Langballe her giver. Det er klart, at der kan være behov for nogle præciseringer, men de eksempler, som ordføreren her kommer med, er jo så langt, langt ude over det, som er i materialet, og det, som er tænkt, og det, som ligesom er hele forudsætningen for det. Så jeg synes, at det mere var en skræmmetale, ordføreren holdt. Her betyder det jo, at menighedsrådet bliver tillagt en kompetence, og i Venstre er vi meget interesserede i, at det er menighedsrådet, der er det helt centrale omdrejningspunkt for folkekirken i Danmark, og det her er en styrkelse af det synspunkt. Derfor vil jeg gerne spørge hr. Langballe: Hvad er det, der gør, at hr. Christian Langballe ikke har tillid til menighedsrådene i Danmark?

Kl. 13:22

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:22

Christian Langballe (DF):

Jeg har tillid til menighedsrådene i Danmark, men vi har sådan set en lov, som jeg mener er meget god. Og som jeg siger, har der allerede inden for rammen af den bestående lovgivning været afholdt arrangementer, som ikke nødvendigvis er kirkelige. Den lov, vi har i dag, er baseret på en sædvaneret, og det er så åbenbart det, som man fra ministeriets side vil nedbryde. Det er hele den sædvaneret, som folkekirken er bygget på. Hvad er der egentlig galt med den almindelige skønsomhed i forhold til kirkerummet? Der står jo ikke noget som helst her, der egentlig kan gøre, at man ikke kunne holde en 50-årsreception. Der står ingenting om det. Strider det imod kirkerummets særlige karakter? Hvem skal vurdere det? Jeg siger bare, at jeg nødig vil have, at det er sådan rundtomkring i kirkerne, at man benytter dem til et formål, som har den her karakter.

Kl. 13:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Flemming Damgaard Larsen.

Kl. 13:23

Flemming Damgaard Larsen (V):

Jamen når der i forbindelse med det her lovforslag er kommet 27 høringsvar ind, som gennemgående bakker op om lovforslaget, så vil det vel være mærkeligt, hvis de skulle tage helt fejl i forhold til det her. Der er også høringsvar fra biskopperne, fra Landsforeningen af Menighedsråd, fra Provsteforeningen, fra Præsteforeningen,

fra Indre Mission, fra Grundtvigsk Forum, der alle bakker op om det her lovforslag. Hvad er det så, hr. Christian Langballe er bange for? Det kan jeg simpelt hen ikke forstå.

Kl. 13:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:23

Christian Langballe (DF):

Altså, jeg synes, der skal lægges nogle begrænsninger på med hensyn til, hvad kirkerne skal bruges til; det er jo det, jeg siger. Og de begrænsninger ligger der jo med den nuværende lovgivning.

Kl. 13:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Så er det hr. Per Stig Møller for en kort bemærkning.

Kl. 13:24

Per Stig Møller (KF):

Ja, nu er det jo sådan, at hr. Christian Langballe altså mener, at Folketinget er bedre til at præcisere, hvad der må foregå i kirkerummet. Jeg ville, hvis jeg var kirkegænger, som jeg også er, være meget betænkelig ved, at Folketinget skulle sidde og afgøre, hvad der må foregå i kirkerummet. Så det kan jo i virkeligheden koges ned til, om hr. Christian Langballe virkelig mener, at Folketinget er bedre til at definere kirkerummets karakter end biskopperne, hvis tilladelse forudsættes, før det kan anvendes.

Kl. 13:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:24

Christian Langballe (DF):

Jeg vil indrømme, at hr. Per Stig Møller kunne have en pointe med hensyn til det med Folketinget, men det, jeg så egentlig bare siger, er, at jeg godt vil have en passus ind, og så er vi jo egentlig ved at være nogenlunde tilbage ved det bestående forslag.

Jeg synes, det er fint nok, at man åbner op for, at kirkerummet kan bruges til noget andet, hvis det så er i overensstemmelse med det kirkelige formål. Men der åbnes jo så op for, at man skal kunne lave alt muligt andet i kirken, hvilket jeg er betænkelig ved, og derfor siger jeg så bare: Lad os da i det mindste lægge nogle begrænsninger på det, sådan at kirkerummet ikke kan bruges til hvad som helst. Som jeg læser lovforslaget, skal biskoppen give en dispensation i forhold til, at kirkerummet kan bruges til noget andet, og så er det ellers menighedsrådets kompetence at sige, hvad kirkerummet så skal bruges til. Sådan læser jeg forslaget.

Kl. 13:25

Første næstformand (Bertel Haarder):

Per Stig Møller.

Kl. 13:25

Per Stig Møller (KF):

Jo, men det er jo egentlig ganske enkelt: Stoler hr. Christian Langballe på biskoppernes og menighedsrådenes sunde fornuft, eller mener han ikke, at de har sund fornuft?

Kl. 13:25

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:25

Kl. 13:28

Christian Langballe (DF):

Jeg siger bare, at det, jeg synes der er svært at forstå i det her forslag, er, hvorfor det er en spareøvelse, altså at man siger, at hvis der nu er nedadgående aktivitet i kirkerne, så lad os da fylde det ud med alle mulige andre arrangementer. Hvad det så bliver, kan man gisne om. Der spørger jeg bare: Jamen hvorfor egentlig det? Der skal da lægges nogle klare begrænsninger på, hvad kirkerne kan bruges til.

Kl. 13:26

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det fru Stine Brix for Enhedslisten.

Kl. 13:26

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Jeg skal starte med at sige, at det er på vegne af vores kirkeordfører, hr. Jørgen Arbo-Bæhr. Han har skrevet ordførertale, hvor ordet jeg optræder mange gange, men det er altså hr. Jørgen Arbo-Bæhrs jeg, der henvises til, og ikke mit, men ordførertalen er således:

Det er et godt lovforslag, som handler om at bruge kirkerne til andet end kirkelige formål. Det handler også om at bevare kirkegårde, som anses for at være umistelige, samt om at harmonisere gravminderegistreringen.

Baggrunden for forslaget er et forslag fra en arbejdsgruppes rapport om folkekirkens kirker, hvoraf nogle enten helt eller delvis skal tages ud af brug. Jeg har jo for flere måneder siden sagt, at disse kirker skulle bruges til et bredt kulturtilbud. Som en tilføjelse hertil mener jeg, at vi burde flytte kirkerne over til Kulturministeriet, og jeg synes i øvrigt i forlængelse af det, at det har været ganske fint, at det har været kulturministeren, som har forhandlet kirkelukninger her i København. Det her forslag betragter jeg som et første skridt på vejen til at bruge mange af de flotte kirker, vi har, til at fremme kulturen, og det er jo ikke så dårligt endda.

Jeg synes også, det er vigtigt at bevare en del af kirkegårdene; i de store byer betyder det jo også nogle grønne oaser. Jeg går nemlig ikke ind for, at vi skal have katakomber her i Danmark, i modsætning til f.eks. Paris, hvor man i slutningen af 1700-tallet flyttede resterne af mange, mange borgere fra mere end 30 kirkegårde til underjordiske rum.

Så med de kommentarer støtter jeg – det er altså hr. Jørgen Arbo-Bæhr og hans sekulariserede hjerne – forslaget.

Kl. 13:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra hr. Christian Langballe.

Kl. 13:28

Christian Langballe (DF):

Det undrer mig utrolig meget, når den evangelisk-lutherske kirke i Danmark faktisk er et selvstændigt trossamfund, at Enhedslisten så har en holdning til, hvad de her kirker skal bruges til, altså når det ikke engang er afklaret, om de tilhører staten, eller hvad de gør. Jeg vil sige, at de tilhører menighedsrådene. Hvorfor har Enhedslisten egentlig en holdning til det? Jeg troede, at man gik ind for, at stat og kirke skulle adskilles.

Kl. 13:28

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Stine Brix (EL):

Jeg må bede hr. Christian Langballe om at rette spørgsmålet til vores kirkeordfører. Jeg kan ikke udtale mig på vegne af ham, og jeg har ikke sat mig ind i det her lovforslag.

Kl. 13:29

Første næstformand (Bertel Haarder):

Christian Langballe.

Kl. 13:29

Christian Langballe (DF):

Jamen når nu ordføreren syntes, at det var en fremragende idé, sådan med hånden i vejret, så bliver jeg da nødt til at spørge om, hvorfor Enhedslisten egentlig har en mening om, hvad de kirker ude i landskabet skal bruges til. Ja, jeg begriber det bare ikke; jeg troede, man var ligeglad, jeg troede, at man ønskede folkekirken derhen, hvor peberet gror.

Så jeg forstår helt ærligt ikke, hvorfor man overhovedet ytrer sig holdningsmæssigt. Man har gjort det i nogle spørgsmål, man har gjort det i flere spørgsmål, hvor man egentlig sådan har gjort sig klog på, hvad man mente at folkekirken skulle gøre, og hvad kirkerummet skulle bruges til. Jeg kan bare ikke forstå, hvorfor man gør det. Det er mit enkle spørgsmål. Jeg troede, at man som Karl Marx mente, at religion er opium for folket.

Kl. 13:29

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:29

Stine Brix (EL):

Undringen må blafre i vinden. Jeg må bede hr. Christian Langballe om at rette sit spørgsmål til vores kirkeordfører, når lejligheden byder sig.

Kl. 13:30

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Enhedslistens ordfører, hvem det så end er. Og så giver jeg ordet til Liberal Alliances ordfører, fru Mette Bock.

Kl. 13:30

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Liberal Alliance er positive over for det fremsatte forslag, og det er vi, fordi vi hverken kan læse det som en spareøvelse eller som et forslag, der handler om at lukke kirker.

I Liberal Alliance har vi faktisk rigtig stor tillid til, at vi har fornuftige menighedsråd, og at vi har fornuftige biskopper. Jeg synes faktisk også, at det er interessant, at noget af det, der står i bemærkningerne til forslaget, er, at det jo i dag ikke er muligt for folk, der ønsker en borgerlig vielse, at anvende kirkerummet. Jeg synes faktisk, det er ret interessant, hvis folk, der netop fravælger at blive viet i en kirke eller rettere sagt at få en kirkelig vielse, så alligevel måske skulle ønske at vælge at blive viet i en kirke. Jeg synes da, at det er interessante perspektiver, det åbner for. Det kunne jo være, at ånden kom over dem, mens de var der alligevel.

Den anden del af forslaget handler om kirkegårdene, og der er vi også rigtig glade for den decentralisering, der ligger deri. Bl.a. flyttes kompetencen til at træffe afgørelser i sager vedrørende flytning af registrerede gravminder jo fra ministeren til biskoppen. Det er lige præcis den rigtige bevægelse. Den ser vi rigtig gerne endnu flere steder i Danmark.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Christian Langballe for en kort bemærkning.

Kl. 13:31 Keligt formål. Det er sådan set den forudsætning, jeg argumenterer ud fra.

Kl. 13:34

Christian Langballe (DF):

Altså, jeg går ud fra, at ordføreren for Liberal Alliance er med på, at det her forslag er en udløber af en rapport om folkekirkens kirker, der helt eller delvis tages ud af brug. Det er det første.

Det andet er, at der står i lovforslaget:

»Er der tale om en kirkebygning, hvor det konstateres, at det kirkelige aktivitetsniveau er for nedadgående, kan udleje til andre formål eventuelt være med til at bære en del af de faste driftsomkostninger ved bygningsdriften.«

Altså, der ligger det indbygget, at det her er en spareøvelse, og jeg spørger bare: Kunne der ikke også være indbygget den trussel, at man, hvis nu aktivitetsniveauet er for nedadgående, med denne lov og de her overvejelser kan kræve, at kirken bliver lejet ud til andre formål for at holde driftsomkostningerne oppe?

Kl. 13:31 **Første næstformand** (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:35

Mette Bock (LA):

Jamen ordføreren taler jo ned i et sort hul. Det er jo goddag mand økseskaft. Det er jo fuldstændig rigtigt, at der er vist rigtig meget rettidig omhu derude, og det vil der fortsat blive. Altså, jeg har meget, meget svært ved at se, hvordan det lovforslag, der ligger her, skulle handle om, at nogle har skumle planer om, at der skal lukkes kirker hen over hovedet på folk, og hvad ved jeg. Så prøv nu lige at holde benene på jorden og hovedet opad, send måske et blik til det høje og lad realismen komme ind.

Kl. 13:35

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Liberal Alliances ordfører – selv om hun benyttede direkte tale, hvad man helst ikke må.

Nu giver jeg ordet til den konservative ordfører, hr. Per Stig Møller.

Kl. 13:35

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:32

Kl. 13:32

Mette Bock (LA):

Til det første om kirkelukningerne vil jeg sige, at jeg godt ved, at Dansk Folkeparti gør sig umådelig stor umage for at lukke øjnene for virkeligheden, men jeg må sige, at selv om jeg prøver at tænke, som man gør i Dansk Folkeparti – det falder mig desværre meget svært – har jeg simpelt hen ikke fantasi til at forestille mig, at man på Mors fortsat kan have 32 kirker i drift.

Borgerne i Danmark har flyttet sig, i forhold til hvordan de boede, dengang vores kirker blev bygget. Det betyder, at man nogle steder skal bygge nye kirker, og andre steder må man tage kirker ud af brug. Det er der intet unaturligt i, og det betyder ikke på nogen måde, at det, der foregår i kirkerne, skulle blive mindre eller mere omfattende eller ligge på samme niveau; det handler om, hvor bygningerne ligger.

Så er der det med spareøvelsen. Altså, det kan godt være, det er, fordi jeg er i Liberal Alliance, men jeg har altså meget, meget svært ved at se, at det, at man kan få nogle indtægter, er udtryk for en spareøvelse. Det hænger ikke sammen i mit hoved.

Kl. 13:33

Første næstformand (Bertel Haarder):
Christian Langballe.

Kl. 13:33

Christian Langballe (DF):

Altså, jeg ved godt, at folkekirken understøttes af staten, men nu taler vi jo faktisk om folkekirken som en mere eller mindre medlemsfinansieret kirke. Det er jo det, der er udgangspunktet. Det, jeg så siger, er, at det jo sådan set er det, vi betaler skat til.

Noget andet er jo så, at man taler om folkekirken, som om der ikke er sket noget de sidste 50 år. Ude hos mig eller længere ude vest på eller oppe på Mors er der masser af sogne, der er blevet lagt sammen. Der er rettidig omhu. Men herinde er det, som om at hvis man ikke får markeret sig med hensyn til de her kirkelukninger og triumfet dem igennem, er der ikke sket noget som helst. Det passer jo ikke. Men det har de selv gjort derude. De har selv taget initiativer til at sammenlægge kirker. De har også indimellem holdt nogle arrangementer, som ikke var direkte kirkeligt relevante, men hvor det har været en forudsætning, at det, som kirken var bestemt til, var et kir-

(Ordfører)

Per Stig Møller (KF):

Vore danske kirker er en enestående kulturarv, samtidig med at de udgør en enestående del af vores daglige liv og vores åndelige liv i Danmark. De er rammen om et levende og mangfoldigt liv spredt ud over hele det ganske land. Det er derfor vigtigt til enhver tid at sikre dem de bedst mulige vilkår.

Nu forholder det sig jo naturligvis sådan, at befolkningstætheden og -sammensætningen har ændret sig meget stærkt i al den tid, der er gået, siden langt de fleste af vore kirker blev opført for århundreder siden. Antallet af kirkegængere er selvfølgelig også anderledes fra sogn til sogn, end det var, dengang kirkerne rejstes.

Derfor er der nu megen tale om, hvordan og hvornår man lukker kirker, og hvorledes disse derefter kan bruges. Det ser vi mange eksempler på i andre lande såsom Holland og England, men der er jo også en tredje vej, nemlig at anvende dem til andet end kirkelige formål, samtidig med – samtidig med – at de fortsat anvendes til kirkelige formål.

Denne mulighed åbner dette lovforslag op for på baggrund af en indstilling fra en arbejdsgruppe, som jeg – tror jeg nok – havde æren af som kirkeminister at nedsætte i 2011. Ifølge dette forslag kan et menighedsråd med biskoppens tilladelse stille kirken til rådighed for ikkekirkelige formål, sådan som det allerede er blevet diskuteret grundigt af de foregående talere. Det er jo rigtigt, at menighedsrådene dermed kan få økonomi til at bevare kirken, men det er da ikke så tosset, at de får økonomi til at bevare kirken og samtidig og fortsat anvende den til de sædvanlige kirkelige formål. Det er altså en god mulighed, som vi i Det Konservative Folkeparti godt vil støtte.

Desuden bestemmer dette nye lovforslag, hvordan man i fremtiden skal forholde sig til kirkegårde, når kirker måtte blive taget ud af brug. Der er jo nationale og lokalhistoriske umistelige gravmæler og gravminder – som hr. Langballe jo også med rette sagde – og dem lægger vi meget vægt på at bevare. Derfor er det godt, at Nationalmuseet inddrages på helt afgørende vis, og det tilslutter vi os også.

Lad mig kort og fyndigt sige: Lad os bevare vore kirker så godt og så længe som muligt og lad menighedsrådene få mulighed for at gøre kirkerne til en stærkere del af det lokale kultur- og åndsliv.

Kl. 13:38

Kl. 13:41

Første næstformand (Bertel Haarder):
Hr. Christian Langballe for en kort bemærkning.

Kl. 13:38

Christian Langballe (DF):

Jeg har jo altså ikke noget imod, at kirkerne kan blive lejet ud til nogle bestemte formål, og jeg mener også, at hvis menighedsrådet kan tjene nogle penge, jamen fred være med det. På den måde er jeg tilhænger af, at sognene kunne få en bedre økonomi. Det, jeg opponerer imod, er, at der ikke er lagt de begrænsninger ind, hvilket – sådan som jeg ser det – kan åbne for et misbrug. Der spørger jeg bare: Ville det ikke være meget godt, at man lagde nogle begrænsninger ind, så kirken ikke kan bruges til hvad som helst?

Som jeg forstår lovforslaget, giver biskoppen mulighed for at til-lade, at kirken nu kan bruges til noget andet, og så er det ellers menighedsrådets kompetence at sige, hvad kirken så kan bruges til, og det er dem, der bestemmer. Jeg siger så bare, at det kan være svært at finde ud af. Altså, er f.eks. en fødselsdagsreception i overensstem-melse med kirkerummets særlige karakter? Er en konfirmationsfest, hvor konfirmationen er blevet holdt i kirken, i overensstemmelse med kirkerummets særlige karakter?

Jeg stiller sådan set bare nogle spørgsmål i forhold til de arrange-menter, der kan holdes i kirken, og der spørger jeg: Er det ikke rime-ligt at forlange, at der bliver lagt nogle begrænsninger ind, som der jo faktisk er i dag? Der er lagt begrænsninger ind i dag, for der må kirkerummet kun bruges til kirkelige formål, og så har man alligevel en gang imellem brugt det til noget andet. Det har jeg sådan set syn-tes var i sin orden, fordi man så havde det at spille op ad, men det, at vi ikke har nogen begrænsninger på det her, synes jeg er en uting.

Kl. 13:39

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:40

Per Stig Møller (KF):

Spørgsmålet er simpelt hen: Stoler Dansk Folkeparti på det danske folks sunde fornuft? Det gør vi. Menighedsrådene vil selvfølgelig ikke låne eller leje lokalerne ud til noget, som er fuldstændig i mod-strid med kirkens væsen og natur. Det kan blive åndelige arrange-menter, det kan blive kulturelle arrangementer, det kan blive musi-karrangementer, det kan blive debatarrangementer. I forvejen åbner kirkerummet sig jo også for børnegudstjenester, spaghettigudstjene-ster og en masse andre ting, for at komme hverdagen og det moderne menneske i møde.

Så jeg har simpelt hen grundlæggende tillid til, at menighedsrå-dene og biskopperne nok skal anvende det her fornuftigt. Altså, det går i den rækkefølge: Menighedsrådene har et initiativ, og de skal have tilladelse hos biskoppen. Så hvis det bliver så gudløst eller så ukristeligt, som hr. Langballe frygter, så tror jeg ikke, det kommer til at ske. Og angående kirkerummet, jamen så er kirken jo et rum med flere boliger. Jeg har da i forbindelse med en mindetag for Kaj Munk været til reception i kirken, men det var ikke i selve kirkerum-met, det var da i et anneks ved siden af. Det er altså en del af kirken som helhed. Der kan man efter gudstjenesten holde det, og det kan være ovre i sognegården, men det kan jo også være i det rum, hvor præsten klæder sig om, hvis rummet er stort nok. Skulle det være forbudt?

Hvis menighedsrådsformanden efter gudstjenesten skulle gøre det, som hr. Langballe frygter, nemlig at invitere folk ind i det rum, hvor præsten klæder sig om, så kan jeg ikke se, at der skulle være noget galt i det.

Første næstformand (Bertel Haarder):
Christian Langballe.

Kl. 13:41

Christian Langballe (DF):

Altså, der vil jeg til det sidste svare, at jeg nok tror, der er en son-dring imellem selve kirkerummet og så de tilstødende rum. Det er der jo sådan set allerede, det vil jeg mene. O.k., så lad mig nævne et nutidigt eksempel på noget, der faktisk foregår, og som jo egentlig strider mod den gældende lovgivning. Der var en præst ude på Nør-rebro, der inviterede en imam til at komme i kirken og samtidig ef-terfølgende afviste en konvertit, en iraner, som jeg i øvrigt kender, en konvertit, en kristen præst, fordi der var nogle muslimer, der var utilfredse. Her vil jeg sige, at her var da noget, der handler om, hvad kirkerummet skal bruges til, at kirkerummet jo ikke skal bruges til at holde fredagsbøn. Kan man forestille sig, at det sker nogle steder? Det tror jeg godt at man kan, især med den nye lovgivning.

Kl. 13:42

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:42

Per Stig Møller (KF):

Jeg har ikke noget imod, hvis vi prøver at definere det, der står om, at noget ikke må stride mod kirkerummets særlige karakter, hvis vi kan finde nogle brede formuleringer, men jeg vil sandelig ikke være med til at gøre dem smalle. For vi kan ikke sidde herinde i Folketin-get og sige, at det kan det bruges til, det kan det bruges til, men det kan det slet ikke bruges til, for det, som det så ikke kan bruges til, kan jo godt vise sig at kunne udvikles til at blive en dimension, som kunne være ganske spændende og åndelig. Så det ville være helt for-kert, hvis Folketinget nu sad og lavede et katalog over, hvad man må, og hvad man ikke må. Det er derfor, jeg siger: Lad os dog stole på menighedsrådsmedlemmernes sunde fornuft – de er jo valgt. La-ver de noget ganske ukristeligt og forfærdeligt, bliver de jo forhå-bentlig ikke genvalgt næste gang. Desuden skal de have biskoppens tilladelse.

Så vis nu lidt tillid til det danske folk og til folkekirken. Jeg har jo den opfattelse, hvad hr. Christian Langballe jo også ved – vi er jo en lille smule uenige i de principielle spørgsmål – at jeg gerne ser, at folkekirken afgør mere og mere selv og Folketinget mindre og min-dre, for jeg tror, at folkekirken ved mere om folkekirken end Folke-tinget gør, hvad angår fremtiden.

Kl. 13:43

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til alle ordførerne. Så har ministeren for ligestilling og kirke det muligvis sidste ord.

Kl. 13:43

Ministeren for ligestilling og kirke (Manu Sareen):

Tak for det og tusind tak til alle ordførerne for en meget, meget inte-ressant debat, det må jeg sige.

Der har ikke tidligere været mulighed for, at kirken har kunnet anvendes til ikkekirkelige handlinger, og det glæder mig, at vi med det her lovforslag skaber mulighed for, at et menighedsråd med bi-skoppens tilladelse – det skal vi ikke glemme – kan beslutte at stille kirken til rådighed for ikkekirkelige formål. Det er også en nyskabel-se i den kirkelige lovgivning, at der etableres et værn mod nedlæg-gelse af umistelige kirkegårde, samtidig med at bestemmelserne om registrering af gravminder får et tiltrængt eftersyn.

Det glæder mig derfor, at der både i høringen, som flere har nævnt, men helt klart også, som jeg hører det, her i salen er opbakning til det forslag, som jeg har fremsat. Hovedindholdet i lovforslaget er omtalt både i min skriftlige fremsættelsestale og i lovforslagets bemærkninger, og jeg vil her derfor kun nævne, at jeg naturligvis står til rådighed for besvarelse af de spørgsmål, som udvalget ønsker at få belyst under udvalgsbehandlingen.

Kl. 13:44

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til ministeren for ligestilling og kirke.

Da der ikke er flere, der har bedt om ordet, er forhandlingen afsluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Kirkeudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget.

Det er vedtaget.

Det sidste punkt på dagsordenen er:

13) 1. behandling af lovforslag nr. L 87:

Forslag til lov om ændring af sundhedsloven og lov om klage- og erstatningsadgang inden for sundhedsvæsenet. (Ligestilling mellem psykiatriske og somatiske patienter i forhold til ret til frit sygehusvalg, ret til hurtig udredning i sygehusvæsenet og differentieret ret til udvidet frit sygehusvalg m.v.).

Af ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag).

(Fremsættelse 28.11.2013).

Kl. 13:45

Forhandling

Første næstformand (Bertel Haarder):

Forhandlingen er åbnet. Jeg giver først ordet til Venstres ordfører, fru Jane Heitmann.

Kl. 13:45

(Ordfører)

Jane Heitmann (V):

Lad det være sagt med det samme: I Venstre er vi glade for, at regeringen tilslutter sig satspuljepartiernes målsætning om at sidestille somatik og psykiatri. Sigtet med lovforslaget her ligger i øvrigt fint i forlængelse af det arbejde, som VK-regeringen påbegyndte i 00'erne, nemlig en sidestilling af psykiatri og somatik.

For os i Venstre har det i mange år været et fast fokuspunkt at forbedre forholdene for psykiatriens patienter og pårørende på alle parametre. Mens der under SR-regeringen blev afsat 150 mio. kr. årligt i psykiatraftalen fra 2000 til 2002, blev der alene i 2012 tilført næsten 1 mia. kr. til regionerne fra satspuljen til permanent finansiering. Og det er vel at mærke ud over de midler, som regionerne har fået via økonomi- og finanslovsaftaler. Det er en klar og markant prioritering af psykiatrien, særlig når man lægger de 1,9 mia. kr. til fra Kvalitetsfonden og finansloven for 2010 til nybygning, enestuer samt motions- og aktivitetsrum til den samlede økonomiske ramme. Da vi under VK-regeringen i 2008 indførte en udvidet ret til undersøgelse og behandling af børn og unge under 19 år og i 2009 indførte en udvidet behandlingsret for psykisk syge voksne, var det bl.a. en opfølgning på satspuljeaftalerne. Folketingets partier har via satspuljen været enige om, at psykiatriske patienter, i takt med at mulighederne herfor blev tilvejebragt, skulle have samme rettigheder som på det somatiske område.

Selv om vi i Venstre er enige i målsætningen om at sidestille psykiatri og somatik, er der også elementer i det fremsatte lovforslag, hvor vi i Venstre mener at regeringen ganske enkelt ikke er ambitiøs nok. Venstre er på patienternes side, og vi er optaget af at bekæmpe ventelister. Derfor blev jeg også positivt overrasket, da jeg i Politiken den 15. november kunne læse, at sundhedsministeren i hvert fald den dag delte mit synspunkt om udredningsretten. Og jeg citerer:

»Jeg vil gerne understrege, at det er op til regionerne – og ikke patienterne – at sikre, at udredningsretten efterleveres.«

Med det citat i frisk erindring må det da undre enhver, at regeringen med lovforslaget her vælger at stille sig på systemets side og ikke på patienternes side. Nuvel, lovforslaget indeholder mange pæne intentioner, i hvert fald på papiret, men et helt grundlæggende problem med udredningsretten er blot, at patienterne reelt ikke får en konkret rettighed. Hvorfor ikke pålægge regionerne at indgå udredningsaftaler, således at patienterne får en reel mulighed for hurtig udredning? Fakta er jo, at udredningsretten er en ret, som patienterne selv skal tage, og ikke en ret, som patienterne automatisk får.

Lad mig komme med et eksempel på udredningsretten fra det somatiske område, hvor vi tidligere har påpeget problemstillingen. Jeg blev i går præsenteret for et brev fra Region Nordjylland til en patient. Brevet er fra november med en tid til forundersøgelse i marts. Der er altså en ventetid på 4 måneder. Sidst i brevet står følgende passus: Der henvises til bagsiden af dette brev vedrørende transport, frit sygehusvalg, udvidet frit sygehusvalg samt ventetider. Bagsiden er en lang opremsning af juridiske og praktiske informationer, og nederst står der følgende tekst under overskriften »Sygehusvalg«: I de fleste situationer har du mulighed for at vælge frit mellem offentlige sygehuse i Danmark og i visse situationer private sygehuse. Vil du vide mere, kan du kontakte enheden for sygehusvalg. Telefonnummeret nedenunder er streget over. Og så er der en webadresse, som man kan slå op på internettet. Det mest reelle havde vel været, om regionen i det mindste med det samme havde givet patienten den første ledige tid inden for patientens rettigheder med mulighed for undersøgelse og så lade det være op til patienten at sige ja tak eller nej tak til tilbuddet.

Angående psykiatrien stiller jeg mig meget tvivlende over for, om alle patienter, der henvises til udredning, reelt kan rumme at skulle navigere i et system, som i høj grad lader initiativet være hos patienten, og hvor patienten i sidste ende alligevel ikke har en reel patientrettighed. Hertil kommer naturligvis det faktum, at der jo ikke er nogen konsekvenser for regionerne, hvis de ikke overholder reglerne om udredningsret. Det har erfaringerne fra somatikken med al tydelighed vist. Vi kan jo konstatere, at alene i Region Nordjylland er mindst 18.000 patienter ikke blevet udredt inden for de lovpligtige 30 dage.

Som jeg sagde tidligere, er vi i Venstre på patienternes side, og vi er optaget af at bekæmpe ventelister, og vi vil gerne gøre folk raske. For os er det ikke væsentligt, om patienterne bliver behandlet eller udredt i eller uden for offentligt regi. Det er da paradoksalt, at der er ledig kapacitet i psykiatrien, samtidig med at ventelisterne på nogle områder er alenlange.

Lad mig komme med tre eksempler. I Region Hovedstaden er der en ventetid på 21 uger til første undersøgelse af voksne med panikangst. I Region Nordjylland er der en ventetid på 26 uger til første undersøgelse af børn og unge med ADHD. I Region Midtjylland er der en ventetid på mellem 8 og 21 uger til første undersøgelse af voksne med depression. Fælles for de tre regioner er, at der er ledig behandlingskapacitet hos private aktører, og regionerne har indgået aftaler med private aktører.

Mit spørgsmål til regeringen er derfor: Hvorfor vil man ikke gøre brug af de erfaringer, man allerede har? Det er da paradoksalt, at der er lange ventelister og samtidig ledig kapacitet. Det problem løser man ikke med lovforslaget her. Med lovforslaget her får patienterne

adgang til en differentieret behandlingsret efter det udvidede frie sygehusvalg, men hvem er det, som skal behandles inden for 30 dage, og hvem må vente? Det giver lovforslaget ikke svar på.

Selv om jeg her har ridset en række punkter op, hvor vi ikke umiddelbart er enige med regeringen, så er vi samlet set positive over for lovforslaget og finder, at lovforslaget er et lille skridt på vejen, omend vi gerne havde set et lidt mere ambitiøst udspil, som f.eks. forpligter regionerne, således at patienterne får en reel rettighed.

Kl. 13:51

Første næstformand (Bertel Haarder):

Der er en kort bemærkning fra fru Özlem Sara Cekic.

Kl. 13:51

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg synes, at det mest paradoksale er at høre ordføreren fra Venstre, som har haft regeringsmagten i 10 år, nærmest fuldstændig glemme, hvilket ansvar der påhvilede dem i forhold til psykiatrien.

Mig bekendt har Venstre jo ikke med et ord nævnt psykiatrien i deres regeringsgrundlag. Mig bekendt står vi med det problem, vi har nu, fordi man lukkede øjnene for, at man faktisk diskriminerede de sindslidende, ved at man ikke rakte hånden ud og sikrede, at der var den ligestilling, der skulle til, hvis flere skulle komme til. Mig bekendt opgav man jo unge mennesker, som kom på førtidspension, i stedet for at give dem håb om, at der selvfølgelig var mulighed, for at de kunne komme sig eller lære at leve med deres sygdom. Derfor synes jeg, at det er uklædeligt i forhold til de sindslidende, at det nu bliver et spørgsmål om, hvem der kan tage æren for det ene eller det andet.

Jeg siger bare, at nu er vi i gang med et oprydningsarbejde, som jeg faktisk er utrolig stolt af. Selvfølgelig går der jo rigtig, rigtig lang tid, før den fulde ligestilling kommer, fordi det jo ikke kun er VKO, det er også den tidligere regering og regeringen før, der har underprioriteret psykiatrien.

Kl. 13:52

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:52

Jane Heitmann (V):

Jeg ved ikke, hvem der diskriminerer hvem her. Det synes jeg må stå for SF's ordførers egen regning. Men jeg er da fuldstændig enig i, at der tilsyneladende går lang tid, før der er en reel ligestilling. Som repræsentant for os i Venstre vil jeg bare påpege endnu en gang, at vi er optaget af at give patienterne reelle rettigheder, og jeg havde gerne set, at man med det her lovforslag rent faktisk gav patienterne en reel rettighed. Jeg havde faktisk også forventet, at regeringen havde været lidt mere ambitiøs på området, men vi tilslutter os det forslag, der ligger her, vel vidende at vi gerne havde set, at forslaget havde været lidt mere ambitiøs.

Kl. 13:53

Første næstformand (Bertel Haarder):

Özlem Sara Cekic.

Kl. 13:53

Özlem Sara Cekic (SF):

Hvorfor gjorde Venstre ikke noget? 10 år sad man der, i 10 år havde man mulighed for at gå ind og skabe en ligestilling og arbejde hen imod, at der kunne komme en reel fuld ligestilling. Formanden, som sidder på formandsposten lige nu, var jo minister på det tidspunkt. Det tog mig over 8 måneder overhovedet at få svar på, hvor meget børnene ventede i børnepsykiatrien. Hvad er det, der gjorde, at Ven-

stre ikke ville skabe samme rettigheder? Var der nogen, der hindrede dem? Var der nogen, der tvang dem til det?

Det er derfor, jeg synes, at det simpelt hen virker så trist at høre den måde, man fralægger sig ansvaret på, i stedet for at sige: Det er rigtigt; vi diskriminerede faktisk sindslidende; vi gav dem ikke de samme rettigheder, og derfor er vi utrolig glade for, at der er nogle, der tager skridtet til at komme med fuld ligestilling.

Derfor undrer det mig, det undrer mig i den grad, hvorfor man vælger simpelt hen på den måde at rakke ned på et forslag og sige, at det ikke er ambitiøst nok, at det ikke er godt nok, og vi i øvrigt havde kunnet gøre det bedre, uden at man selv faktisk gjorde forsøget. Var der en eneste gang, hvor den tidligere regering med Venstre i spidsen – Venstre var i øvrigt også i spidsen i Sundhedsministeriet – gjorde et forsøg på at skabe den samme retslige indstilling?

Kl. 13:54

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 13:54

Jane Heitmann (V):

Som jeg sagde tidligere, har vi faktisk igennem de år, hvor vi havde regeringsmagten, altså under VK-regeringen, lige præcis foretaget klare og markante prioriteringer af psykiatrien. Det har vi gjort bl.a. økonomisk, og det har vi også gjort ved at indføre nye rettigheder.

Så er det også sådan, som jeg sagde indledningsvis, at lovforslaget her jo hviler på det arbejde, som man påbegyndte i satspuljekredsen, hvor SF bl.a. også har været en del af det arbejde. Jeg synes, at det er rigtig vigtigt at holde fast i, at Folketingets partier jo lige præcis via satspuljen har været enige om, at psykiatriske patienter, i takt med at mulighederne herfor blev tilvejebragt, skulle have samme rettigheder som på det somatiske område.

Som jeg sagde afslutningsvis, er det her et lille skridt på vejen, men jeg vil gerne holde fast i, at vi fra Venstres side gerne havde set, at man var lidt mere ambitiøs. Vi havde gerne set, at man rent faktisk pålagde regionerne at indgå en aftale, således at patienterne får en reel og hurtig mulighed for udredning.

Kl. 13:55

Første næstformand (Bertel Haarder):

Som formand kan jeg desværre ikke deltage i debatten, men det kan hr. Flemming Møller Mortensen. Værsgo, en kort bemærkning.

Kl. 13:55

Flemming Møller Mortensen (S):

Mange tak for det, formand. Og jeg kunne faktisk virkelig have haft lyst til at stille formanden et par spørgsmål i den her sammenhæng, for formanden bærer jo et vist ansvar eller har en vis erindring om, hvad der foregik i sundhedspolitikken under VK, netop som sundhedsminister.

Det her er altså glædens og den gode stemnings dag. Men det bliver åbenbart også dagen, hvor jeg må trække lidt på smilebåndet over Venstres ordfører. For det er altså morsomt at høre, hvordan Venstre nu her bryster sig af at have taget initiativer for en markant forbedret psykiatrisk behandling i forhold til klare og markante prioriteringer i psykiatrien. Og så er vi vidne til, at vi har store, store problemer i psykiatrien. Selv med 10 år, som vel nok var økonomiske jubelår, da VK sad i regering, formåede man ikke at fjerne de barrierer, de flaskehalse, som er i psykiatrien.

Så derfor vil jeg blot spørge Venstres ordfører: Er der ikke noget, når jeg nu prøver at ridse forholdene op, der klinger i erindringen, i forhold til det jeg siger; at de der klare, meget skarpe prioriteringer i forhold til psykiatrien i VK-tiden måske var knap så klare, knap så skarpe og knap så økonomisk understøttede som det, ordføreren her står og siger?

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:57

at hr. Flemming Møller Mortensen selv deltog i de forhandlinger. Jeg vil i hvert fald tro, at han har siddet i Folketinget på det tidspunkt. Så den præmis om, at jeg skulle have hukommelsessvigt, kan jeg ikke gå med på. Så jeg vil måske lige bede ordføreren spole en lille smule tilbage til, hvad der rent faktisk skete i 2008 og i 2009, og hvad det var for reelle rettigheder, som VK-regeringen på baggrund af satspuljeaftalerne var med til at indføre.

Kl. 14:01

Jane Heitmann (V):

Jeg er da fuldstændig enig i, at det her da er en dag, som også for mit vedkommende giver anledning til at trække en lille smule på smilebåndet. Jeg synes, det er rigtig vigtigt at holde fast i, at det, som VK-regeringen jo overtog fra SR-regeringen, var en psykiatrafte, hvor der var afsat 150 mio. kr. årligt i perioden 2000-2002. Og så synes jeg, det er rigtig vigtigt at holde fast i, at alene i 2012 blev der faktisk tilført næsten 1 mia. kr. til regionerne fra satspuljen til permanent finansiering. Jeg synes da også godt, at jeg lige her vil slå fast, at regionernes udgifter rent faktisk steg med 12 pct. i faste priser fra 2001 til 2009. Det synes jeg faktisk godt man kan være bekendt at kalde både en markant og en klar prioritering, hvis man holder det op imod de 150 mio. kr. årligt, som SR-regeringen havde som udgangspunkt, da vi kom til magten.

Dertil kommer jo også – det bliver jeg også nødt til at sige – de 1,9 mia. kr. fra Kvalitetsfonden og fra finansloven i 2010, bl.a. til nybygning, til enestuer, til motions- og aktivitetsrum. For jeg er da enig i, at psykiatrien havde brug for et løft, da vi kom til magten i 2001.

Kl. 13:58

Første næstformand (Bertel Haarder):
Flemming Møller Mortensen.

Kl. 13:58

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg trækker stadig væk på smilebåndet, for nu står ordføreren og ligger en hel masse milliontal af. Men det, vi skal omtale og behandle her i dag i forhold til lovforslag L 87, er rettigheder. Det at komme på samme hylde som andre, det gjorde VK ikke noget for at sikre. Og jeg morer mig også over og trækker også på smilebåndet over, at formanden, tidligere sundhedsminister hr. Bertel Haarder, som ikke kan sige noget her i dag, så kan give en lille note til ordføreren, sådan at Venstre kan få styrket sin opfattelse af, hvilket ansvar man bar.

Jeg vil gerne spørge ordføreren: Er det ikke korrekt, at på intet tidspunkt har psykiatrien stået så tydeligt markeret i et regeringsgrundlag, som efter vi fik en ny regering? På intet tidspunkt har man taget initiativ til at lade et udredningsarbejde, en arbejdsgruppe, kulegrave forholdene i psykiatrien, så vi kan få klare anbefalinger til, hvad der skal ske for at forbedre psykiatrien i fremtiden.

Kl. 13:59

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 13:59

Jane Heitmann (V):

Jeg kan måske i virkeligheden godt blive en lille smule pikeret, når Socialdemokraternes ordfører her antyder, at jeg skulle have hukommelsessvigt, i forhold til hvad der er sket bagudrettet. Jeg vil godt på det høfligste her fra talerstolen tillade mig at erindre hr. Flemming Møller Mortensen om, at under VK-regeringen i 2008 indførte man bl.a. en udvidet ret til undersøgelse og behandling af børn og unge under 19 år, og i 2009 indførte man en udvidet behandlingsret for psykisk syge voksne. Det gjorde man bl.a. som en opfølgning på satspuljeaftalerne.

Det vil jeg da godt på det venligste erindre hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokraternes ordfører, om. Jeg er lige ved at tro,

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Camilla Hersom for en kort bemærkning.

Kl. 14:01

Camilla Hersom (RV):

Tak. Det er egentlig hverken fortiden eller de følelser, som ordføreren måtte have, der interesserer mig. Det, der interesserer mig, er holdning. Og jeg vil gerne have at vide, hvad Venstres holdning er – sådan helt ind i kernen – til det her forslag. Er det et væsentligt lovforslag, eller er det ikke et væsentligt lovforslag? For jeg synes egentlig, vi hører i ordførertalen, at det bliver bagatelliseret.

Anerkender ordføreren ikke, at det, der skal til for faktisk at løfte den her udredningsret på det psykiatriske område, vil kræve rigtig, rigtig meget af vores sundhedssystem; at det virkelig vil betyde noget fuldstændig afgørende for de mange, mange tusinde mennesker, som har hvirvlet rundt i systemet og ikke har kunnet blive diagnosticeret rettidigt i det danske sundhedsvæsen, når de havde en psykisk lidelse?

Kl. 14:01

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:01

Jane Heitmann (V):

Altså, om mennesker, der hvirvler rundt i systemet, vil jeg sige: Hvis man sådan lige kaster et blik på, hvad der sker i somatikken, hvor – som jeg også nævnte i min ordførertale – der er 18.000 patienter alene i Region Nordjylland, der ikke er blevet udredt, ved jeg ikke, om man ikke kan sige, at det er et udtryk for, at der i hvert fald er nogen, som ikke er blevet imødekommet gennem den lovgivning, som man tidligere har indført. Og der synes jeg måske godt at man med rette kan tale om, at der i hvert fald er nogle dér, der hvirvler rundt i systemet.

Jeg vil godt sige herfra, at det, vi gerne vil fra Venstres side, er, at vi gerne vil indføre reelle rettigheder for patienterne. Og som jeg også sagde indledningsvis, havde vi gerne set, at regeringen var lidt mere ambitiøs. Vi havde gerne set, at regeringen pålagde regionerne at indgå nogle aftaler, så patienterne netop kunne blive udredt, så de kunne blive behandlet.

I Venstre er vi optaget af at bekæmpe ventelister. Vi vil gerne gøre patienterne raske. Vi synes ikke, det er i orden, at der er 18.000 patienter, der hvirvler rundt, alene i Region Nordjylland. Jeg kom med en lang række andre eksempler i min ordførertale – også på patienter, der ikke er blevet imødekommet.

Kl. 14:02

Første næstformand (Bertel Haarder):
Camilla Hersom.

Kl. 14:02

Camilla Hersom (RV):

Mit spørgsmål angik det konkrete lovforslag, vi behandler i dag – ikke hvad Venstre ønsker at opnå inden for en ramme af nulvækst. Mit spørgsmål angår det lovforslag, vi behandler i dag. Er det et væsentligt tiltag, som vil gøre en forskel, eller er det en bagatel, som ikke

betyder noget som helst, og som ikke kræver både investeringer, omkalfatringer og en meget stor anstrengelse i den virkelige verden, hvis det skal blive til noget?

Kl. 14:03

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:03

Jane Heitmann (V):

Jamen jeg vil da holde fast i – fuldstændig som jeg sagde i min ordførelse – at lovforslaget her er et lille skridt på vejen. Vi havde gerne set, at regeringen var lidt mere ambitiøs. Og jeg må undre mig over, at regeringen ikke er mere ambitiøs.

Kl. 14:03

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Venstres ordfører. Så er det hr. Flemming Møller Mortensen, Socialdemokraternes ordfører.

Kl. 14:03

(Ordfører)

Flemming Møller Mortensen (S):

Man vil kunne se, at jeg har taget grøn skjorte og slips på i dag. Det er valgt med omhu og med udgangspunkt i, at vi skal behandle det her lovforslag. Jeg har virkelig glædet mig til i dag og til at stå her og forklare og glædes over, at vi forbedrer forholdene for personer med psykisk sygdom i Danmark.

Vores sundhedsvæsen bygger på fri og lige adgang. Det er en kerneværdi. Nogle siger, at det er arvesølvet i vores samfund. Socialdemokraternes holdning er klart, at fri og lige adgang skal der værnes om, og det skal fortsat udbygges.

Som jeg allerede har fået sagt fra salen, havde vi i tiden under VK noget mas med det her med fri og lige adgang, bl.a. i forhold til en favorisering af privathospitaler og private sundhedsforsikringer. Men tiden med en socialdemokratisk ledet regering er altså en helt anden. Vi udbygger den frie og lige adgang til sundhedsvæsenet. Vi gør det offentlige sundhedsvæsen endnu stærkere, endnu mere robust – et sundhedsvæsen, hvor man som borger altid kan få hjælp til at få fundet ud af, om man fejler noget, hvad man fejler, og også få hjælp til at få den rigtige behandling. Både diagnose og behandling skal gives hurtigt, og det skal ske, uanset hvad man måtte fejle.

Det er helt rigtigt, det er helt rimeligt, og det er udtryk for den helt rigtige holdning, når vi her fremsætter et lovforslag om at ligestille psykiske sygdomme med fysiske sygdomme, når det gælder udredningsret, behandlingsgaranti og frit sygehusvalg. Det har været forkert, og det har været urimeligt, at patienter med og pårørende til patienter med psykisk sygdom har været budt mindre gunstige, mindre gode forhold. Derfor er jeg rigtig, rigtig begejstret for den her ændring. Det er en ændring til noget bedre.

Jeg har spurgt mig selv, om jeg er stolt over at være ordfører på det her lovforslag, og dertil vil jeg bare sige: Ja, jeg er rigtig stolt.

Vi har haft nogle udfordringer, og vi har stadig væk udfordringer i forhold til kapaciteten i psykiatrien, både hvad angår personale og andre forhold. Og jeg siger udtrykkeligt, at det stadig væk er en udfordring flere steder. Jo længere man når væk fra hovedstaden, jo større er problemet med at have specialuddannet personale. Befolkningen dér rammes også af psykisk sygdom, og derfor har man et kapacitetsproblem, desværre. Men med det her lovforslag tager vi altså også den tyr ved hornene. Vi vil have forbedringer, og det ønske er jo fremsat og også drøftet med de fem regioner, der i hverdagen sikrer driften af vores sundhedsvæsen. De nikker anerkendende til de her væsentlige ændringer, de nikker anerkendende til de konkrete mål, der bliver sat op. Netop ved lovgivning og ved at fastsætte

mål og rammer gør man tingene væsentlig mere konkrete, væsentlig mere nærværende.

Jeg vil sige, at politisk følger de psykisk syges forhold nøje den plan, som vi fra Socialdemokraternes side har haft i meget, meget lang tid. Det er klart, at i forhold til regionerne og til kapacitet vil vi også følge meget nøje, hvordan det kommer til at gå. Det ved jeg også at regionerne vil være interesseret i.

Vi ser i øjeblikket meget tydeligt, hvordan regeringspartierne vægter psykisk sygdom og forholdene i forbindelse med det meget højt. Det blev skrevet i regeringsgrundlaget, og der er en arbejdsgruppe, som har afsøgt hele området. Og senest har vi lavet en finanslov, hvor der også er en klar prioritering af og fokusering på psykisk sygdom. Det gælder nedbringelsen af tvang i psykiatrisk behandling. Og i satspuljeaftalen, som også lige er afsluttet, er der en klar fokusering på psykiatrien, eksempelvis bruger- og pårørendeforhold. Og nu er det altså med det her lovforslag et spørgsmål om at sidestille, ligestille sundhedsvæsenet, når det gælder psykisk sygdom og fysisk sygdom.

Fra socialdemokratisk side vil vi fortsat kæmpe for fri og lige adgang til et offentligt stærkt og robust sundhedsvæsen, som er præget af kvalitet hele vejen igennem – et sundhedsvæsen, hvor man ikke kan fejle noget forkert, når man kommer der, hvor man ikke kan komme på et forkert tidspunkt, og hvor det slet ikke er afgørende, om man har penge med eller ej. Det her er arvesølv, det her er vigtigt. Det skal forsvares, og det skal videreudvikles, og det her er et rigtig godt eksempel på, at det er det, vi gør. Socialdemokraterne støtter det her lovforslag med stolthed.

Kl. 14:09

Første næstformand (Bertel Haarder):

Fru Jane Heitmann for en kort bemærkning.

Kl. 14:09

Jane Heitmann (V):

Tak, og tak til Socialdemokraternes ordfører. Det er jo en spændende tilgang, som hr. Flemming Møller Mortensen har til tingene. Jeg har bare et lille, meget nemt spørgsmål til ordføreren:

Jeg vil gerne bede ordføreren svare på, hvem det var, der i 2008 indførte en udvidet ret til undersøgelse og behandling af børn og unge under 19 år og en udvidet behandlingsret for psykisk syge voksne? Hvem var det?

Kl. 14:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:10

Flemming Møller Mortensen (S):

Min erindring er stærk nok til at huske, hvem der sad i regering på det tidspunkt, så det er der ikke noget problem i at svare på. Det var et nemt spørgsmål. Men mit modspørgsmål skulle være: Hvorfor tog man ikke tyren ved hornene og ligestillede psykiatrisk behandling med somatisk behandling, når man havde muligheden? Man havde sit komfortable flertal, som den daværende statsminister altid yndede at udtrykke det, når der skulle indgås finanslove. Man havde økonomien, som på det tidspunkt var en helt anden gunstig økonomi end den, vores land desværre har i øjeblikket.

Kl. 14:10

Første næstformand (Bertel Haarder):

Jane Heitmann.

Jane Heitmann (V):

Jeg tillader mig bare at spørge en gang til: Hvem var det, der i 2008 indførte en udvidet ret til undersøgelse og behandling for børn og unge under 19 år og i 2009 indførte en udvidet behandlingsret for psykisk syge voksne? Det her handler ikke om økonomi, det handler bare om: Hvem var det, der indførte de patientrettigheder?

Kl. 14:10

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:11

Flemming Møller Mortensen (S):

Det gjorde den daværende regering naturligvis med det flertal, den kunne sikre. Det er svaret første gang, og det er også svaret her anden gang.

Jeg kan ikke undlade at sige: Hvorfor gjorde man ikke mere? Hvorfor er Venstres ordfører så interesseret i at fremhæve de her ting? Ja, det var fremskridt, men var det markante, store skridt fremad i en ligestilling mellem psykiatri og somatik, altså fysisk sygdom? Det var positive skridt. Hvorfor tog man ikke flere skridt? Hvorfor var den daværende regering ikke mere ambitiøs? Nu klan-drer Venstres ordfører den nuværende regering for ikke at være ambitiøs nok. Hvorfor gjorde man ikke mere i 10 år?

Hvorfor kan ordføreren ikke nævne en væsentlig længere liste af initiativer, som både blev foreslået og også gennemført i VKO's tid? Det var 10 jubilæer med god økonomi, hvor man sagde, at man også havde den politiske intention i forhold til at forbedre psykiatrien, men hvor kun ganske lidt blev forandret i positiv retning. Hvorfor skulle denne regering overtage en psykiatri, hvor kapaciteten på personaleområdet og også i forhold til fysiske forhold ikke var fulgt med udviklingen? Hvorfor skulle vi overtage en psykiatri, som halte-de bagefter somatikken?

Kl. 14:11

Kl. 14:12

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Sophie Løhde for en kort bemærkning.

Sophie Løhde (V):

Nu vil jeg jo ikke bruge min taletid på at opremse en lang liste over de mange initiativer, som blev gennemført under VK-regeringen, med hensyn til at udvikle psykiatrien i en bedre retning. Og jeg synes faktisk, det er en lille smule mærkeligt, at man i dag nu synes, at da man indførte en udredningsret, en behandlingsret, inden for først børne- og ungdomspsykiatrien og bagefter voksenpsykiatrien, vel nok det største skridt i forhold til at give mennesker med sindslidelser nogle konkrete patientrettigheder, var det at gøre noget ganske lidt. Det skete i øvrigt med midler og penge, der væsentligt overstiger værdien af det lovforslag, som man står bag ved her. Jeg synes altså, at der må være proportionalitet mellem tingene.

Da jeg hørte ordføreren indlæg her i dag og det nu snart er jul, var det, som om englenerne begyndte at synge. Altså: Vi fokuserer på indholdet af det her lovforslag, og det tror jeg sådan set også patienter og pårørende er optaget af. Men hvad er det så, vi får med det her lovforslag? Der siger vi i al stilfærdighed fra Venstres side, at når det er, at man indfører en udredningsret, hvilket jo lyder rigtig godt på papiret, hvorfor vil man så ikke give patienterne nogle reelle rettigheder? Den eneste rettighed, patienterne får nu, er adgangen til at kunne klage til Patientombuddet, hvis ikke regionen leverer den hurtige udredning.

Hvorfor må patienterne ikke få rettigheden til på egen hånd at kunne vælge noget andet, til at fravælge lange ventelister, hvis det

er, at man ikke kan få tilbudt en hurtig udredning? Der er der en klar forskel på Socialdemokratiet og Venstre, men det er også en forskel, vi gerne står på mål for, og det er her, vi har spurgt: Hvorfor vil man ikke være med til at forbedre lovforslaget? Vi har jo nu set inden for somatikken, hvor man har indført udredningsretten, at der fungerer den jo p.t. ikke.

Kl. 14:14

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:14

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg kan kun konkludere, at jeg er rigtig glad for, at Venstre støtter lovforslaget. Jeg er rigtig glad for, at Venstre er med til at lave forbedringer i psykiatrien, med til at lave en højere grad af ligestilling. Og vi kan bruge rigtig meget tid på at diskutere, hvad der er foregået i fortiden, det har vi også gjort, og jeg synes også, at det er rimeligt, at man heroppe fra Folketingets talerstol ridser tingene op, så de kommer til at fremstå i det rette forhold.

Jeg er også glad for, at fru Sophie Løhde siger: Ja, der blev brugt penge i den tidligere regerings tid. Jeg vil blot igen erindre om, at da var der mange, mange flere penge i vores land. Og jeg vil også gerne sige igen, at jeg er ked af, at man ikke på daværende tidspunkt investerede mere i sundhedsvæsenet, men havde en ideologisk lyst til at lave en favorisering af det private. Jeg nævnte det i min ordførertale, f.eks. privathospitalerne og forholdene omkring de private sundhedsforsikringer.

Så jeg er glad for, at Venstre er med. Det her er en stor dag for psykiatrien, og det er set med socialdemokratiske øjne ikke et lille skridt fremad. Det er et stort skridt fremad, og det er en rigtig god dag.

Kl. 14:15

Første næstformand (Bertel Haarder):
Fru Sophie Løhde.

Kl. 14:15

Sophie Løhde (V):

Jeg synes da også, det er en god dag. Jeg har faktisk mange gode dage, og sådan skal det jo gerne være med det. Altså, det virker jo ikke, som om ordføreren er specielt glad for, at Venstre støtter op om det her lovforslag. Det virker faktisk, som om man er lidt ærgerlig over, at Venstre støtter det her lovforslag. Men det er såmænd nok med det her, ligesom det er med finanslovsaftalen, at man ikke er helt glad for de der ting, man sådan skal aftale med Venstre og sådan, og det er jo heller ikke rart, at skal man gennemføre alle mulige ting på psykiatriområdet, er det med Venstre og De Konservative.

Men til ordføreren: Nu holder vi os til det, som jeg spørger om, nemlig indholdet af selve lovforslaget. Jeg har nu hørt alle de store, fine ord. Og nu er vi nået der hen til, hvor jeg tror at patienter og pårørende er optaget af, hvad der gemmer sig i den her bunke papirer. Der gemmer sig en overskrift, der handler om, at man indfører en udredningsret. Det lyder pænt, rigtig pænt, men hvorfor er det, at man ikke giver patienterne en reel patientrettighed – en patientrettighed, hvormed de får adgang til at fravælge lange ventetider i det offentlige, hvis det er, det offentlige ikke kan levere den hurtige udredning?

Hvorfor er adgangen til at klage til Patientombuddet det eneste, Socialdemokraterne vil give patienter med sindslidelser, hvis det er, at man ikke kan få den hurtige udredning? Der er en klar forskel mellem Venstre og Socialdemokratiet. Men jeg søger med interesse begrundelsen for, hvorfor man ikke vil gøre noget mere for, at de her patienter sådan set får mulighed for det samme, som man også kan

eller i hvert fald burde kunne få på somatikområdet, nemlig at vælge lange ventetider fra. Det er jo ikke sikret med det her.

Kl. 14:17

Første næstformand (Bertel Haarder):
Ordføreren.

Kl. 14:17

Flemming Møller Mortensen (S):

Først vil jeg gerne fjerne en total misforståelse. Som socialdemokrat, som sundhedsordfører, er jeg rigtig, rigtig glad for, at Venstre tager ansvar i forhold til en rigtig god finanslov, hvorom det er blevet sagt af rigtig mange, at Venstre kom rigtig billigt med. Det er også min holdning. Det er klart defineret regeringspolitik, socialdemokratisk politik, som Venstre er gået med til, på sundhedsområdet.

Jeg er rigtig glad for, at Venstre er gået med på satspuljeområdet, hvor vi jo er fuldstændig enige om, at psykiatrien har været udsultet og skal have et rigtigt boost, et rigtigt puf, opad. Det er jeg rigtig glad for. Og jeg er rigtig glad for, at Venstre støtter det her lovfor-slag. Det er dog fornuftig politik fra Venstres side. Så ingen mishag-sytringer der. Det er også en af grundene til, at jeg er glad i dag.

I forhold til fortiden vil jeg blot igen erindre om, at det pokkers kapacitetsproblem eller den mangel på kapacitet, vi har, den flaske-hals, vi har, på psykiatriområdet i høj grad også er videreudviklet under en VK-regering, og det er et problem. Derfor skal vi jo, som jeg sagde, tage tyren ved hornene, og det er godt, vi gør det sammen. Det er godt for psykiatrien. Brede flertal er de bedste flertal at lægge for dagen, når det er lovbehandling, det drejer sig om.

Kl. 14:19

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Socialdemokraternes ordfører. Så er det Dansk Folkepartis ordfører, fru Liselott Blixt.

Kl. 14:19

(Ordfører)

Liselott Blixt (DF):

Mange tak. Jeg er rigtig glad for, at Socialdemokraternes ordfører er glad i dag og har taget slips på. Det kunne da være, han skulle bruge det nogle andre dage også.

Jeg vil lige starte med at sige, at jeg har en seddel her fra den 27. oktober 2008, hvor satspuljepartierne aftalte visse målsætninger og rettigheder for patienter, og det er dem, man refererer til, og det er jo det, vi alle sammen har været enige om. Derfor gør det mig lidt trist, at man har en diskussion heroppe om, hvem der har gjort hvad, hvem der ikke har gjort noget, og hvor mange penge der er sat af. Jeg tror faktisk, vi kunne vinde utrolig meget på det her område, hvis vi arbejdede sammen frem for at modarbejde hinanden.

Vi har i mange år set, at der har været et problem på psykiatriom-rådet, og det går ikke bare 10 år tilbage, det går 100 år, 200 år tilba-ge. Den psykiatrilov, som vi har arbejdet ud fra siden, kom i 1989, og den har vi så løbende forbedret igennem årene, i forskellige rege-ringer, og på den måde har vi prøvet at give flere sindslidende en retsstilling og retssikkerhed. Det har været tiltrængt, og det er for-bedringer.

Der skal sættes ind på mange måder, og det er uhyre vigtigt, at vi ser på, hvordan vi sætter ind for at imødegå den store pukkel på ven-telisterne, samt at man fortsat arbejder med at forbedre de forhold, der er i dag. Det her er det skridt, vi har taget for at ligestille, og spørgsmålet er, om det er så nemt, om det er den jubeldag, som hr. Flemming Møller Mortensen siger det er? Ja, på papiret er det, men vi skal også have det til at fungere. Vi ved, at vi har problemer ude i områderne med speciallæger, vi ved, der er flaskehalse. Hvis vi går ud nu og siger til alle, der har en psykisk sygdom, at alle problemer-ne nu er løst, stikker vi dem blå i øjnene. Vi ved også, at Psykia-

triudvalget, som blev nedsat, kom med en masse gode anbefalinger, som vi også har taget op i satspuljeregulering, men vi ved jo også, at de siger: Jamen skal det her lykkes, skal der også afsættes penge løben-de hele vejen til 2020. Og så skal vi selvfølgelig også finde de pen-ge. Og hvis alle partierne kan være enige om, hvad vi vil på psykia-triområdet, kan vi løfte det for de mennesker, der lider, og så nytter det ikke noget, at vi står og slår hinanden i hovedet med, hvem der har gjort eller sagt hvad.

Jeg synes, det udspil, som Psykiatriudvalget kom med, var rigtig godt, men noget af det, jeg bare har sat spørgsmålstegn ved, var, at man tror, man kan inkludere alle. Det var en af grundene til, at jeg netop tog børn og unge-området op og sagde, at det ikke er alle børn og unge, der bare kan puttes ind i en folkeskole igen. Det er nogle af de ting, vi nu sætter nogle penge af til, og vi sikrer, at man tager hånd om de her børn, sådan at de ikke de næste 50-60 år skal gå og have en lidelse, men i stedet for måske bliver hjulpet meget tidligere, for i dag ved vi jo, at man kan slippe af med en psykisk sygdom. Så jeg håber, at vi sammen kan være enige om, at vi skal gå ad den vej, som er lagt, ikke bare i dag, men faktisk for mange år siden, i sats-puljeregulering. Ligesom den gang vil jeg også nu sige, at det er synd, at vi altid siger, at det kun er i satspuljen, der bliver sat penge af. Jeg er glad for, at man i regeringens finanslov har fået sat lidt penge af; vi har også i vores ændringsforslag sat penge af på området. Så det er jo rart, at vi er enige om at gå den vej, og det håber jeg også vi er de næste 7-8 år, så vi får den plan, som kan hjælpe alle, så de bliver li-gestillet, for det er de ikke bare efter i dag, det er de ikke efter om 1 år, det ser vi først, når vi kan se, at alle får lige så hurtig en behand-ling som andre.

Vi er selvfølgelig rigtig glade for forslaget og stemmer ja til det, men selvfølgelig har jeg nogle spørgsmål til ministeren, for vi skal også sikre, at der er nogle aftaler ude i regionerne, sådan at man kan benytte sig af det frie valg, der bliver, sådan at man ikke står der uden at have nogen at kunne henvende sig til. Så vi kan kun tilslutte os og sige, at vi er rigtig glade for aftalen. Og lad os nu være glade alle sammen – vi behøver ikke alle sammen at tage slips på, men lad os være glade og sige, at vi vil samarbejde fremover. Tak.

Kl. 14:23

Første næstformand (Bertel Haarder):

Kort bemærkning fra hr. Flemming Møller Mortensen.

Kl. 14:23

Flemming Møller Mortensen (S):

Jeg vil gerne anerkende Dansk Folkepartis ordfører, fru Liselott Blixts, kommentarer og positive indstilling til det her. Jeg er også glad for, at fru Liselott Blixt præciserer det samme, som jeg forsøgte at gøre i min ordførtale, at vi har et problem med kapacitet, og at vi har set det i øjnene. Men det, at vi tager sagen op og prøver at lovgive på området, gør jo, at de, der er forpligtet til at levere til pa-tienterne derude, ved, hvad det er, de har med at gøre. Der vil jeg gerne spørge fru Liselott Blixt: Giver det ikke en god fornemmelse, at regionerne jo allerede i drøftelsen her i 2013 har sagt, at de godt kan leve op til det her, altså, at de tror på det? Nogle regioner er end-da gået så langt som til at sige, at de kan indføre garantierne inden den periode, der egentlig er fastsat til det, og hvor de har mulighed for at arbejde på det.

Kl. 14:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Ordføreren.

Kl. 14:24

Liselott Blixt (DF):

Jamen det lyder rigtig godt, at regionerne siger, at de godt kan leve op til det, og at de er kommet meget langt, men det sagde de også i

forbindelse med den udredningsgaranti, der skulle have været igennem her den 1. september i år for somatiske sygdomme, og den har de ikke kunnet leve op til.

Kl. 14:24

Første næstformand (Bertel Haarder):

Tak til Dansk Folkepartis ordfører. Så er det den Radikale ordfører, fru Camilla Hersom.

Kl. 14:25

(Ordfører)

Camilla Hersom (RV):

Tak for det. Kernen i dette lovforslag handler om at ligestille mennesker med en psykisk sygdom med patienter, der fejler noget fysisk. Jeg mener også, at lovforslaget er et vidnesbyrd om regeringens syn på psykisk sygdom. Med lovforslaget anerkender vi igen, at psykisk sygdom kan være lige så svært som fysisk sygdom, og at der er tale om netop en sygdom og ikke en permanent tilstand. Derfor har mennesker, der rammes af psykisk sygdom, naturligvis samme krav på hurtig hjælp som andre patienter.

Vi får med lovforslaget et samlet regelsæt på det her område, og psykisk og fysisk sygdom bliver fuldstændig ligestillet. Konkret indfører lovforslaget den samme ret til udredning og hurtig behandling i psykiatrien, som gælder inden for somatikken. Det betyder, at alle ikkeakutte patienter fremover har ret til udredning inden for 1 måned. Og i de tilfælde, hvor det ikke er fagligt muligt – og de tilfælde findes jo – stilles krav om, at patienten får en udredningsplan for det videre forløb. Derudover vil lovforslaget fjerne den eksisterende særregel, der betyder, at psykiatriske patienter ikke har haft de samme fritvalgsmuligheder med hensyn til behandlingssted som andre patienter. Det bliver der heldigvis ændret på fremover.

Det er et godt lovforslag, som vi kan være stolte af, men det er ikke det samme, som at det er let at gennemføre. Derfor indføres de nye rettigheder trinvis, så regionerne har en rimelig mulighed for at leve op til de nye krav. Der er i kommuneaftalen for 2013 blevet afsat 200 mio. kr. til at starte kapacitetsudbygningen af psykiatrien, og med den seneste aftale for 2014 har regionerne så også taget fat på den omstilling af organisation, som er nødvendig, for at den eksisterende kapacitet kan udnyttes bedst muligt. De nødvendige ressourcer bør altså være til stede, selv om vi anerkender, at omstillingen vil tage noget tid.

Efter Det Radikale Venstres opfattelse er lovforslaget endnu et godt eksempel på, at regeringen prioriterer det psykiatriske område. Det har vi også gjort med alle de sats- og finanslovsaftaler, der er indgået, siden regeringen trådte til, herunder i øvrigt den fra 2012, som fru Jane Heitmann refererede til.

Men vi stopper ikke her. Regeringens psykiatriudvalg har for nylig afleveret, og der ligger en lang stribe anbefalinger, som vi i mit parti håber at vi kan løfte de kommende år. Vi skal sikre en langt bedre forebyggelse og løfte den tidlige indsats, fordi vi ved, at tidlig hjælp er den bedste hjælp. Vi skal hæve kvaliteten i behandlingen og sikre mere faglig viden. Det er i den forbindelse også nødvendigt at se den psykiatriske indsats i sammenhæng med andre områder, ikke mindst folkeskolen, uddannelsesinstitutionerne og arbejdsmarkedet, som er områder, der undergår store forandringer i disse år.

Vi er godt i gang, også selv om der er meget at gøre endnu. Radikale Venstre bakker helhjertet op om lovforslaget, som vi ser som et væsentligt element i det løft af hele det psykiatriske område, som vi som regering har forpligtet os på.

Kl. 14:28

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Jeg ser ikke nogen korte bemærkninger, så den næste i talerækken Özlem Sara Cekic fra SF. Tag det bare roligt, vi har tid nok. Det går lidt stærkt. Værsgo.

(Ordfører)

Özlem Sara Cekic (SF):

Tak. For 14 år siden arbejdede jeg på en børne- og ungdomspsykiatrisk afdeling på Bispebjerg Hospital, og det var sådan, at de børn, vi havde, brugte meget af deres barndom på ventelister. Lige ovre på den anden side af gaden var der en skadestue, og børn, der brækkede benet, kunne komme til med det samme. Det var faktisk årsagen til, at jeg gik ind i politik. Det ville jeg rigtig gerne lave om på. At det tager så mange år at lave noget om, siger jo også noget om, hvor svært det er lige præcis i forhold til psykiatrien.

Jeg er utrolig glad for, at vi i dag behandler et lovforslag, der gør det muligt at ligestille de sindslidende patienter med dem, der har en fysisk sygdom. For det her er det første skridt – og nok et af de største, nok et af de vigtigste – til at kunne skabe den ligestilling. Det, som både patienterne, men også de pårørende, har oplevet gennem årene, har jo været, at de ikke rigtig har følt, at der var nogen, der troede på, at de syge kunne blive raske. Håb er den største mangelvare i psykiatrien. Når håbet ikke er der, har man heller ikke de store visioner – eller man har i hvert fald ikke haft det – her på Christiansborg, og det gør jo så også, at der heller ikke er sket de store forandringer derude.

Hvis man spørger langt de fleste pårørende, og dem er der jo trods alt en del af – der er over en million, jeg er en af dem – så tror jeg, at de fleste vil kunne forklare og fortælle, hvilken situation de har stået i, når de har stået med deres kære, der havde det svært og ikke kunne komme til at få hjælp, og hvad det tabu, de har oplevet, og som har gjort, at de ikke har kunnet snakke med andre om, at deres kære havde en sygdom, har gjort ved dem. En mor ringede til mig forleden og sagde: Jeg har en søn, som har været syg i 2 år; jeg har ikke sagt det til nogen. Jeg tror også, at det hænger rigtig meget sammen med, at når man på det øverste politiske sted, som Christiansborg er, ikke prioriterer sindslidende, ikke snakker åbent om det her, ikke får diskuteret det, så signalerer man også lidt, at det nok er nogens skyld – så kan det være de pårørendes skyld, eller det kan hedde sig, at man lige skal tage sig sammen – og det har gjort, at man har underprioriteret det her område.

Jeg er først og fremmest utrolig glad for, at det i regeringsgrundlaget er nævnt, at vi vil en ligestilling, og at regeringen bagefter har nedsat et bredt repræsenteret psykiatriudvalg, hvor de sindslidende, de pårørende og brugerorganisationerne har haft en ligeværdig plads sammen med de andre til at fortælle, hvilken vej psykiatrien skal gå. Jeg er rigtig glad for, at et flertal af partierne med satspuljeaftalen har givet penge til en række initiativer, som er systemforændrende. Nu kommer det til at være muligt med bæltfrie og tvangsfrie afdelinger. Vi skal kigge medicinen igennem, og pårørende skal inddrages systematisk, ligesom man med finansloven nu også sætter midler af til at kigge på at nedbringe tvang og skabe bedre fysiske rammer. Derfor er det her forslag også lidt kronen på værket, for nu siger man langt om længe, at de rettigheder, som gælder patienter, som har en fysisk sygdom, selvfølgelig også skal gælde patienter, som har en psykisk sygdom.

Når man laver en udrednings- og behandlingsret, er det jo klart, at den også skal virke. Vi anerkender, at der er et kapacitetsproblem, og jeg håber selvfølgelig også, at svaret på det kapacitetsproblem ikke alene er, at vi skal ansætte en bestemt faggruppe, men at vi også åbner op for tværfaglighed, så psykologer, sygeplejersker, ergoterapeuter, fysioterapeuter og socialrådgivere også rykker ind de steder, vi giver psykiatrisk behandling. Så håber jeg jo også, at behandlingsretten ikke alene bliver et spørgsmål om den bedste behandling alene med medicin, men også omfatter familierapi – omfatter terapi og samtaler og mange andre ting som jeg ved også er gældende mange steder.

Jeg glæder mig til, at vi skal holde nøje øje med, hvordan udviklingen vil være. Er vi i mål? Nej. At sige det ville være at lyve her fra talerstolen. Det må man ikke, jeg ved godt, at det er lidt ulovligt. Det ville ikke være at tale sandt, hvis man sagde, at vi var i mål. Der var en på 22 år, der var i Socialudvalget, da jeg sad der, og hun fortalte om, at socialrådgiverne havde anbefalet, at hun skulle gå på førtidspension. Hun ville faktisk helst have en uddannelse. Så længe vi opgiver unge mennesker, er vi jo ikke i mål. Det kræver, at vi hver især og sammen og gerne på kryds og tværs bliver ved med at snakke om psykiatri. Jeg ved, at det er noget, der optager os alle sammen. Så lad os komme i gang.

Kl. 14:34

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er en enkelt til korte bemærkninger. Fru Jane Heitmann.

Kl. 14:34

Jane Heitmann (V):

Tak for det. Jeg kan forstå, at fru Özlem Sara Cekic kerer sig om ventelisterne for børnene helt tilbage for 14 år siden, og jeg tænker, at fru Cekic da virkelig må have haft en fest dengang i 2008, da VK-regeringen indførte den udvidede ret til undersøgelse og behandling for børn og unge under 19 år. Det må have været en stor dag i fru Cekics liv. Hvis jeg sådan lige skal holde lidt fast i det her med ventelister, vil jeg sige, at jeg jo tidligere har nævnt, at i Region Hovedstaden er der en ventetid på 21 uger til første undersøgelse af voksne med panikanfald, i Region Nordjylland er der en ventetid på 26 uger til første undersøgelse af børn og unge med ADHD, og i Region Midtjylland er der en ventetid på mellem 8 og 21 uger til første undersøgelse af voksne med depression. Jeg vil gerne spørge SF's ordfører: Hvordan løser det lovforslag det problem?

Kl. 14:35

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:35

Özlem Sara Cekic (SF):

Det var en stor dag, men det var ikke en stor dag for undertegnede. Det var en ret stor dag for de mennesker, der sidder med det problem, at de ikke ved, hvad de skal gøre i forhold til deres børn, som har en sindslidelse. Jeg snakkede også med kollegaerne fra børne- og ungdomspsykiatrien. De synes også, at det var en stor dag.

Jeg anerkender det arbejde, mange partier gør. Jeg anerkender bare ikke, når folk siger, at der har været et stort arbejde. Hvis de hver især, uanset hvilken regering, om det har været VKO eller SR, havde gjort det, de skulle, var vi jo ikke endt i en situation, hvor ventelisterne er så lange. Jeg håber bare, at vi herfra i fællesskab kan fortsætte med, hvad de vil gøre i forhold til de ventelister. Vi ved f.eks. i børnepsykiatrien, at det, der også har gjort, at ventelisterne er faldet, er, at man har lavet mange af de her udgående team, som også tager noget af trykket, samtidig med at man kan prioritere PPR'en højt. Hvis man alene tror, at ventelister nedsættes, ved at de kan komme ind og snakke med en læge, tager man fejl.

Nogle af os var i Trieste for at se, hvad der sker nede i Norditalien. Tværfaglighed, behandling, som er udgående og opsøgende. En behandling, som faktisk inddrager pårørende og brugerne rigtig meget, er også med til at afkorte ventelisterne, samt en rummelighed på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet.

Kl. 14:36

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:36

Jane Heitmann (V):

Det glæder mig jo i den grad, at ordføreren på den korte tid, der er gået, fra ordføreren sad hernede på sin plads i Folketingssalen, til ordføreren har bevæget sig op på talerstolen, er nået til den erkendelse, at VK-regeringen faktisk stod fadder til nogle markante forbedringer inden for psykiatrien. Det glæder mig i den grad.

Så vil jeg også ønske, at ordføreren i samme ombæring havde svaret på mit spørgsmål, nemlig: Hvordan får vi løst de problemer, der er med de ventelistetider, som jeg lige har listet op tidligere? Hvor er det lige præcis i lovforslaget, at ordføreren kan pege på, at her står det, at vi får løst de problemer, der er omkring ventelisterne?

Kl. 14:37

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren.

Kl. 14:37

Özlem Sara Cekic (SF):

Det er lidt sjovt, at ordføreren vælger at høre det, ordføreren gerne vil høre. Jeg sagde ikke, at jeg anerkender markante forbedringer, fordi jeg synes ikke, der har været markante forbedringer. Jeg siger, at der har været nogle forbedringer, men jeg synes ikke, at de er markante. Jeg synes, hverken den ene eller den anden tidligere regering har lavet markante forbedringer.

Jeg synes, at det, der er det gode nu, er, at vi står i en situation, hvor vi har nedsat et psykiatriudvalg, som kommer med utrolig mange anbefalinger, som der i fællesskab skal arbejdes videre med. Jeg er rigtig glad for, at sundhedsministeren satte sig i spidsen for at sige: O.k., fint, vi vil rigtig gerne have en psykiatri, som også skaber håb.

Så spørger ordføreren: Hvad er det i lovforslaget, der gør, at nu kan der ske noget anderledes? Vi er meget optaget af patienterne, ikke så meget privathospitalerne, sektorerne eller faggrupperne. Som jeg kan se det her, bliver det jo så en aftale, man har indgået, hvor regionerne selvfølgelig skal løse det problem, den udfordring, og det har de sagt, som jeg har forstået det, at de også gerne vil. Med hensyn til hvordan de gør det, må man også have en lille smule tillid til regionerne. Der ved jeg jo godt, at vi har to forskellige opfattelser af, hvad regionerne skal. Vi vil gerne bevare dem, og Venstre vil gerne afskaffe dem, og der må man også have en stor tillid til, at det kan de godt løse selv.

Jeg noterer mig, at Carl Holst, som i øvrigt kommer for ordføreren eget parti og sidder som regionsformand, selv siger, at de godt kan løse det. Det synes jeg da er fantastisk. Uanset hvordan man gør det lokalt, hvilke kreative løsninger man tager i brug, tværfaglige grupper, samarbejde på kryds og tværs, er det da kun glædeligt.

Kl. 14:39

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Den næste for en kort bemærkning er fru Sophie Løhde fra Venstre, værsgo.

Kl. 14:39

Sophie Løhde (V):

Tak. Jeg synes da, det er overraskende, at det, at man går fra ingenting, til, at man i starten af 2006 indførte en udredningsret og en behandlingsret i børne- og ungdomspsykiatrien, ikke var en markant forbedring. Så er det jo næsten svaret på, hvad ordføreren så mener om det lovforslag, vi står med i dag; altså, så må det jo være det rene ingenting. Men dengang gik man fra ingenting, så det var da en markant forbedring. Men det er jo ikke det samme, som at tingene ikke kan gøres bedre. Jeg håber da, at ordføreren – forhåbentlig lige-

som alle de andre ordførere hernede i salen – har en ambition om at være med til løbende at forbedre området.

Jeg vil gerne spørge til indholdet af det her lovforslag, som jeg desværre ikke synes vi har fået brugt ret meget tid på, for vi bevæger os meget oppe i de høje luftlag. I forhold til udredningsretten har man nu indført en i somatikken, og der har været masser af eksempler på her, at patienterne, når de ikke bliver udredt inden for de 30 dage, hvor det ellers er muligt fagligt, strander i systemet, og at de ikke kommer videre. Hvorfor? Fordi de ikke har nogen konkret udredningsret til at kunne gå et andet sted hen. Det vil sige, at de er fanget inden for det offentlige system. Nu indfører man så en udredningsret – igen – hvor man begår nøjagtig den samme fejl, som man gjorde i forhold til somatikken. Hvorfor er det, at fru Özlem Sara Cekic ikke synes, at psykiatriske patienter skal have en mulighed for at kunne vælge lange ventetider fra, når vi f.eks. taler om udredning?

Kl. 14:40

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:40

Özlem Sara Cekic (SF):

Jeg har jo ikke sagt, at det var ingenting. Altså, det kan godt være, at tingene høres anderledes, når man sidder i den side af Folketingssalen. Jeg vil simpelt hen ikke være med til, at vi skal stå og snakke om det ene eller det andet ord. Jeg vil bare så gerne have, at vi snakker om det, det handler om, dvs. sindslidende, pårørende, der år efter år er blevet forskelsbehandlet, glemt – man kan bruge rigtig mange forskellige ord.

Nu spørger ordføreren fra Venstre, hvorfor det er, at vi ikke også laver en udvidet udredningsgaranti. Jeg ved godt, at Venstre er dybt optaget af privathospitaler. Jeg ved godt, at man til enhver tid vil gøre, hvad man kan, for, at man enten kan overbetale dem eller også sørge for, at de får lige præcis de muligheder, der gør, at de kan få så mange penge som muligt. Jeg er ikke optaget af privathospitaler, jeg er ikke optaget af sektorer, jeg er ikke optaget af den ene faggruppe frem for den anden. Jeg er optaget af patienterne. Det er den ene del.

Den anden del er, at hvis regionerne vurderer, at de ikke kan leve op til den udredningsret, der bliver givet, er det op til regionerne at gå ud og lave en aftale med privathospitalerne. Det er der jo ikke noget, der hindrer dem i, så det kan de jo gøre, og det synes jeg også de skal gøre, hvis ikke de kan leve op til aftalen. Men jeg vil da ikke sidde her på Christiansborg og sige: O.k., nu sender vi en pose penge, og gerne så mange penge som muligt, til privathospitalerne. Det er det, jeg kan forstå på Venstre. Men det vil jeg ikke. Man skal være optaget af patienterne, og hvad det er, de kan få, i stedet for at være så optaget af privathospitalerne.

Kl. 14:42

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for sin anden korte bemærkning.

Kl. 14:42

Sophie Løhde (V):

Jeg kan starte med at rette den meget fundamentale fejl, at vi skulle være specielt optaget af privathospitaler. Vi er optaget af patienterne, og derfor er vi også optaget af, at man, uanset om man har ondt i sindet eller ondt i armen eller et helt andet sted, har mulighed for at kunne få udredning og behandling hurtigt. Det er det, der er det vigtigste for os. Og der er det blot, at vi helt stilfærdigt spørger: Når nu det er, at regionerne ikke altid vil kunne levere en udredning inden for 30 dage, hvor det fagligt er muligt, hvorfor er det så, at man fra regeringspartiernes side synes, at så vil man ikke udstyre patienterne med en reel rettighed, hvor de får adgangen til at kunne vælge ventetiden fra?

Den eneste ret, som det lovforslag, vi står med her i dag, konkret indebærer for patienterne, er retten til at klage til Patientombuddet. Det tror jeg helt ærligt ikke at patienter og pårørende kan bruge til ret meget. Jeg tror derimod, at de kan bruge det til noget, om de har sikkerheden og visheden for en hurtig udredning og hurtig behandling. Jeg håber, at det offentlige i stor stil med et stærkt offentligt sundhedsvæsen er i stand til at kunne hjælpe så mange patienter som muligt. Men vi har jo også set – og det sker jo desværre en gang imellem – at det ikke er altid, at patienterne kan tilbydes hurtig udredning og behandling. Hvorfor er det så, man ikke vil give adgangen til at kunne vælge et alternativ?

Jeg kunne også prøve at spørge på en anden måde: Når vi nu i dag ser, at der er lange ventelister på et område, samtidig med at der er ledig kapacitet i bl.a. – ja – det private, mener ordføreren så, det er bedst, at patienterne vedbliver med at være på venteliste, eller synes ordføreren, at det var bedst, at man så lagde alt det der ideologi væk og brugte privathospitalerne, når der var massive ventelisteproblemer?

Kl. 14:44

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:44

Özlem Sara Cekic (SF):

Modsat Venstre har jeg aldrig været optaget af, om det skal være den ene eller den anden, der skal have en sum penge. Jeg ved godt, at Venstre rigtig gerne vil sende pengene af sted til privathospitalerne. Jeg ved godt, at Venstre også helst vil sende så stor en pose penge af sted som muligt og gerne med en overbetaling. Det ved jeg godt; det er jo ikke en hemmelighed, det ved alle og enhver. Det er jo også derfor, det i den grad undrer mig, at inden lovforslaget er trådt i kraft, inden regionerne ikke har løst opgaven, siger Venstre allerede: Jamen kan vi ikke også lige sørge for, at de også kan henvise til privathospitalerne? Jamen der er jo ikke noget, der hindrer regionerne i at indgå den aftale med privathospitalerne. Hvorfor skal vi bestemme det fra centralt hold?

Jeg ved det ikke, men jeg sidder bare og tænker, om det er, fordi Venstre er så bange for, at man ikke vil indgå aftaler med privathospitalerne, og at de så ikke får pengene. Er det derfor? Jeg spørger bare. Fru Sophie Løhde spurgte, og jeg svarede, og nu spørger jeg.

Så siger ordføreren: Jamen det her gør da ikke den store forskel. Det er meget interessant, at Venstre har det synspunkt. Prøv lige at ringe og spørge pårørendeorganisationerne, prøv at ringe og spørge brugerorganisationerne, og prøv at spørge dem, der er blevet kastet rundt i det her system og har oplevet diskriminationen på egen krop, om de synes, det gør en forskel, at de nu får en udredningsret og en behandlingsret på lige fod med mennesker, som har en fysisk sygdom. Det tror jeg gør en rigtig, rigtig stor forskel. Vi skal lade være med at negligere de rettigheder, vi giver til vores sindslidende. Det betyder rigtig meget for dem. Og vi skal da i fællesskab holde øje med, at det bliver til noget, og jeg siger allerede nu: Det bliver svært, det bliver op ad bakke, vi er slet ikke i mål. Men vi vil stadig væk gerne fastholde målet, der hedder, at de skal ligestilles.

Kl. 14:45

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke flere korte bemærkninger. Vi fortsætter i ordførerrækken, og det er fru Stine Brix, Enhedslisten. Værsgo.

Kl. 14:46

(Ordfører)

Stine Brix (EL):

Tak for det. Jeg kan sige på vegne af Enhedslisten, at vi støtter lovforslaget, og det gør vi, fordi vi helt principielt mener, at borgere,

uanset om de har en fysisk eller psykisk lidelse, bør have de samme rettigheder. Retten til at blive udredt og retten til at modtage behandling er jo kernen i det her lovforslag. Jeg synes også, det er værd at fremhæve, at regeringen med det her lovforslag foreslår, at borgere med psykiske lidelser skal have samme ret til at vælge sygehus og behandlingssted selv.

Ud over at lovforslaget rummer den her meget vigtige principielle ligestilling af borgere med psykiske lidelser med dem med de fysiske sygdomme, betyder lovforslaget også, at man får adgang til en hurtigere hjælp, når man får en psykisk krise. Og det er, som mange andre har været inde på før mig, fuldstændig afgørende for at nå godt igennem og nå godt ud på den anden side.

Jeg synes, det er vigtigt at tilføje, når vi snakker om behandling og hjælp og støtte i det hele taget til de borgere, som har en psykisk lidelse, at det er en behandling, som i meget høj grad skal tage udgangspunkt i den enkelte borger og i meget høj grad være baseret på en helhedsorienteret tilgang til psykisk sundhed og sårbarhed. Og hvis jeg skal hejse et lille flag i forhold til det her lovforslag, synes jeg, det er vigtigt, at vi er opmærksomme på, at fokus ikke bliver enøjet på at nå fristerne for at kunne sætte en diagnose på en patient eller på at iværksætte en behandling, men at vi fastholder, at hjælp, støtte og behandling til borgere med psykisk sygdom skal tage udgangspunkt i den enkelte, skal tage udgangspunkt i, at den enkelte også selv skal være med til at styre behandlingen og sætte mål for den. Det må ikke, hvad skal man sige, blive sat til side af, at der er nogle frister, der skal overholdes.

Som jeg også sagde, dengang vi diskuterede udredningsgaranti og behandlingsgaranti i forhold til de fysiske sygdomme, så synes jeg, det er vigtigt at holde fast i, at en diagnose, når det handler om psykiske kriser eller psykiske lidelser, ikke skal være en forudsætning for at kunne få hjælp. Det er uhyre vigtigt, at vi har et system, hvor man kan henvende sig, når man er på vej ned og kan mærke, at man bliver dårlig, og hvor man ikke først skal have en bestemt diagnose klistret på sig. Det står ikke i modsætning til, at det er vigtigt, at vi hurtigt bliver klogere på, hvad det er, den enkeltes problem er, men det handler om ikke at blive for firkantet, i forhold til hvad vores sygdomsforståelse skal være og hvad behandling skal være.

Jeg må sige, at jeg samtidig ser meget frem til, at vi skal arbejde videre med at sikre en bedre psykiatri. Meget af debatten her i dag har jo handlet om, at vi, tror jeg, hele vejen rundt er enige om, at der i alt for mange år har været en diskrimination af patienter med psykisk sygdom, og at den skal vi have rettet op på. Det her lovforslag synes jeg er en vigtig start, men jeg synes også, det er vigtigt, at vi har en fælles ambition om at komme videre end det. Der foreligger jo et meget grundigt arbejde fra psykiatriske arbejdsgruppen, som vi kan tage udgangspunkt i, og det, som jeg især vil være optaget af, er, hvordan vi i praksis får en psykiatri, som reelt baserer sig på recovery og også i høj grad på dialog og selvbestemmelse for den enkelte.

Så det handler om at gå videre ud ad det spor, som vi også lægger i dag, altså at sikre den enkelte patient nogle rettigheder og støtte den enkelte borger i selv at sætte mål for sin behandling og i det hele taget for sit liv.

Kl. 14:49

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak. Der er en enkelt til en kort bemærkning, fru Özlem Sara Cekic. Værsgo.

Kl. 14:49

Özlem Sara Cekic (SF):

Det er, fordi ordføreren sagde noget, som jeg lige havde lyst til at kommentere. Jeg er fuldstændig enig med ordføreren i, at selvfølgelig er der nogle livskriser og psykiske kriser, som ikke nødvendigvis kræver, at nu skal der bare stilles en diagnose, og at vi skal skynde os for at stille en diagnose. Det fik jeg bare lige lyst til at sige.

Samtidig vil jeg sige, at behandling ikke, som jeg også sagde i min tale, nødvendigvis altid skal handle om, at nu fikser vi det hele med en pille, men at det lige så godt kan være hjælp i en krise, at sikre, at borgeren kan komme igennem krisen, også med nogle andre behandlingsformer. Nogle gange har vi bare den opfattelse, at den psykiatriske behandling alene handler om medicinsk behandling, hvor man i Norge f.eks. har ligestillet den terapeutiske behandling, dvs. samtalerapien, med den medicinske behandling. Jeg synes, det er utrolig spændende også at kigge på, hvordan vi kan være med til at bidrage til, at vores behandlingstilbud bliver så mangfoldige som muligt.

Kl. 14:50

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ordføreren, værsgo.

Kl. 14:50

Stine Brix (EL):

[Lyddudfald] ... ordfører i, og jeg vil også godt anerkende, at en del af satspuljeaftalen – som vi jo af helt andre årsager ikke er med i, det handler om finansiering af satspuljen – som bl.a. går på at etablere flere akuttilbud, hvor man kan henvende sig, når man bliver dårlig, synes jeg er et godt eksempel på, at vi ville kunne lave flere tilbud, hvor man får hjælp uden at skulle have en diagnose. Og jeg synes, det er rigtig vigtigt, at vi tænker både i, at der selvfølgelig skal være et rigtig vigtigt og godt stykke arbejde for at nedbringe ventelister, når det handler om blive klogere på, hvad det egentlig er, man fejler, og få behandling, men samtidig også i, at der er nogle spor, som ikke forudsætter, at man har en diagnose påklistret.

Så er jeg også fuldstændig enig i fru Özlem Sara Cekics bemærkning om, at behandling skal ses meget bredt. Det er også det, jeg mener, når jeg taler om en helhedsorienteret tilgang til psykisk sygdom. Jeg ser også gerne, at vi i langt højere grad styrker den enkelte borgers mulighed for selv at vælge, hvilken type behandling man modtager, at der simpelt hen er en palet, man kan vælge ud fra, selvfølgelig under kyndig rådgivning fra det sundhedsfaglige personale.

Kl. 14:52

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Spørgeren for anden korte bemærkning? Det var det ikke. Tak til ordføreren. Den næste i ordførerrækken er fru Mette Bock, Liberal Alliance.

Kl. 14:52

(Ordfører)

Mette Bock (LA):

Liberal Alliances ordfører på området kan desværre ikke være til stede i dag, så jeg er her i hans sted.

Jeg har siddet og lyttet til debatten her i eftermiddag, og jeg kan ikke lade være med at tænke: Gad vide, hvad patienter, pårørende, deres organisationer og borgerne i det hele taget tænker, når de lytter til en debat som den i dag. Hovedparten af debatten har drejet sig om, hvem der er skyld i hvad, og hvem der kan påtage sig æren for hvad. Det gælder forhenværende regeringspartier, og det gælder nuværende regeringspartier. I Liberal Alliance er vi ikke særlig optaget af de behov – det må I finde ud af på en eller anden måde – men vi er ret optaget af patienternes behov. Derfor vil vi nøjes med at glæde os rigtig meget over det her lovforslag, rose regeringen for, at der er taget initiativ til at fremsætte det, og glæde os over, at det jo ser ud til, at stort set alle partier støtter det.

Det er rigtig godt, og det er et rigtig fint skridt i den rigtige retning, at de psykiatriske patienter nu sidestilles med de somatiske patienter, både i forhold til retten til frit sygehusvalg og retten til hurtig udredning i sygehusvæsenet og til en differentieret ret til udvidet frit sygehusvalg. Det er på tide, det kommer. Men i Liberal Alliance er

vi også opmærksomme på, at det her kun er et skridt på vejen. Der er lang vej igen, før vi sikrer en reel ligestilling mellem de psykiatriske og de somatiske patienter.

Vi er i Liberal Alliance ikke optaget af, om behandlingen foregår på et privathospital eller på et offentligt hospital. Vi er heller ikke optaget af, hvilke faggrupper det er, der sætter ind. Vi er optaget af, at patienterne får den rigtige behandling, og at det sker på samme vilkår som for somatiske patienter.

Derfor støtter vi lovforslaget. Vi er glade for, at det er kommet, og vi glæder os over, at det ser ud, som om der er bred tilslutning i Folketinget.

Kl. 14:54

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Den sidste ordfører i ordførerrækken er fru Benedikte Kiær, Det Konservative Folkeparti.

Kl. 14:54

(Ordfører)

Benedikte Kiær (KF):

Tak. Jeg kan tage tråden op fra den tidligere ordfører og også tilslutte mig det med, hvad dem, der sidder og ser på den her debat, egentlig tænker, når der bliver kastet med den ene beskyldning og påstand efter den anden. Jeg synes, det er lidt trist at få at vide, at den tidligere regering i den grad ingen interesse har haft og slet ikke har taget problemstillingen alvorligt osv. osv. Det synes jeg er rigtig ærgerligt, for det klæder faktisk ikke den her debat.

Den her debat drejer sig om en patientgruppe, for hvilken vi igen mange år har arbejdet på at nå i mål med en ligestilling. Jeg står her med nogle af de aftaler, der er indgået gennem årene – helt tilbage fra den 27. oktober 2006 – hvor satspuljepartierne er fuldstændig enige om endemålet, nemlig at man gerne vil have lige rettigheder mellem det somatiske område og det psykiatriske område. Skal vi så ikke hellere glæde os over, at det store arbejde, stort set alle partier i Folketinget har været igennem gennem mange år – og har været fuldstændig enige om – nu begynder at munde ud i, at vi kan give de samme rettigheder?

Det er sådan set det, vi står med i dag, for det giver jo ikke nogen mening at have givet de samme rettigheder for 10 år siden eller for 8 år siden, hvis der ikke var den fornødne kapacitet og mulighed for at kunne efterleve det. Så derfor synes jeg hellere, vi skal glæde os over, at det store arbejde, der er blevet gjort gennem årene, faktisk har båret frugt. Det kan selvfølgelig gøres bedre, og det er det, vi alle sammen har en interesse i, hvilket jeg i den grad synes at den satspuleaftale, vi har indgået for næste år, vidner om. Så det der med at sige, at nogen har en større interesse end andre, synes jeg ikke klæder debatten.

Fra konservativ side siger vi ja til princippet om, at der skal være en ligestilling. Og vi siger også ja til, at der sker noget regelforenkligning med det her lovforslag. Der er også nogle knaster i forslaget, som jeg regner med vi kan få belyst under udvalgsarbejdet. Samtidig må jeg så også påpege, at der er nogle af de samme problemstillinger, som man vil se, hvis man kigger på det, der var omkring det somatiske område med udredningsretten og den differentierede behandlingsgaranti.

F.eks. er det noget diffust med en udredningsplan, såfremt man ikke kan få en udredning inden for 1 måned. Det bliver fremhævet i bemærkningerne, at det vil kunne forekomme hyppigere på det psykiatriske område end på det somatiske område. Jeg synes, det er lidt problematisk, at det fremgår af bemærkningerne, for på den måde giver man sådan lidt carte blanche. Hvorfor kan man så ikke sørge for at få fjernet det fra bemærkningerne? Og når det i det hele taget gælder princippet om, at man måske ikke kan få en udredning inden for 1 måned, hvorfor er der så ikke en mulighed for, at man kan komme til at se en læge, og at der er en læge, der lægger en plan?

Så er der også det her med, at der er lidt for mange kattelemme, i forhold til at regionerne kan overskride retten til udredning på 1 måned. Det er jo noget af det samme, der også gjorde sig gældende på det somatiske område. Når man ikke sikrer patienterne en reel ret til, sådan at de kan gå til nogle andre aktører, der kan hjælpe dem, bliver det jo lidt mere en hensigtsserklæring. Og vi kan allerede nu se, at der er nogle udfordringer på det somatiske område. Det kommer vi også til at se på det psykiatriske område, og det kræver i den grad, at vi følger området meget tæt.

Det gælder også en differentieret behandlingsgaranti, for der kan også komme – og vil nok forekomme – større problemer end inden for det somatiske område, når man tænker på, at de stærke patienter, som er godt skåret for tungebåndet, måske i højere grad kan få en behandling inden for 1 måned frem for nogle, der er mere udsatte, som ikke er så godt skåret for tungebåndet og måske ikke kan få talt sig ind i en behandlingsret inden for 1 måned. Det er også noget af det, vi virkelig mener vi skal følge meget nøje for ikke at skabe mere ulighed i sundhed.

Så er der et af høringsvarene, som jeg egentlig synes vi skal kigge lidt på i udvalget. Det er fra Brancheforeningen for Privathospitaler og Klinikker, og der står, at patienterne sådan set ville være bedre stillet i dag, end de vil være ifølge forslaget, såfremt regionerne ville bruge den ledige kapacitet, der er i det private. Det er noget, som jeg gerne vil have vi får uddybet fra ministerens side, for det vil jo ikke være hensigtsmæssigt, hvis det, der her bliver sagt, er et spørgsmål, som vedbliver med at blive rejst.

Som jeg sagde i begyndelsen, siger vi ja til princippet om ligestilling mellem det psykiatriske område og det somatiske område. Og så er der stadig væk nogle knaster i forhold til indholdet. Det er jo også nogle af de samme ting, som gør sig gældende, når det drejer sig om det somatiske område. Det er også nogle af de ting, vi diskuterede for et stykke tid siden – også her i salen – men det er jo også noget, vi kan kigge på, når der kommer en ny regering på et eller andet tidspunkt. Nu bliver ligestillingen indført, og så kan vi jo altid forbedre indholdet, når vi får mulighed for det.

Kl. 14:59

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ordføreren. Der er ikke nogen, der ønsker korte bemærkninger. Vi giver ordet til ministeren for sundhed og forebyggelse. Værsgo.

Kl. 14:59

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Tak for det og tak for de mange gode bemærkninger og den engagerede debat i dag.

Ligestilling mellem psykiatriske patienter og somatiske patienter – altså dem, der er fysisk syge i kroppen – er et vigtigt område. Det er det selvfølgelig, fordi der er tale om patientrettigheder, men jo sådan set også, fordi der helt grundlæggende er tale om, at vi anerkender, at mennesker har det samme værd, uanset om deres sygdom sidder fysisk i kroppen eller er en psykisk sygdom, en sindslidelse, de kæmper med i kortere eller længere tid.

Jeg var meget stolt, da jeg for lidt over et år siden kunne fremsætte lovforslaget om udrednings- og behandlingsret for somatiske patienter. Det, der jo skete der, var, at vi fik løftet udredningsdelen helt frem i front. Vi fik frem i fokus, at før man er udredt og diagnosticeret, før der bliver fundet ud af, hvad der er galt, kan man jo ikke gøre brug af sin behandlingsret. Det var en rigtig god dag, da vi her i Folketinget vedtog den lovgivning.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at jeg i virkeligheden er endnu mere stolt over at stå med dette lovforslag her i dag. Jeg synes, det er ganske fint – og jeg har taget slips på, for hvis det er den måde, man viser sin glæde, synes jeg det er rigtigt – fordi vi med det lovforslag, vi behandler i dag, sikrer, at vi får et samlet regelsæt, der gælder for

alle patienter. Jeg var glad for at høre tilkendegivelserne så bredt i dag om, at det faktisk er der, vi alle sammen hele tiden har villet hen. Det er rigtigt, at det jo er historie, hvorfor det så først er nu, vi står der. Men det er nu, at vi med det her lovforslag sikrer, at vi får et samlet regelsæt, der gælder for alle patienter, uanset om sygdommen så er fysisk eller psykisk i sin fremtræden.

Ud over det bidrager lovforslaget her også med den nye ramme og retning, som psykiatriudvalget pegede på der er behov for, ved at sikre, at psykiatriske patienter altså har den samme mulighed for selvbestemmelse med hensyn til, hvor de vil behandles, som patienter med fysiske sygdomme har. Også det har været efterlyst, og også det er jo et vigtigt skridt i forhold til ligestillingen.

Jeg er enig med fru Liselott Blixt og andre, der heroppefra har sagt, at ligestilling jo handler om mere end det her lovforslag isoleret set. Det er jeg meget enig i. Det er rigtig mange skridt, der skal tages. Det er på alle niveauer, lige fra hvilken indstilling man bliver mødt med i jobcenteret, når man kommer og har en fysisk sygdom eller en psykisk sygdom, til bevidstheden om, at man ikke behøver at være kronisk syg, når det er en psykisk sygdom, men at man kommer sig, man kan komme tilbage til livet, man kan blive helt rask eller komme tilbage til et normalt liv på trods af psykisk sygdom lige så vel som fysisk sygdom. Det handler om samfundets blik på det her. Det handler om rigtig mange ting ud over det her lovforslag. Men med det her lovforslag gør vi altså det fuldstændig grundlæggende vigtige i en ligestillingssammenhæng, at vi sikrer et samlet regelsæt, så man ikke som patient skal overveje, om sygdommen er fysisk eller psykisk, når man orienterer sig i forhold til, hvilke patientrettigheder man har.

Jeg vil også gerne sige til ordførerne her i salen, at det er meget rigtigt, at vi ikke er i mål endnu. Der kan også være mange historiske diskussioner om, hvem der foreslog hvad i satspuljekredsen i henholdsvis november 2007 og november 2008, hvorfor det står i forslagene, og hvorfor det endte som et lovforslag i Folketingssalen. Det vil jeg lade historikerne tage sig af, men sige, at det jo gør mig glad og fortrøstningsfuld for fremtiden for de mennesker her i landet, der bliver ramt af psykisk sygdom i kortere eller længere tid, at der – som jeg hører det – her i dag har været så klare tilkendegivelser på tværs af et enigt Folketing, der siger: Vi vil i mål med det her. Det betyder også, at uagtet hvad der ellers skulle ske, når stormen Bodil er færdig med at rase og regeringsmagten måske måtte skifte i fremtiden – sådan er demokrati jo – vil det her blive ført i mål; det her vil leve videre, og det er vel vigtigst af alt det, der gør, at det her er en glædens dag.

Det, jeg har kunnet høre her i dag, er en dyb optagethed hos alle Folketingets partier, som jo også afspejler, at det her er et emne, der har været prioriteret i samtlige økonomiaftaler, finanslove og satspuljer, siden jeg blev sundhedsminister. Og det gør mig kun jo glad at kunne høre, at noget tyder på, at det også fortsat vil være sådan.

Mange tak for debatten og kommentarerne her i dag. Jeg stiller mig selvfølgelig fuldt ud til rådighed for den videre udvalgsbehandling. Jeg ser også frem til den del af det og takker Folketinget for en velvillig behandling indtil videre.

Kl. 15:03

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Tak til ministeren. Der er en enkelt, der har meldt sig til en kort bemærkning. Fru Jane Heitmann, Venstre. Værsgo.

Kl. 15:03

Jane Heitmann (V):

Tak for det. Og tak for ministerens redegørelse og svar. Det er altid spændende at høre, hvad ministeren har på hjerte. I min ordførertale stillede jeg et par spørgsmål til ministeren, til regeringen. Jeg lyttede efter, men jeg synes ikke, jeg fik svar, så nu vil jeg sådan i al fredssommelighed tillade mig at spørge igen:

Hvorfor er det, at regeringen ikke vil pålægge regionerne at indgå udredningsaftaler, så patienterne får en reel mulighed for hurtigt udredning?

Kl. 15:04

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 15:04

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Altså, hvis det, ordføreren spørger om, når ordføreren siger pålægge regionerne at lave udredningsaftaler, er, hvorfor regeringen ikke vil pålægge regionerne, at de skal lave konkrete aftaler med privathospitaler om at behandle patienter, så vil jeg sige, at fra regeringens side er vi meget optaget af, at patienterne får en klar rettighed, regionerne får en klar pligt. Det indebærer også, at har man ikke kapaciteten til at behandle patienterne i henhold til deres rettighed, må man købe sig til kapaciteten hos privathospitalerne.

Men at sige, at det kan vi kun opnå, hvis vi giver privathospitalerne en ret, som er det, Venstre efterlyser, er ikke min tilgang til tingene. Min tilgang er ikke, at det vigtigste her er, at privathospitalerne får en ret. Hvis man nu følger det forberedende arbejde i regionerne til den her udredningsrettighed til patienterne, vil man se, at der rundt omkring faktisk indgås aftaler på forskellige måder med private aktører på det her område. Det gør man vel, fordi man har lavet en vurdering af, hvilken kapacitet man selv har, og hvad man ligesom skal skaffe sig adgang til for at kunne leve op til den pligt, regionerne får. Så jeg mener, vi sikrer det fuldt ud. Jeg er helt klar over, at vi ikke giver privathospitalerne en rettighed, som Venstre gerne vil have, men det er nu engang heller ikke det, der er vigtigt her for mig. Det er, at patienterne får den klare rettighed, de gør.

Kl. 15:05

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Jane Heitmann for den anden korte bemærkning.

Kl. 15:05

Jane Heitmann (V):

Ja tak. Jeg synes faktisk, det er en lille smule løjerligt at høre sundhedsministeren her tale om, at patienterne får en rettighed. De har jo reelt ikke noget at vælge imellem. Jeg har også hørt sundhedsministeren tale om privathospitaler. Jeg har ikke nævnt dem med et eneste ord. Jeg er sådan set optaget af, at når man er syg, så bliver man behandlet, og det bliver man hurtigt. Jeg undrer mig i den grad over, at vi fra flere af regeringspartierne har hørt privathospitaler blive nævnt igen og igen. Mig bekendt er der ikke nogen her fra min side af salen, der overhovedet har nævnt det. Det undrer mig egentlig, at man er så optaget af det i regeringen. Jeg vil bare gerne have raske patienter hurtigt. Det er sådan set i patienternes interesse.

Så er der det her med ventelisterne. Vi har jo kunnet konstatere med hensyn til udredning – og jeg trækker lige hurtigt to tal, som jeg lige kan huske, frem – at det er noget med, at i Region Nordjylland er der 18.000 mennesker, som ikke er blevet udredt inden for de 30 dage, i Region Midtjylland, hvis jeg ikke husker helt forkert, er det 13.000 mennesker, der ikke er blevet udredt. Og så er det jo bare, at det må give anledning til, når man har de erfaringer fra somatikken, at spørge ind til, hvad det er, der gør, at man så ikke, hvad skal man sige, bygger videre på dem og giver patienterne en reel ret til udredning. Hvad er det, der forhindrer ministeren i det?

Kl. 15:07

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Værsgo til ministeren.

Kl. 15:07

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Lad mig sige til det sidste først, at det jo ikke er første gang i dag, at fru Jane Heitmann fremhæver de tal. Så vidt jeg husker, stammer de fra en artikel i Politiken, men når man læser en del af artiklen, bør man måske læse hele Politikens dækning. Der kan man i hvert fald se, at de pågældende regioner ikke mener, at de tal er retvisende for, hvordan det går med udredningsgarantien på det somatiske område i de regioner. De mener, at der er patienter, der tæller flere gange; de mener ikke, at man kan bruge de tal til ret meget. Jeg har ikke nogen formelle tal at tage den her diskussion ud fra. Jeg synes måske også, det ville klæde Venstres ordfører at tage diskussionen på et ordentligt grundlag.

Så må jeg bare sige, at Venstres ordfører må meget undskylde, hvis det ikke skal forstås sådan, som jeg har gjort, når jeg bliver spurgt, om jeg vil pålægge regionerne at lave en udredningsaftale. Hvem skal det så laves med, hvis det ikke er privathospitalerne? Så ved jeg ikke, hvilke andre aktører ordføreren mener vi skal pålægge regionerne at lave en aftale med. Hvis det er mig, der ser spøgelse, og man ikke mener, at Venstre har rejst den pointe, der også kommer fra Brancheforeningen for Privathospitaler og Klinikker i hørings-svarene, nemlig at privathospitalerne skal have en ret, før man tilfreds med det her, så må Venstre meget undskylde. Så er det mig, der har misforstået, hvad Venstre har fremført her i dag. Det ville da være rigtig fint, hvis det viste sig, at Venstre ligesom os er mest optaget af, at patienterne skal have en rettighed, og ikke først er tilfreds, når privathospitalerne har en rettighed. Så jeg vil sige undskyld til Venstres ordfører, hvis det er fuldstændig misforstået.

Kl. 15:08

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Sophie Løhde for en kort bemærkning.

Kl. 15:08

Sophie Løhde (V):

Der bliver nævnt det her med, at det er en meget klar rettighed, men så må man sige, at det er en meget klar rettighed uden ret meget indhold. I Venstre er vi ikke optaget af at give privathospitalerne en rettighed – vi er sådan set optaget af at udstyre patienterne med en rettighed. Vi er optaget af, at patienterne, også i forhold til psykiatrien, kan få en hurtig udredning og en hurtig behandling. Det er det, som betyder noget for os.

Hvis vi dykker ned i indholdet her fra lovforslaget, er faktum jo, at hvis det er sådan, at man ude i regionen – og det kunne jo tænkes, at det ville ske en enkelt gang eller to, og desværre nok også i væsentligt større omfang – ikke kan levere udredningen inden for 30 dage, hvor det er fagligt muligt, hvad har man så af rettigheder som patient ifølge det her lovforslag? Svaret er: Nul. Man har retten til at klage til Patientombuddet. Det hjælper jo ikke patienter og pårørende videre; det hjælper dem heller ikke videre, at de skal tilkæmpe sig retten til at kunne gøre brug af en rettighed.

Der er det blot, vi i al stilfærdighed spørger: Hvorfor udstyrer man ikke patienterne med en rettighed i stedet for at give regionerne retten til ikke skulle levere det, patienterne burde have?

Kl. 15:09

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ministeren.

Kl. 15:09

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jamen jeg kan så helt kort konstatere, at jeg havde forstået Venstres ordfører rigtigt. Men det er jo godt at få det opklaret så hurtigt, efter

at fru Jane Heitmann ellers foranledigede mig til at tro, at jeg ikke havde forstået Venstres ordfører rigtigt.

Altså, jeg kan forstå på Venstre, at hvis vi skal tale om en klar rettighed med indhold, kræver det, at privathospitalerne har en rettighed. Sådan oplever jeg det ikke. Med lovgivningen her bliver det en hel klar pligt, at regionerne skal sikre udredning til patienterne inden for den patientrettighed, vi giver dem. For mig skal der ikke være en selvstændig kobling til privathospitalernes rettigheder, før vi kan lovgive om den slags ting.

Men tak til Venstres sundhedsordfører for at opklare, at jeg ikke havde misforstået, hvad Venstres psykiatriordfører har fremført her i dag.

Kl. 15:10

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Fru Sophie Løhde til den anden korte bemærkning.

Kl. 15:10

Sophie Løhde (V):

Jamen det er fint, hvis ministeren synes, det er morsomt. Men det kunne være rart også at komme svaret lidt nærmere, og jeg kan også prøve at spørge på en anden måde.

Når vi nu i dag ved, at der inden for psykiatrien på en række områder er problemer med ventetider – jeg går ud fra, at alle her i salen anerkender, at der er områder, hvor der er problemer med for lange ventetider – og vi ser, at der er steder i det offentlige, hvor de ikke kan levere den udredning og behandling, vi gerne vil give patienterne, mens der samtidig er ledig kapacitet i det private, er det så bedre, at de patienter ikke får hjælpen, end at vi siger, at de da skal sørge for at bruge den ledige kapacitet? For patienten skal jo have behandlingen før eller siden; vi mener bare, at patienten skal have det hurtigt.

Er det for ministeren mere afgørende, at patienten forlods afskæres fra at kunne få valgmuligheden, og man så i stedet som på så mange andre områder vælger at stille sig på systemets side, fordi man ikke vil udstyre patienterne med retten til at kunne vælge noget andet?

Kl. 15:11

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Ministeren.

Kl. 15:11

Ministeren for sundhed og forebyggelse (Astrid Krag):

Jeg ved ikke om, det er af ond vilje, men så må vi hellere opklare, hvad det er, der faktisk står i lovgivningen. For der står meget klart i lovgivningen, at har man ikke kapaciteten fra regionernes side, så er det ikke en begrundelse for, at patienterne ikke får deres rettighed. Nej, så må regionerne købe sig til kapaciteten hos privathospitalerne. Det står der i lovforslaget, og vi skal gerne skrive det igen, hvis Venstres ordfører har brug for at høre det. Det, der ikke står i lovforslaget, er, at privathospitalerne ikke har en ret. Regionerne har en klar pligt, patienterne har en klar ret, men privathospitalerne har ikke en ret, ja, det er rigtigt. Og jeg vil da bare sige, at der *er* problemer med kapaciteten. Det skulle man ikke tro, da man hørte Venstres ordfører holde sin indledende tale om, hvor fantastisk det var; det må jo have flydt med mælk og honning i psykiatrien tidligere. Der *er* kapacitetsproblemer.

Vi har i økonomiaftalen afsat midler til at udbygge kapaciteten, og vi indfaser vi den her rettighed, fordi vi anerkender, at der er problemer med kapaciteten. Men man kan ikke med nærværende lovforslag i hånden stå og påstå, at hvis regionerne selv har problemer med kapaciteten og der er ledig kapacitet andre steder, så kan de sidde på hænderne. Der står fuldstændig klart i lovforslaget, at de så skal købe sig til ledig kapacitet andre steder.

Så det eneste, der ikke står der, som er det, jeg hører Venstre – måske, måske ikke – efterlyse, er det, at der skal være en rettighed til privathospitalerne. Det er der ikke, det er helt rigtigt set; der er en rettighed til patienterne, og det må nu engang være det, der er det afgørende.

Kl. 15:12

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke flere til korte bemærkninger, så tak til ministeren.

Der er ikke flere, der har bedt om ordet, og forhandlingen er sluttet.

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Sundheds- og Forebyggelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg dette som vedtaget.

Det er vedtaget.

Kl. 15:13

Den fg. formand (Karen J. Klint):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 6. december 2013, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der fremgår af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:13).
